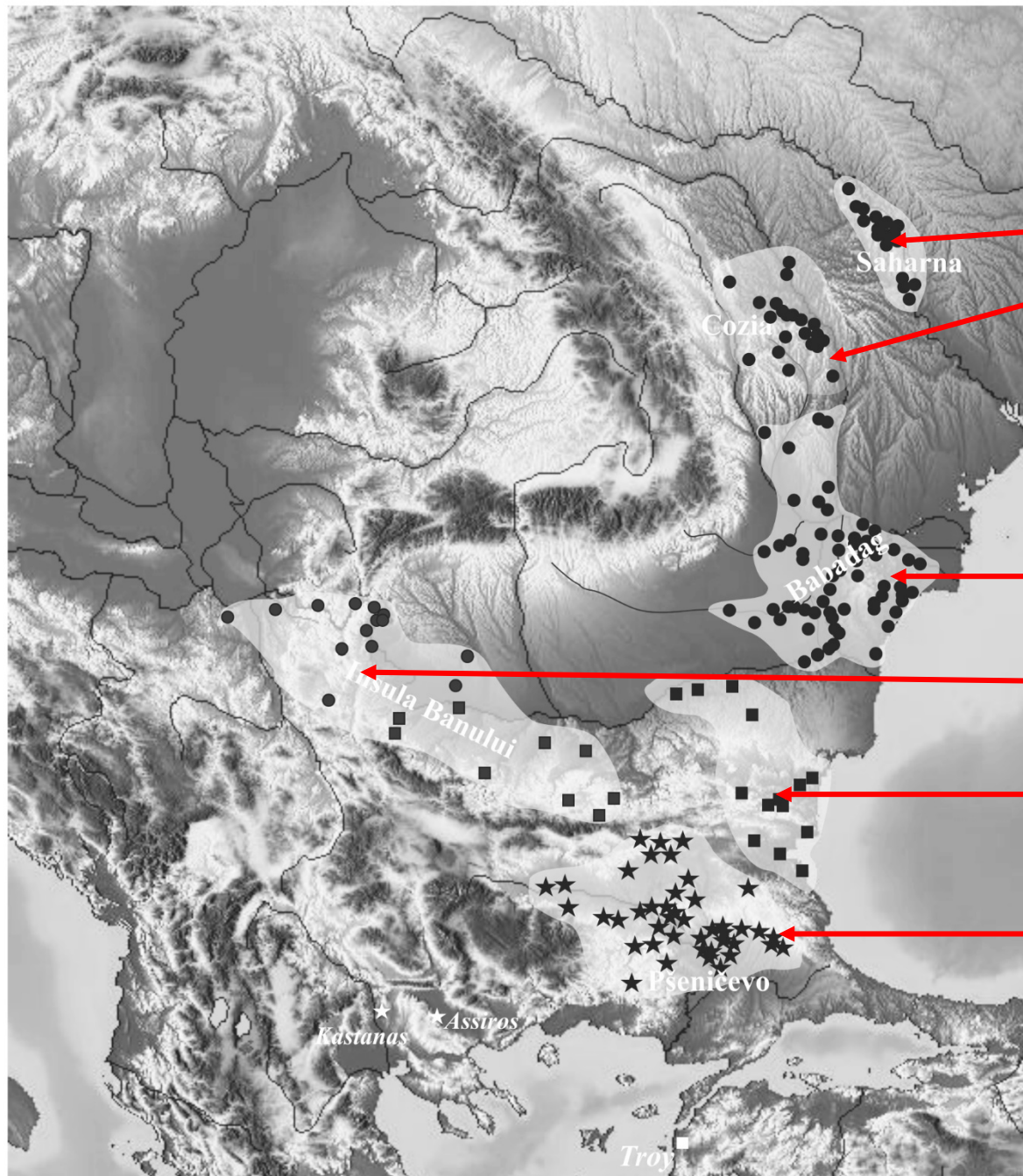

Tema: Culturile din prima epocă a fierului din spațiul carpato-danubiano-pontic

- Culturile cu ceramică incizată și ștanțată: *Babadag* și *Cozia-Saharna***

Răspândirea culturilor cu ceramică incizată și ștanțată (după Ailincăi 2020)

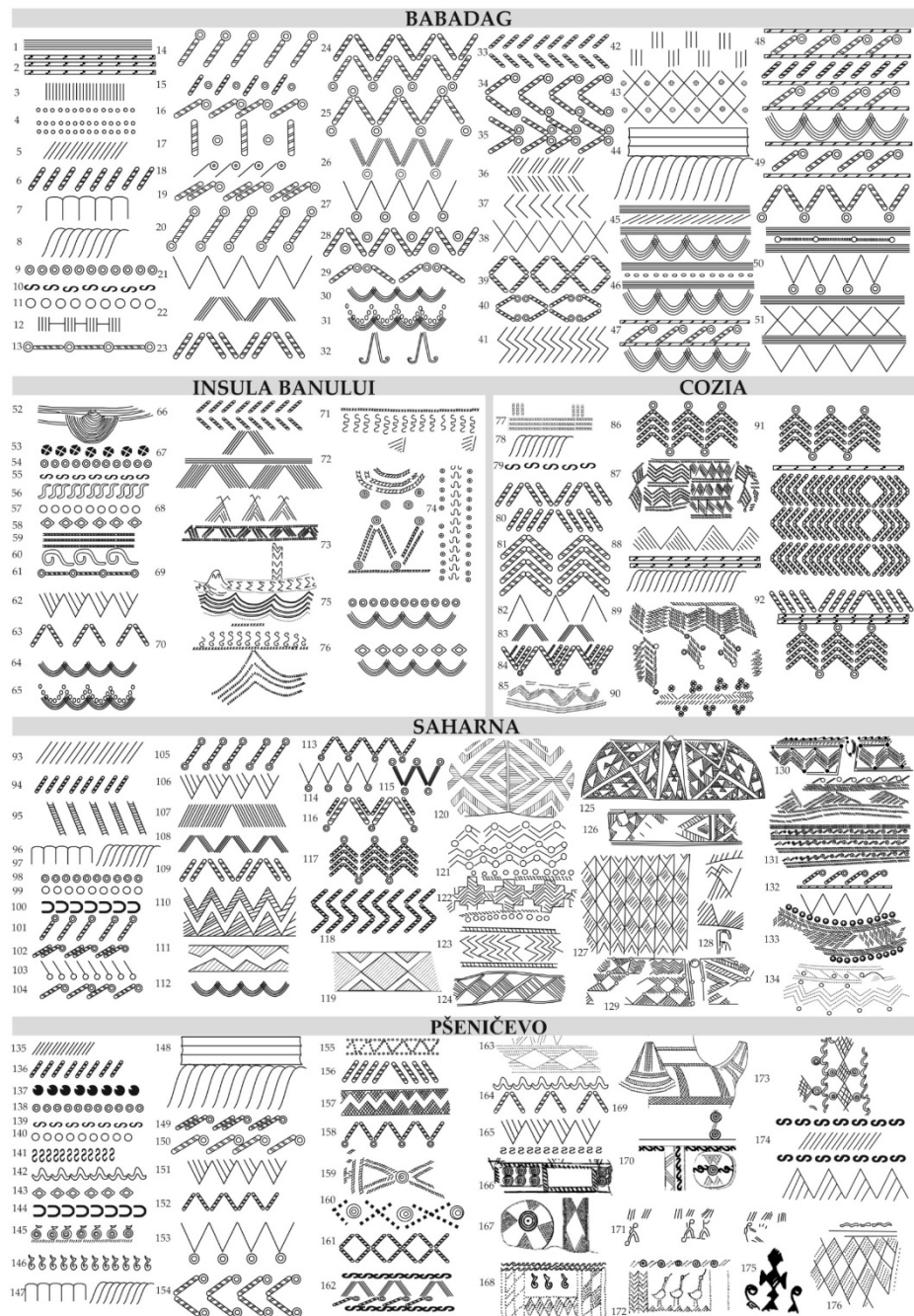
Cozia-Saharna

Babadag

Insula Banului

Raskopanica

Pșeničevo

Culturile cu ceramică incizată și ștanțată. Tipurile de decor (după Ailincăi 2020)

(după Zanoci et al. 2020)

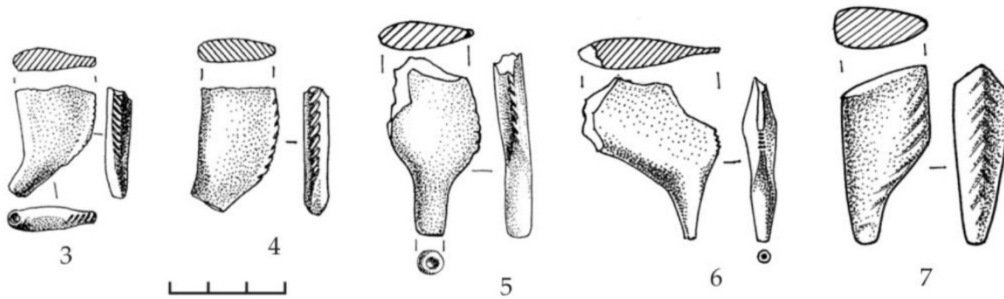
Instrumente pentru decorarea ceramicii (după Zanoci et al. 2020)

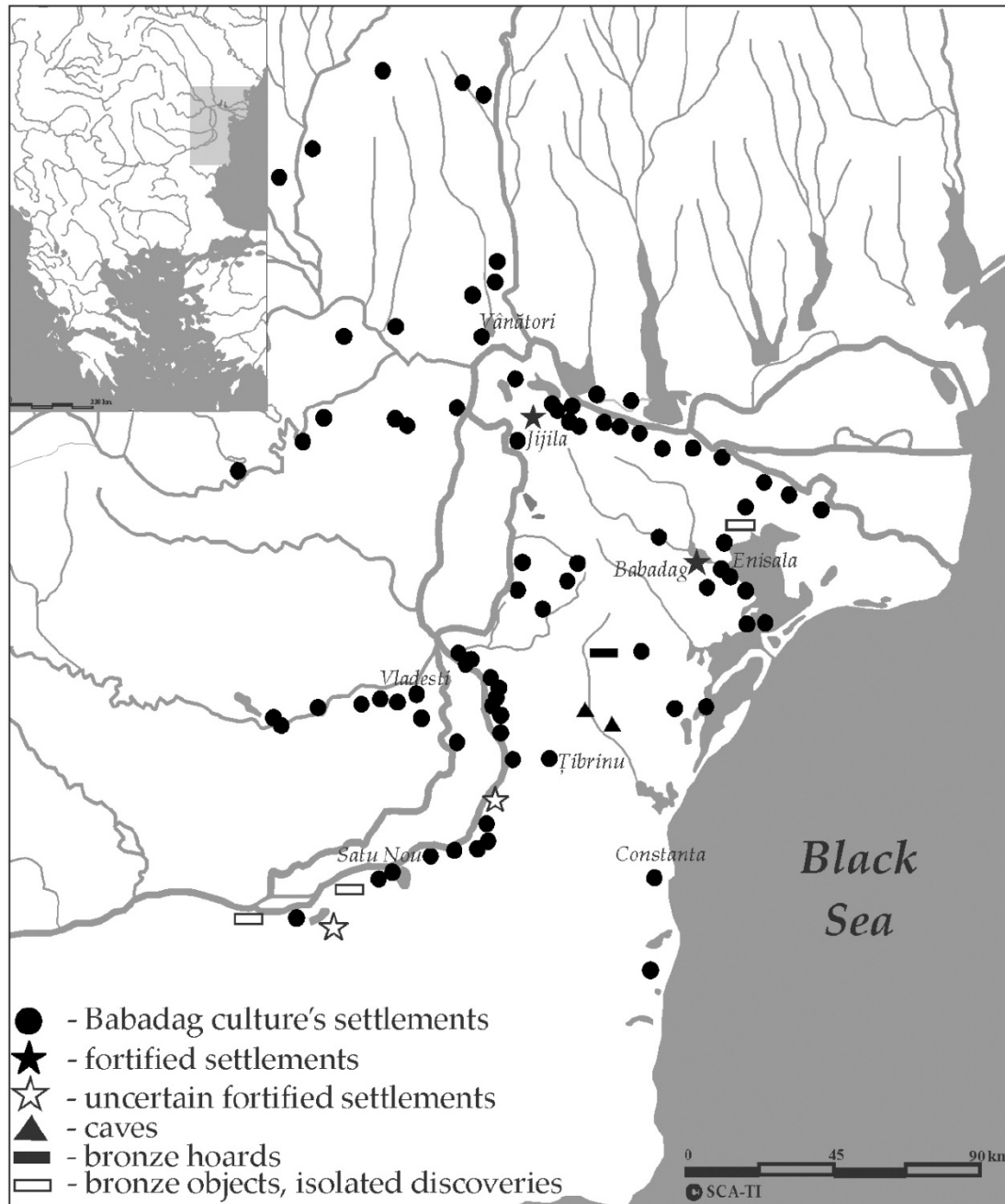
1

2

8

Răspândirea culturii Babadag (după Ailincăi 2016)

5 (2 - sigure; 3 - nesigure) – fortificații
ca. 100 – așezări deschise

Periodizare și cronologie

După S. Morintz 1964; 1986; 1987 und G. Jugănaru 2005

Babadag I – sec. 11 a. Chr.

Babadag II – sec. 10 – 9 a. Chr.

Babadag III – sec. 8 – prima jum. a sec. 7 a. Chr.

După S. Ailincăi 2013; 2016; 2020

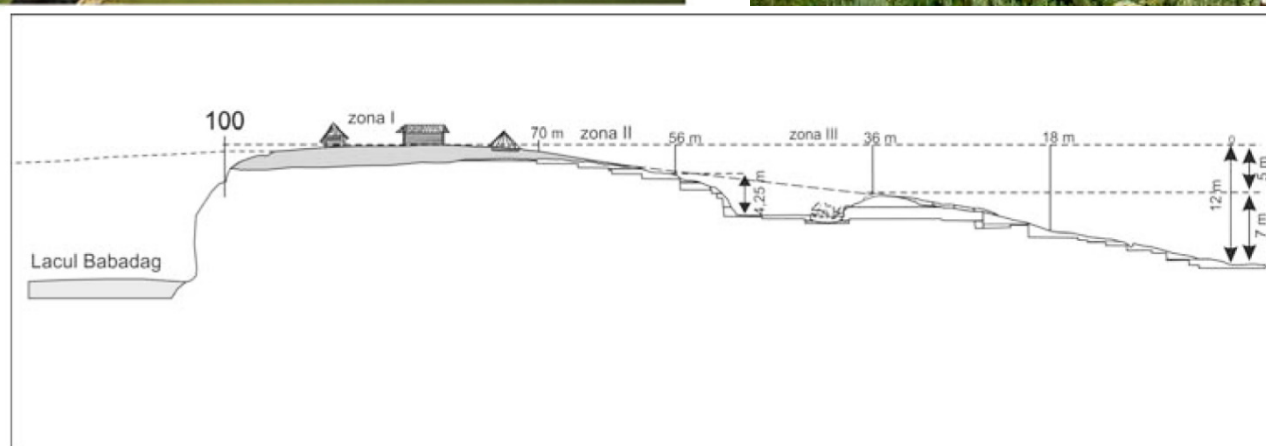
Sec. 10 – 9 a. Chr.

Probabil: sf. sec. 11 – înc. sec. 8 a. Chr.

Fortificația Babadag și spațiul limitrof (după Ailincăi et al. 2019)

Fortificația Babadag

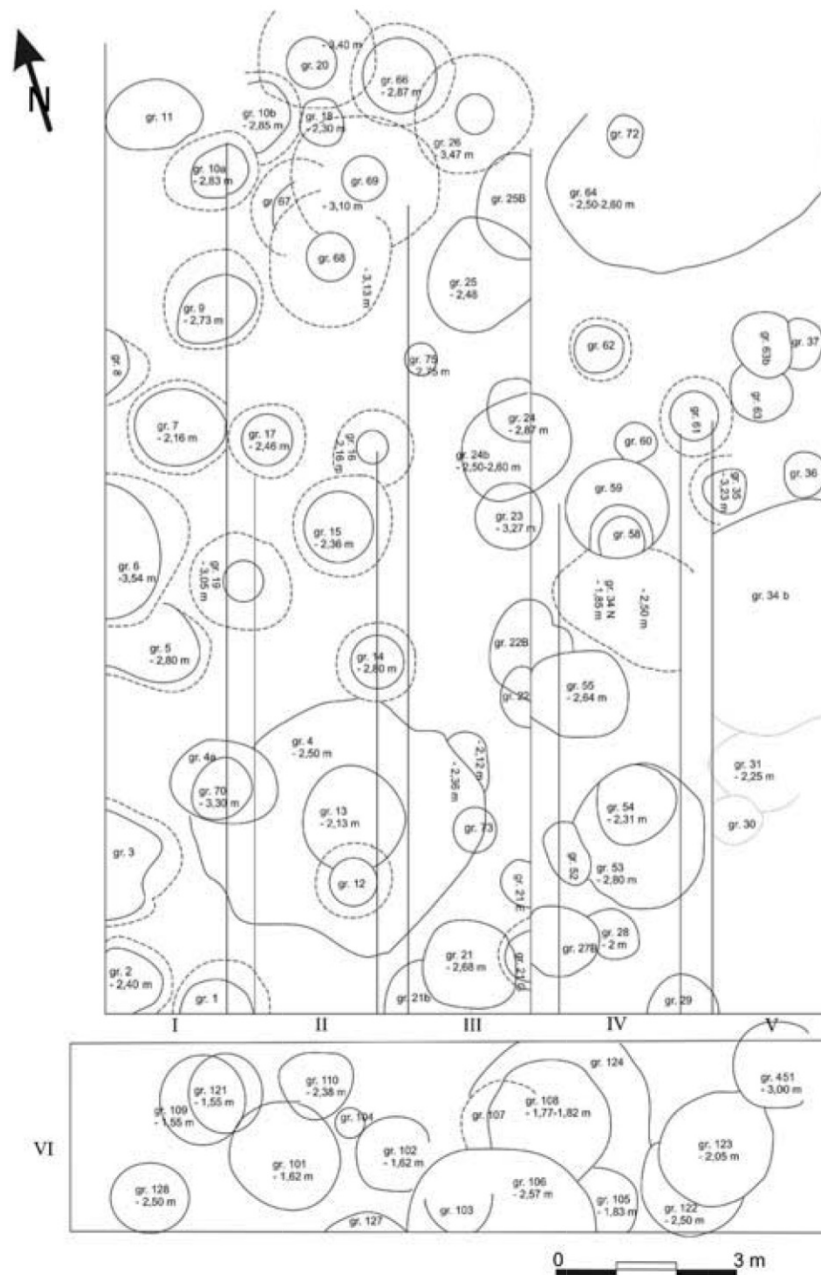
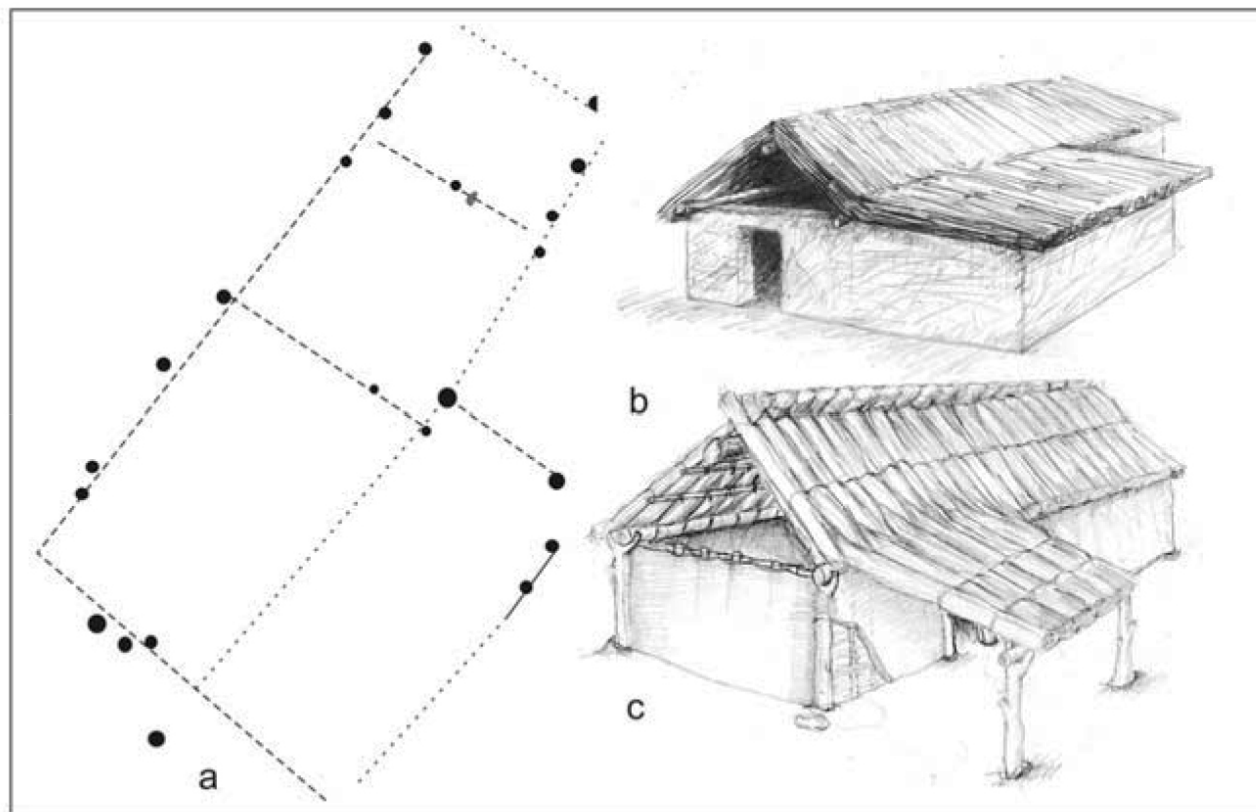
Babadag. Șanțul de apărare

Lățime = 15-19 m; adâncime = 2,5-4,0 m

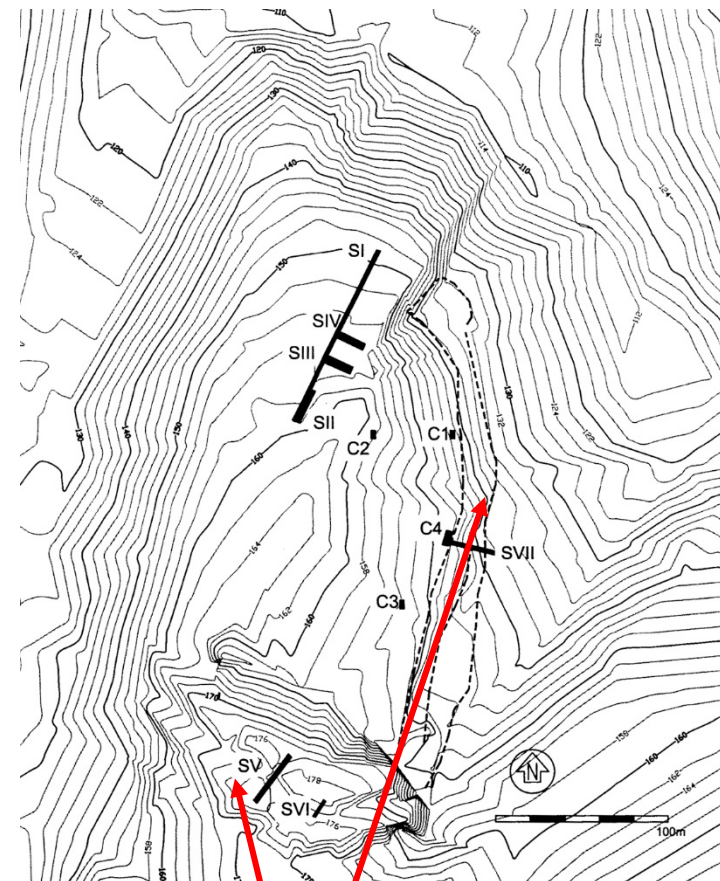

Babadag

Locuințe și gropi menajere

Cetatea Jijila

Elemente defensive

Jijila. Val și șanț de apărare

Așezări deschise

Enisala

Telița

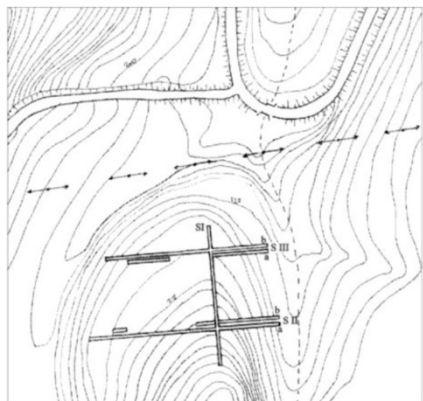
Rasova

Murighiol

Revărsarea

u.a.

Așezarea Revărsarea (după Ailincăi 2010)

1

2

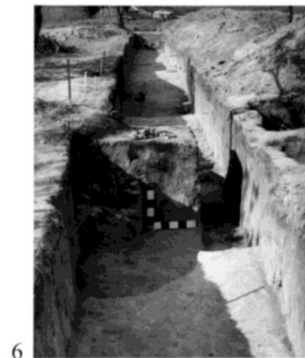
3

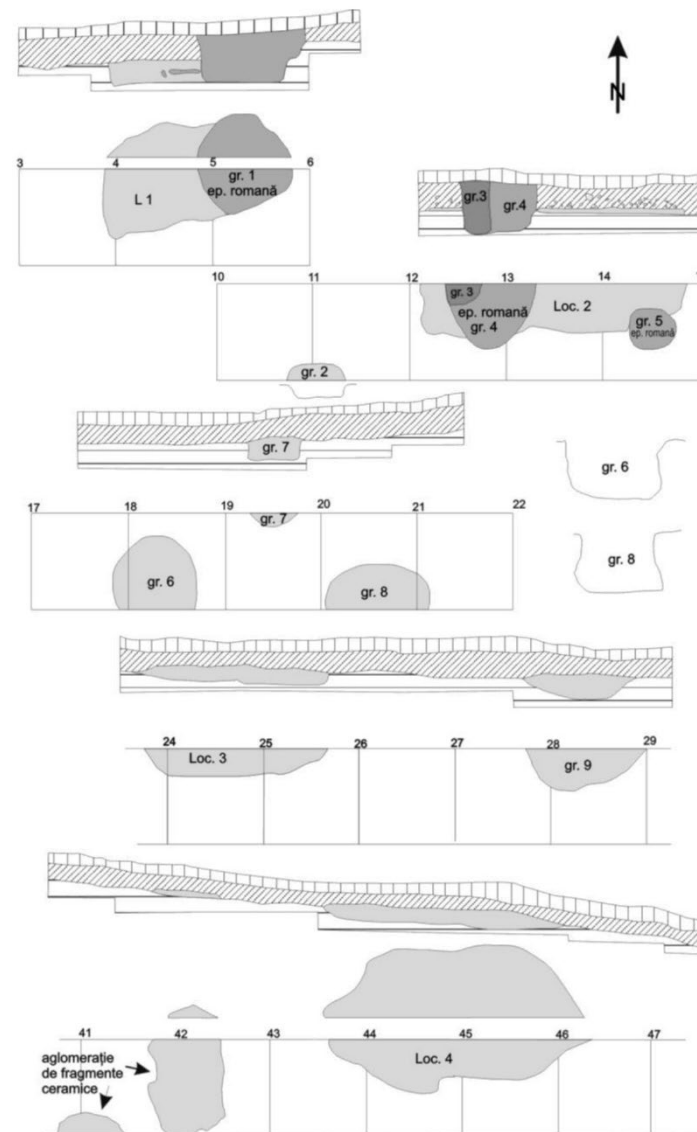
4

5

6

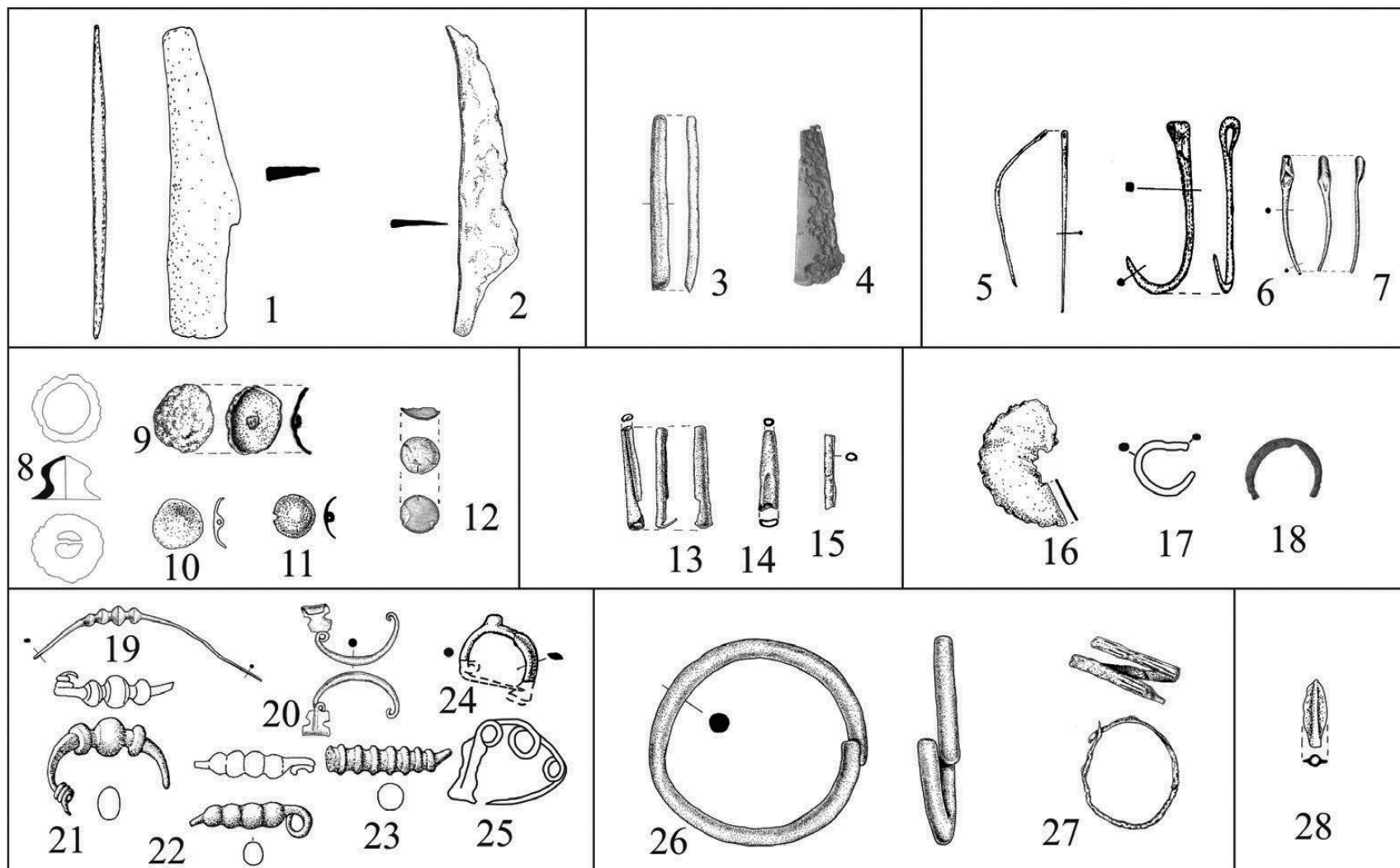

4

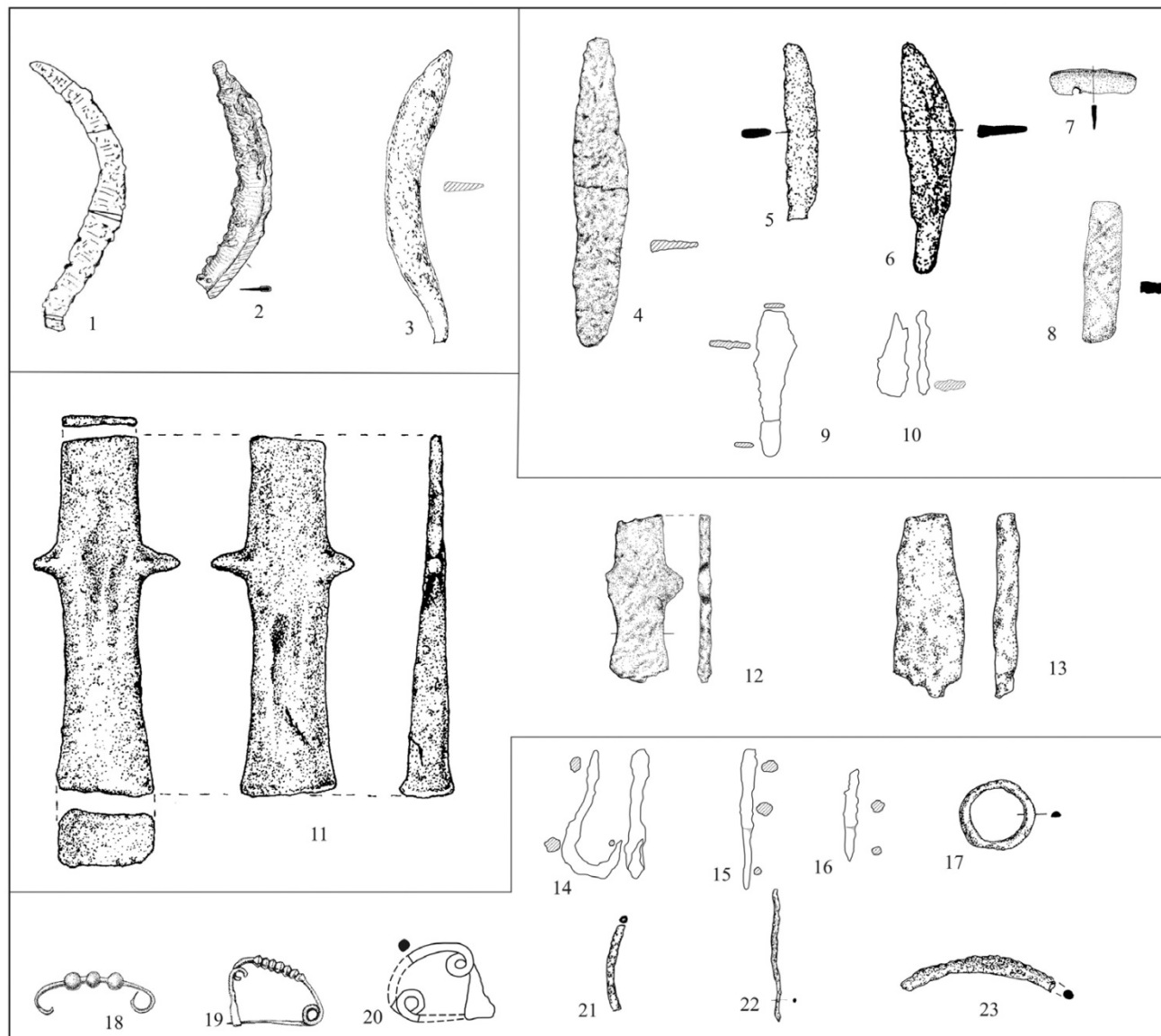

5

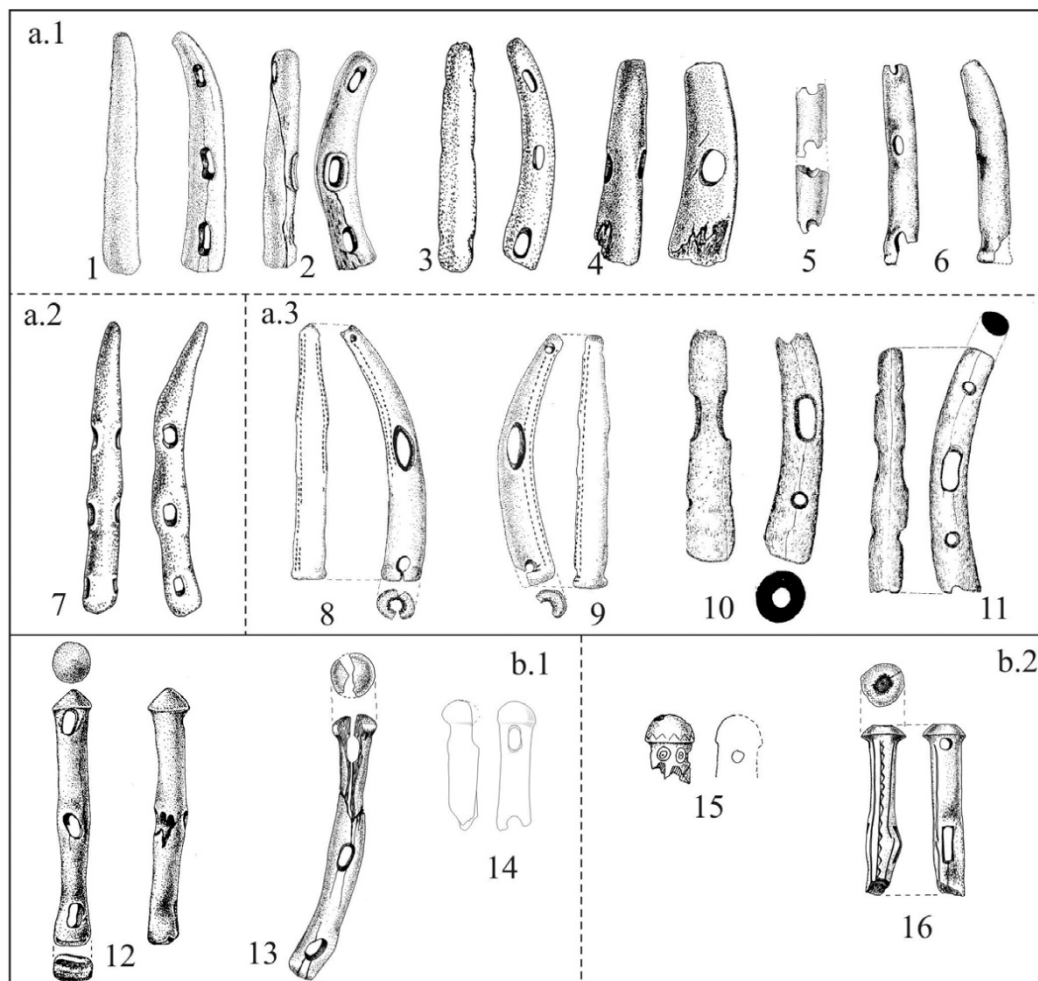
Piese din bronz (după Ailincăi 2013)

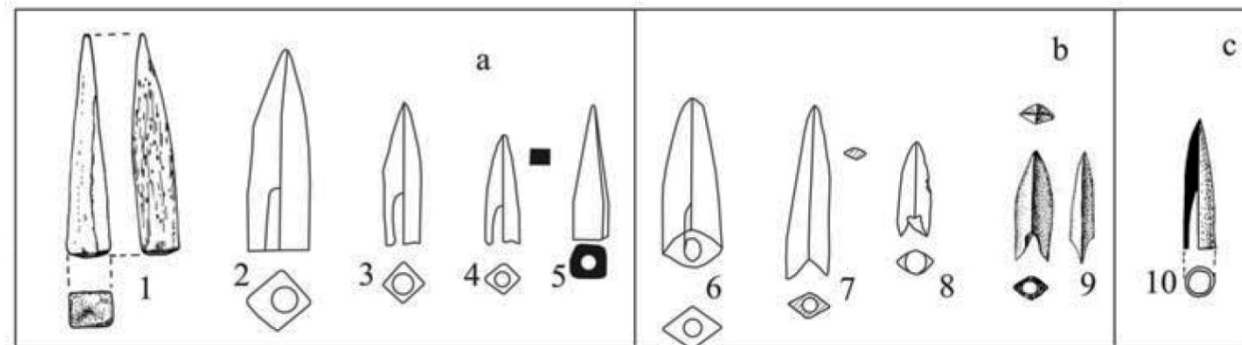
Piese din fier (după Ailincăi 2013)

Piese din os (după Ailincăi 2013)

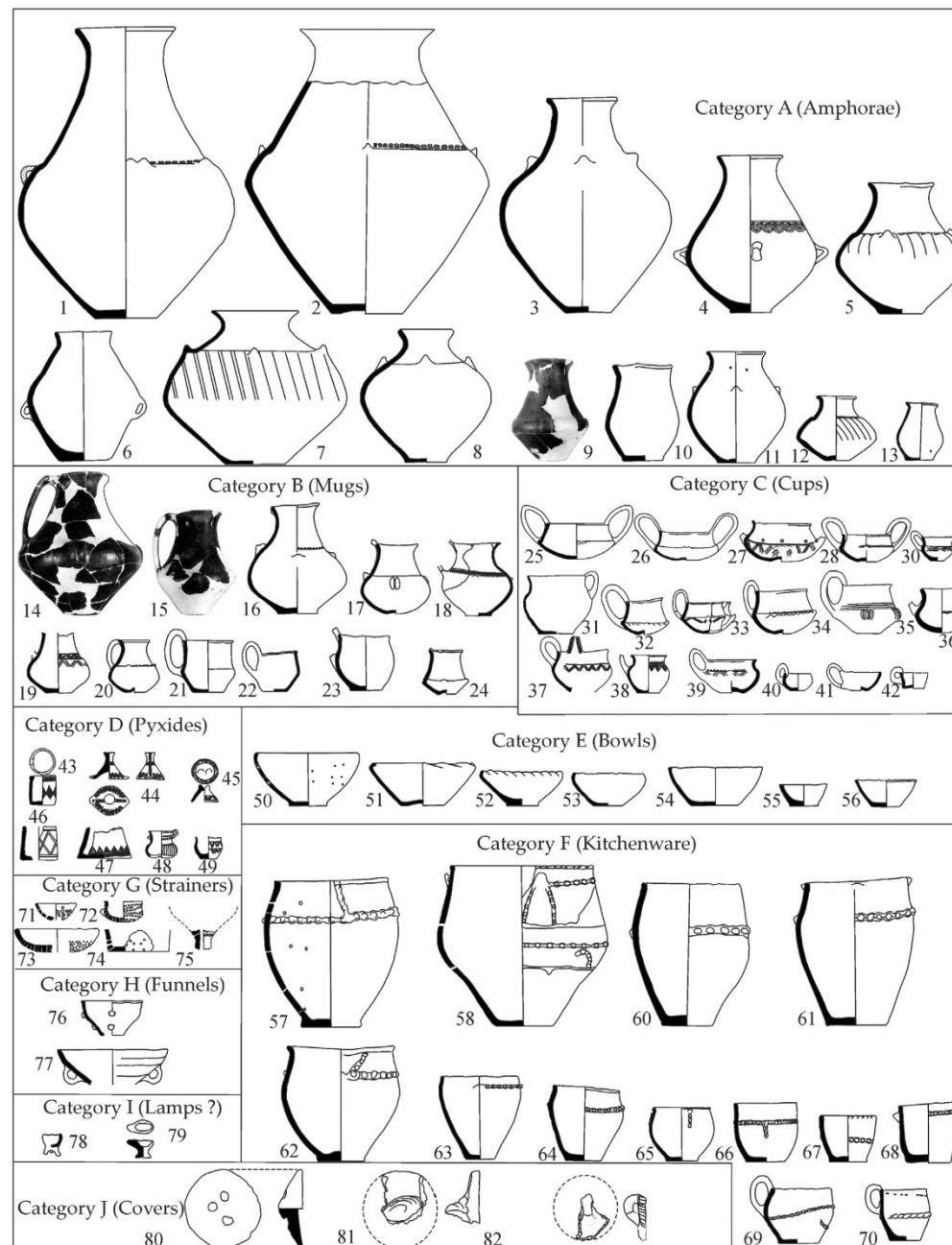

Psalii

Vârfuri de săgeată

Ceramică (după Ailincăi 2016)

Practici funerare

Necropole nu sunt cunoscute,
doar înmormântări în așezări:

Babadag

Orgame

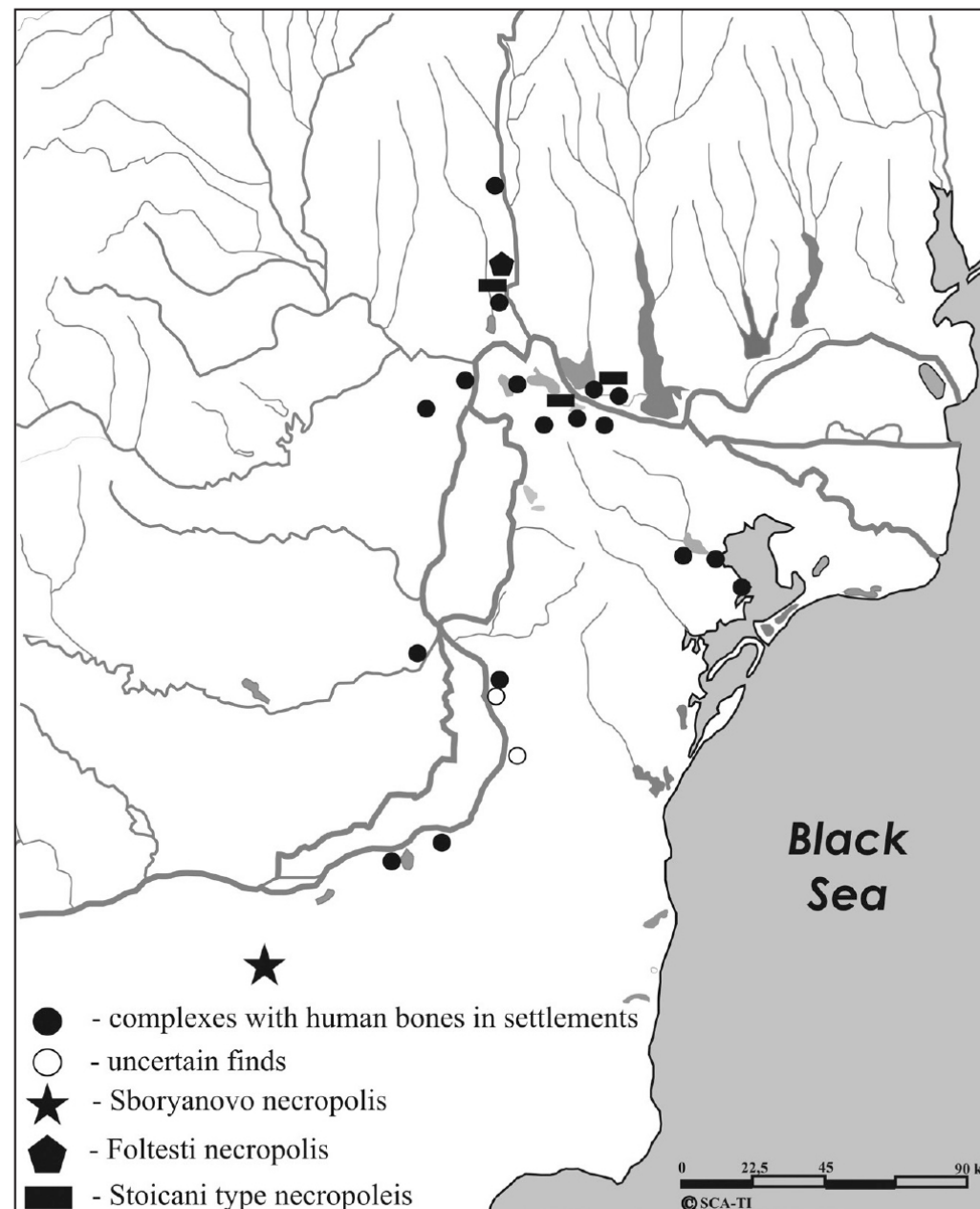
Enisala

Niculițel

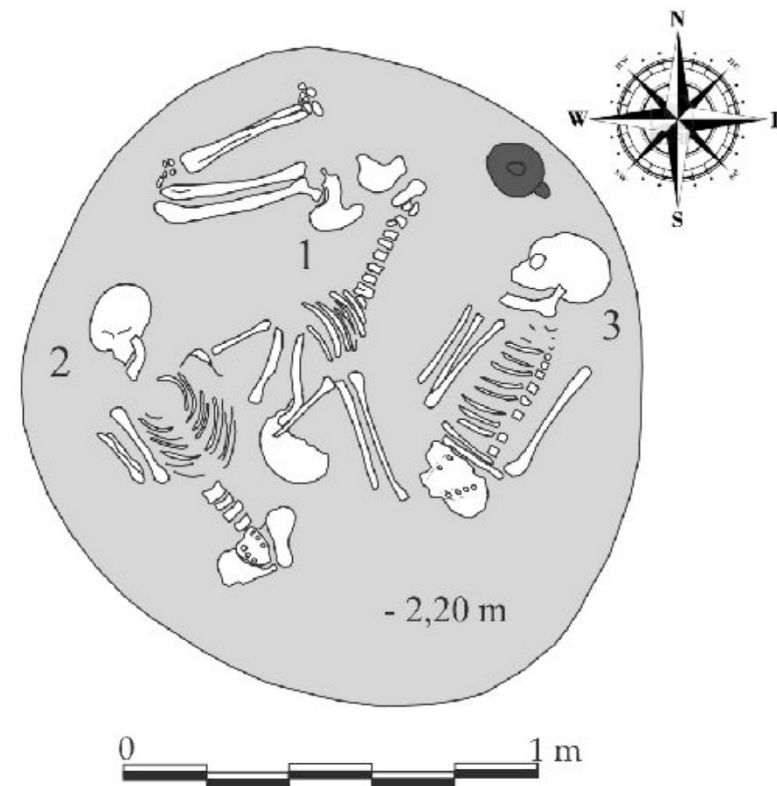
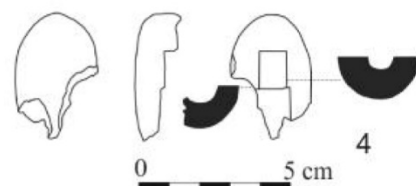
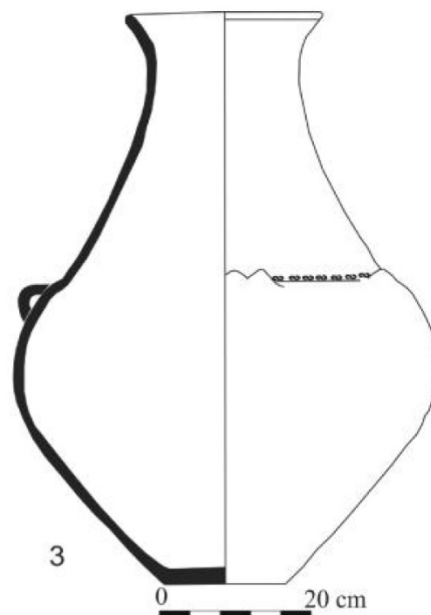
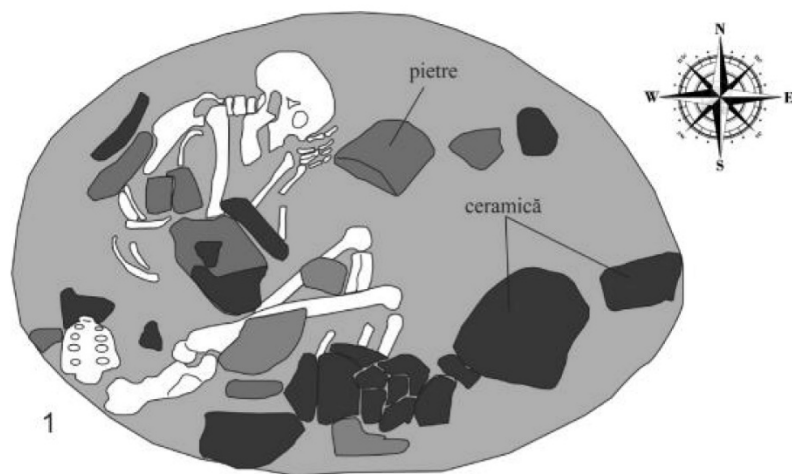
Satu Nou

Jurilovca

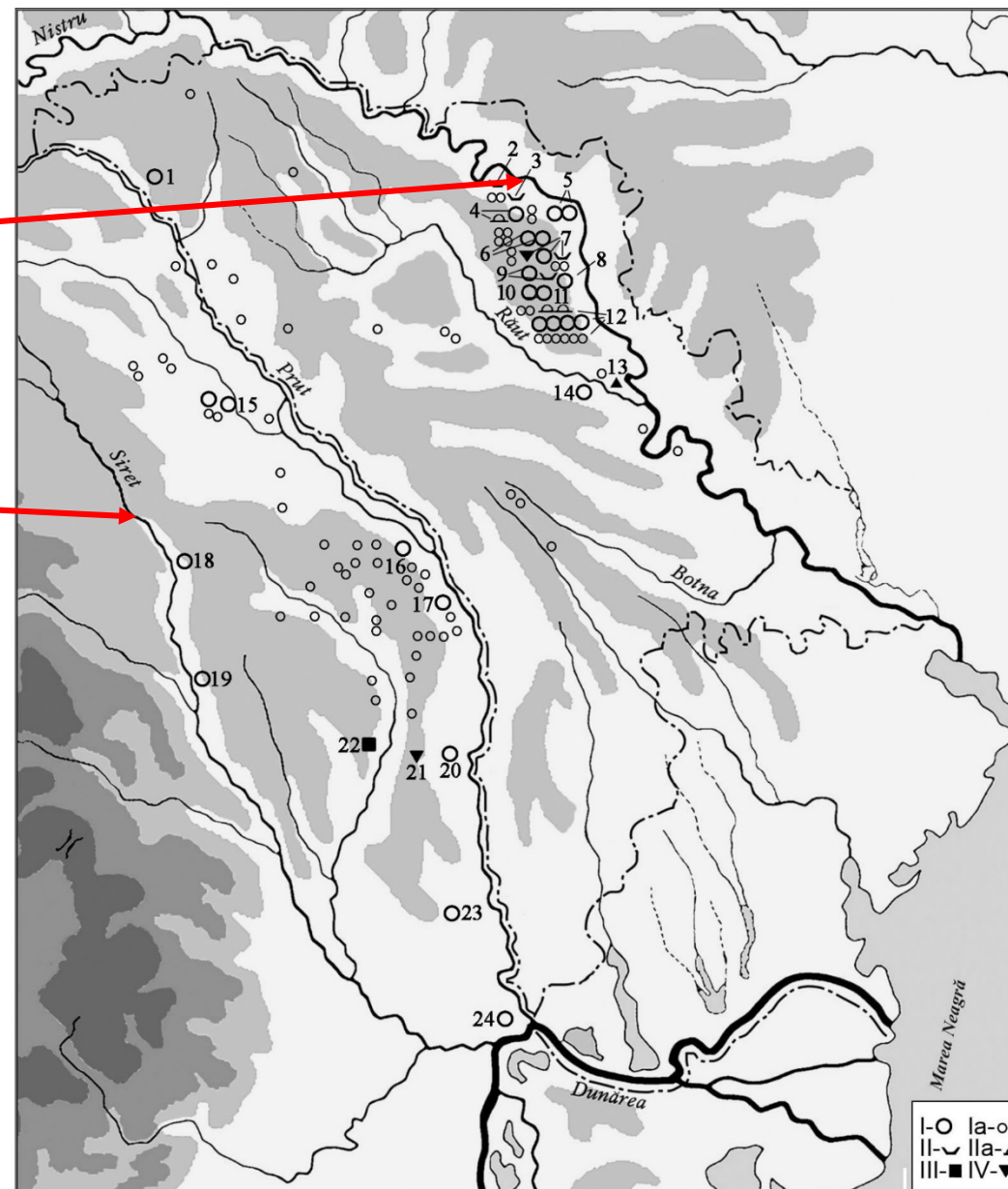
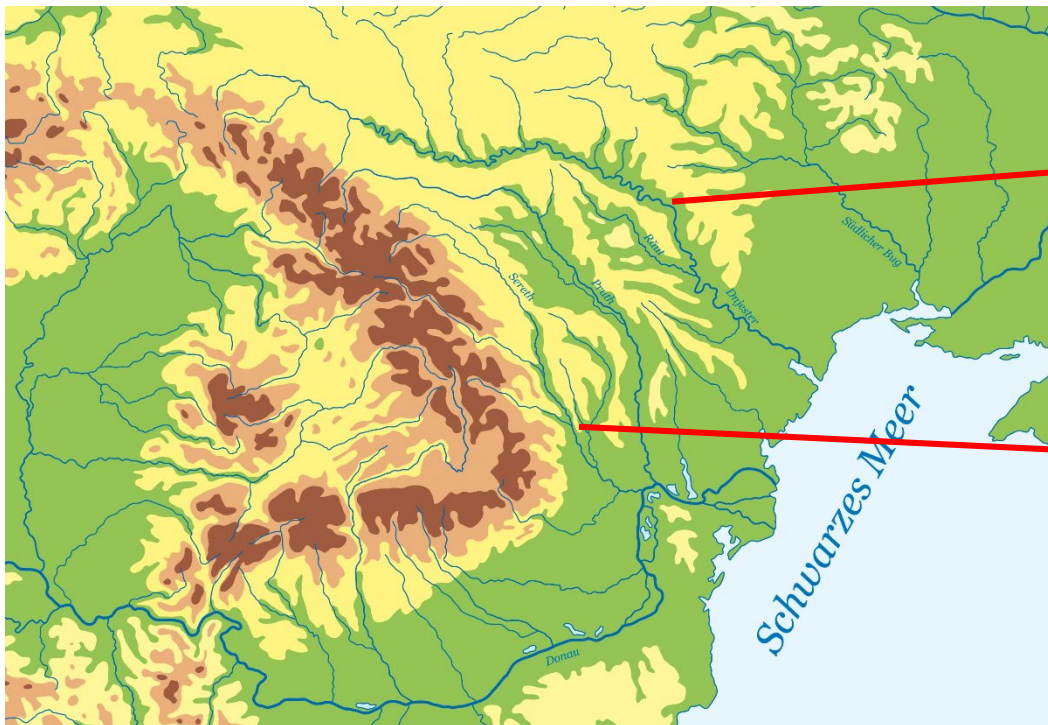
u.a.

Morminte din cetatea Babadag (după Ailincăi 2015)

Răspândirea culturii Cozia-Saharna (după Istoria Moldovei 2010)

13 – fortificații

ca. 120 – așezări deschise

9 – necropole

Denumirea culturii

Arealul estic

1946 – cercetările lui G. Smirnov în așezarea Saharna Mare-Dealul Mănăstirii

În anii 50 ai sec. XX sunt cercetate două necropole (Saharna-Țiglău și Saharna-Hulboaca) și așezările de la Solonceni, Țahnăuți etc

În anul 1961 A. Meljukova introduce denumirea de cultura Saharna-Solonceni

Arealul vestic

1966 – cercetările lui A. László în așezarea Cozia.

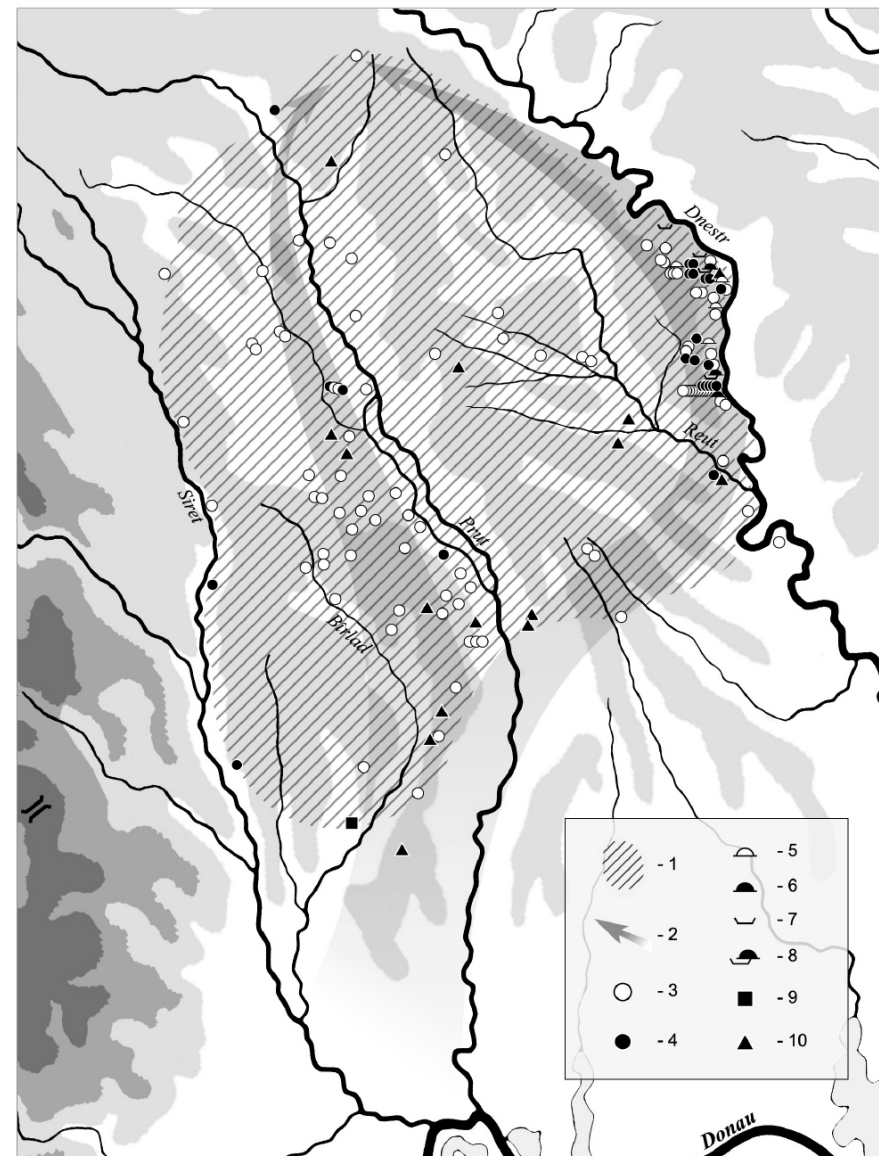
B. Hänsel (1976) introduce denumirea de grupul Cozia.

În anul 2000 M. Kashuba introduce denumirea de cultura Cozia-Saharna

Cronologia

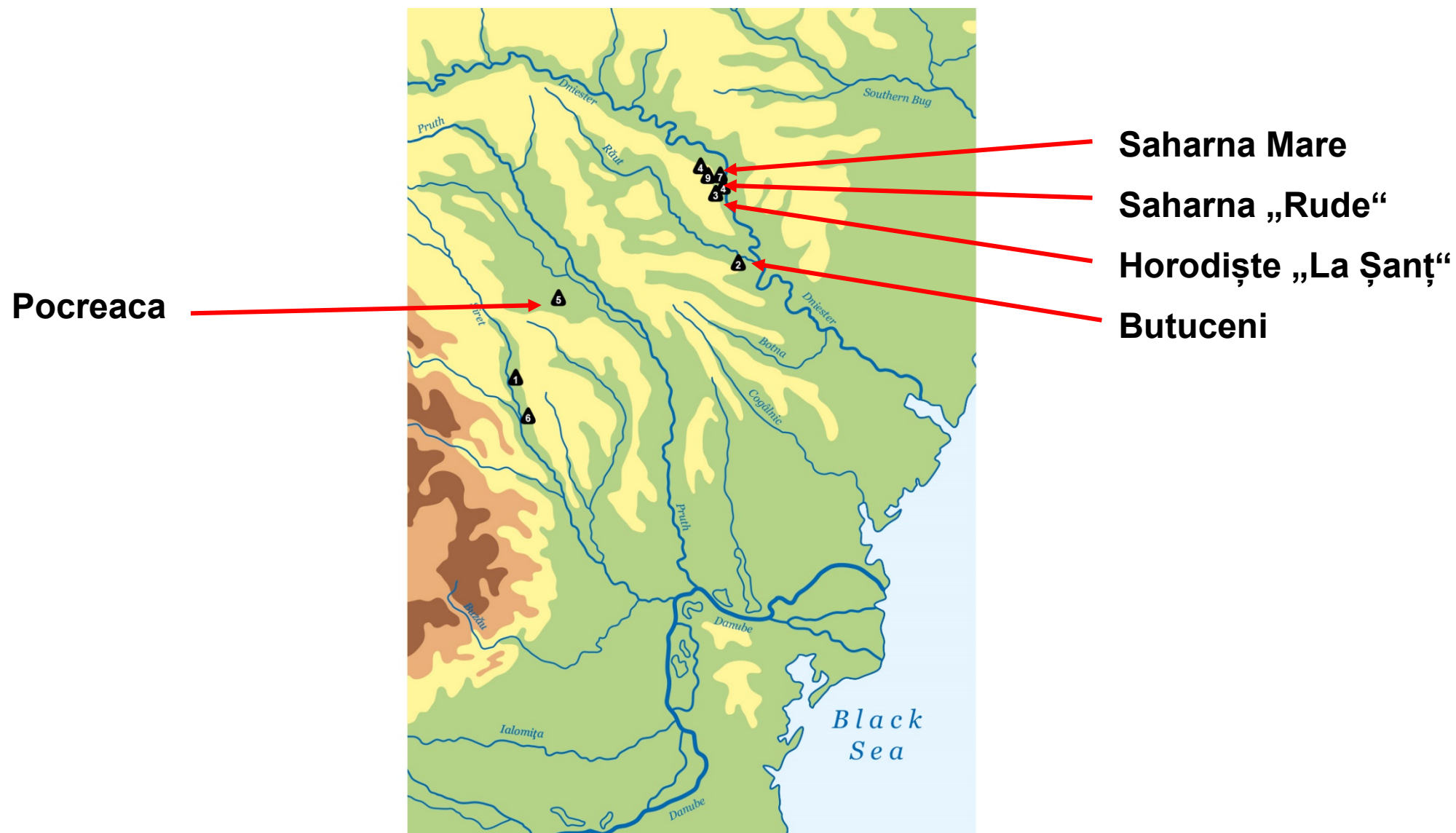
Sec. 10 – 9 a. Chr.

Probabil: sf. sec. 11 – înc. sec. 8 a. Chr.

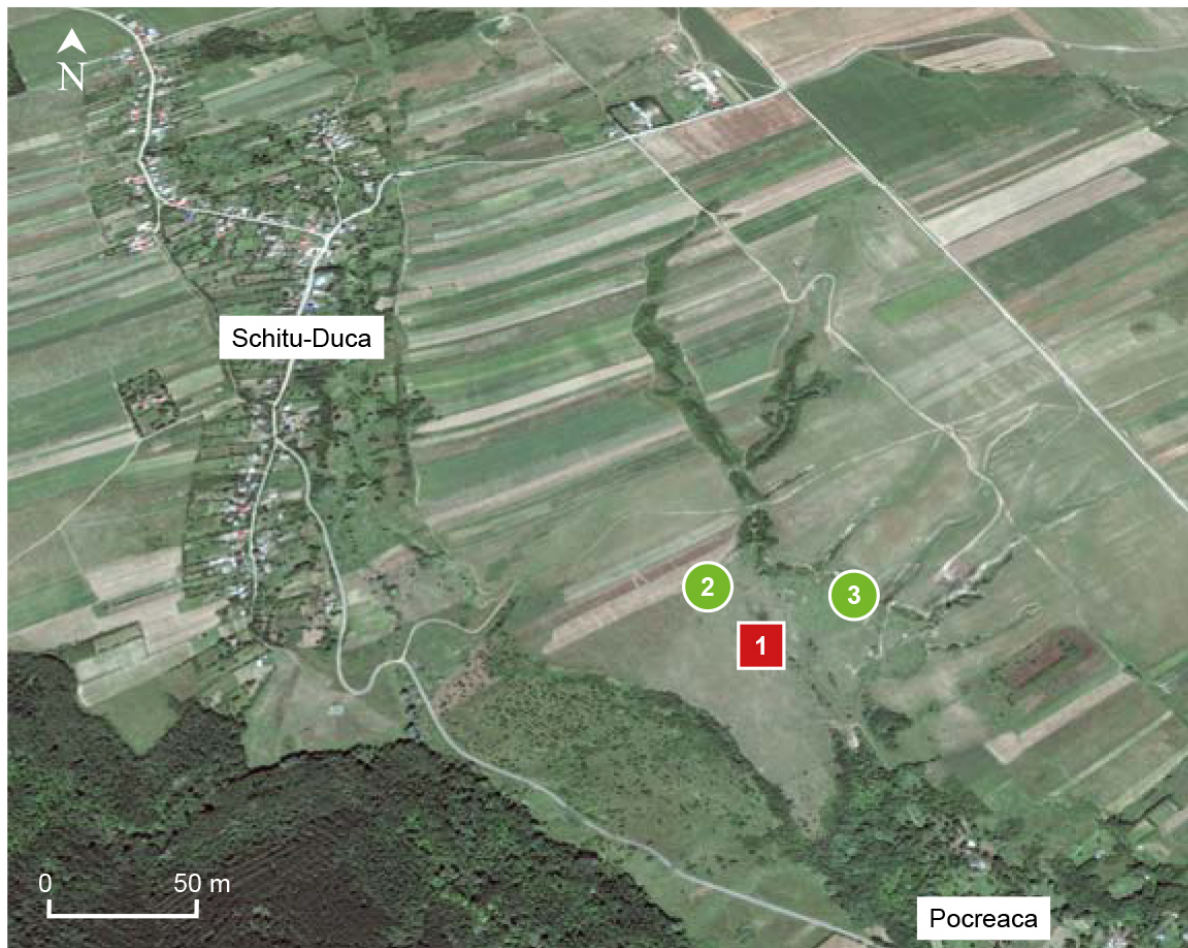

după Kasuba 2007

Fortificații investigate prin săpături arheologice:

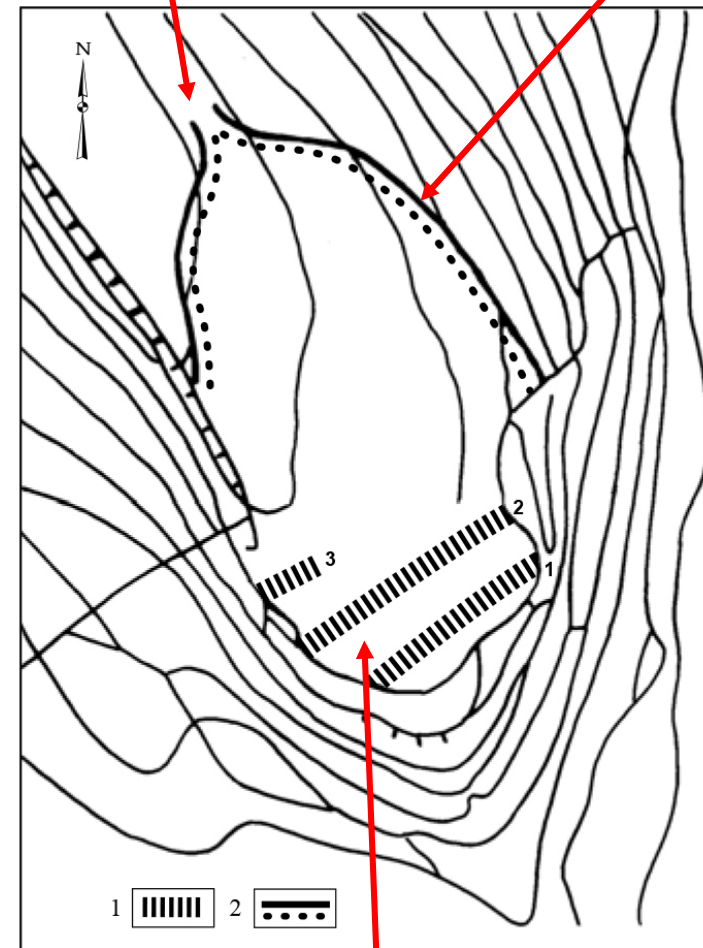
Cetatea Pocreaca și împrejurimile ei (după Iconomu 1997)

Legend: Mihuleni localities ■ fortification ● open settlement

Poartă

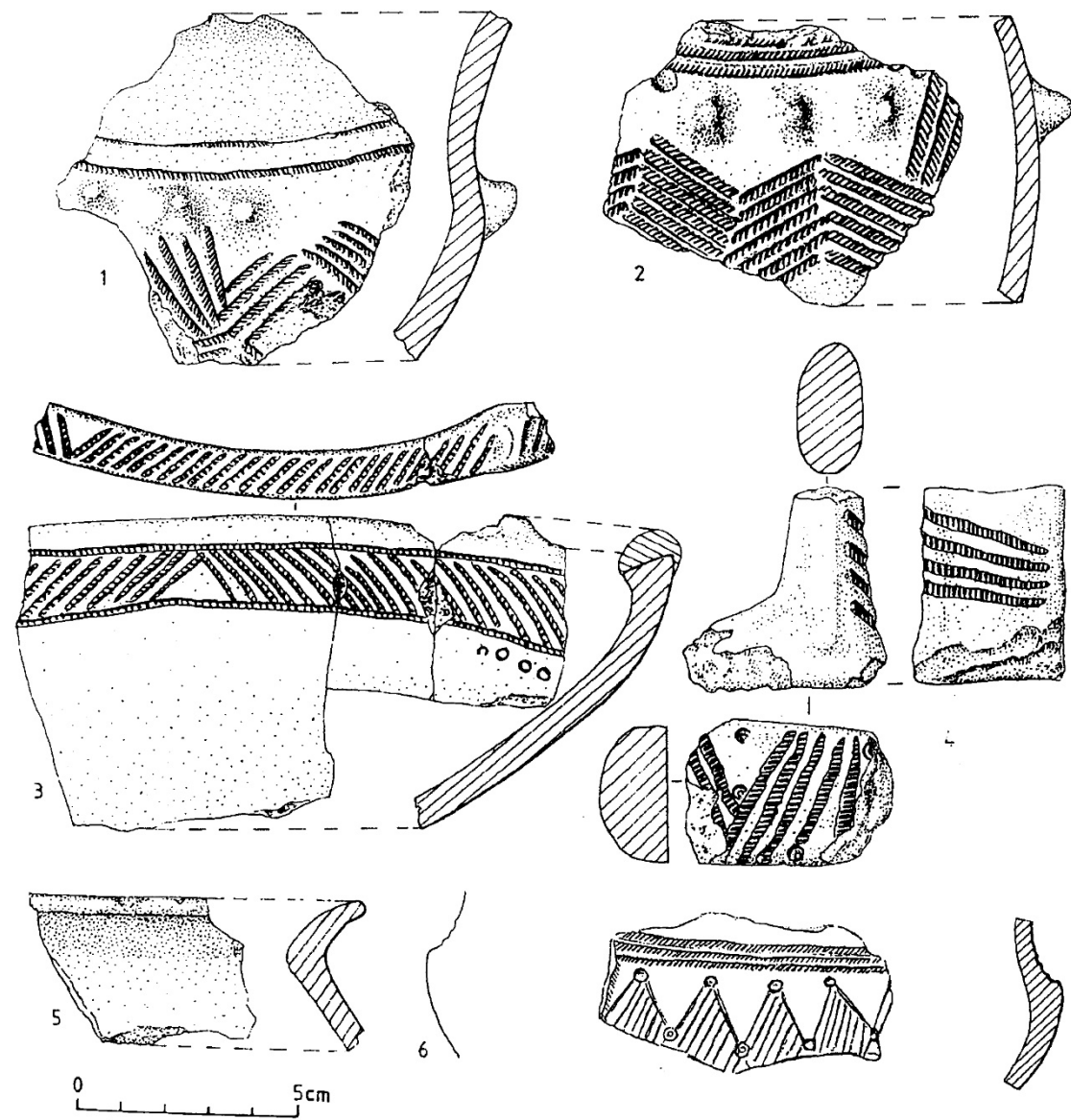
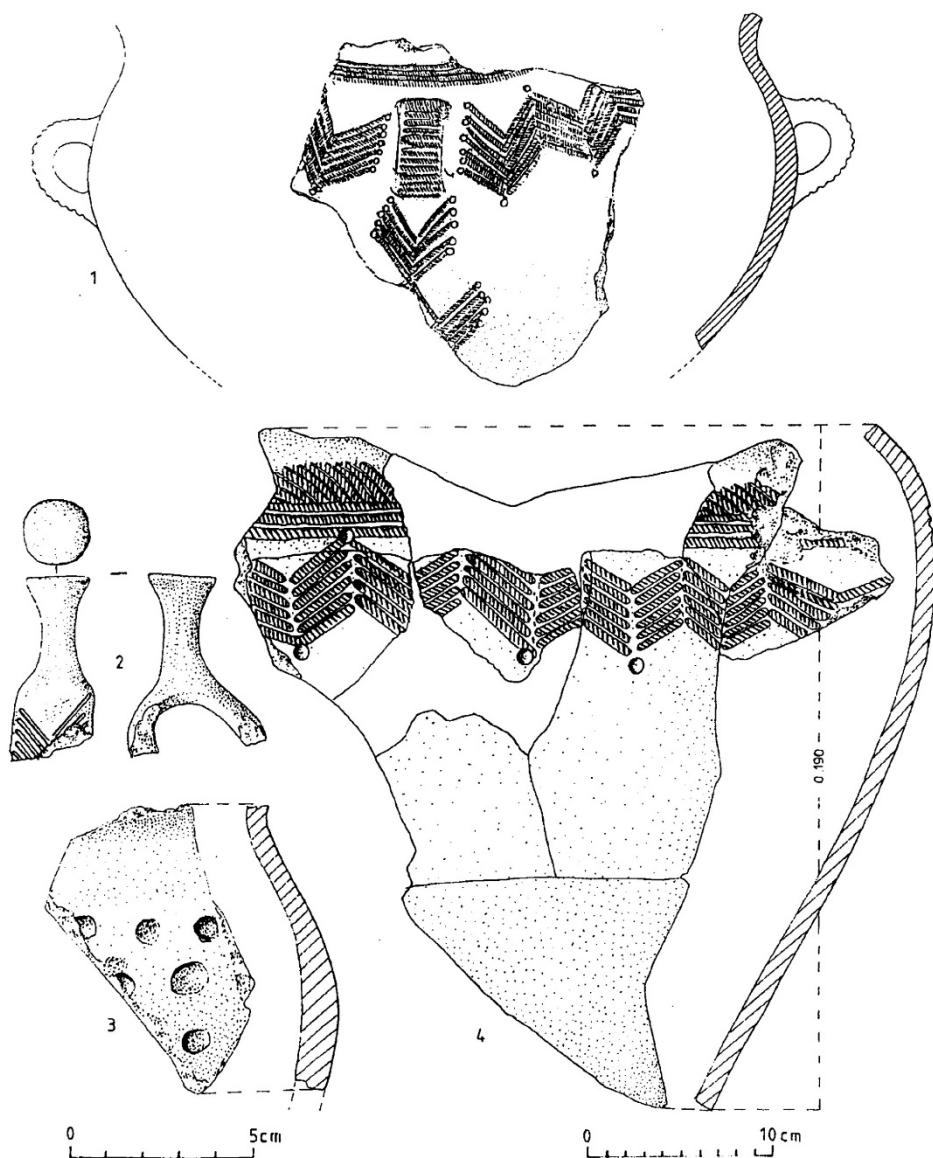
Palisadă

S = 1,4 ha

Val de apărare

Pocreaca. Ceramică (după Iconomu 1996)

Fortificațiile Saharna Mare și Saharna „Rude” și spațiul limitrof

Legend:

Saharna

localities

fortification

open settlement

necropolis

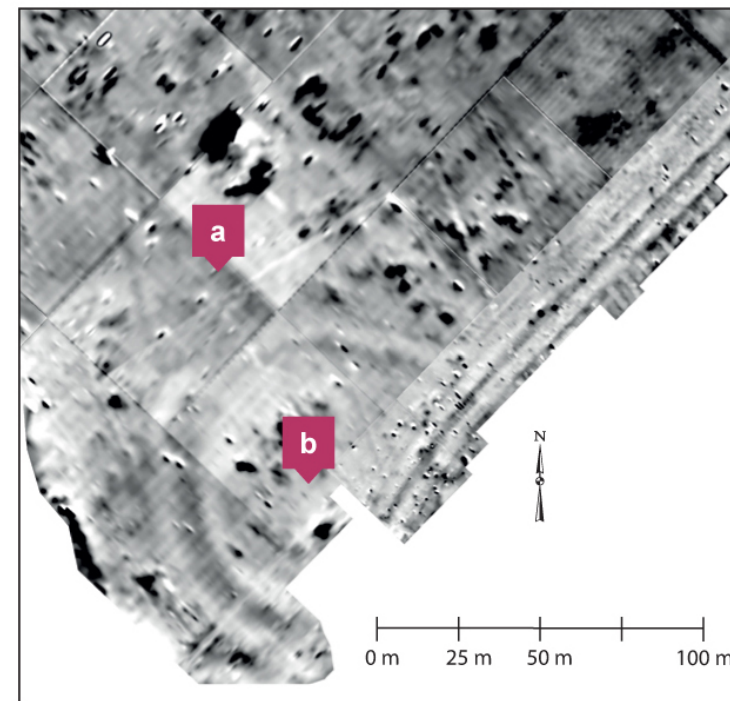
0 200 1000
m

Fortificația Saharna Mare și așezarea „Dealul Mănăstirii” (după Niculiță, Zanoci, Băț 2016)

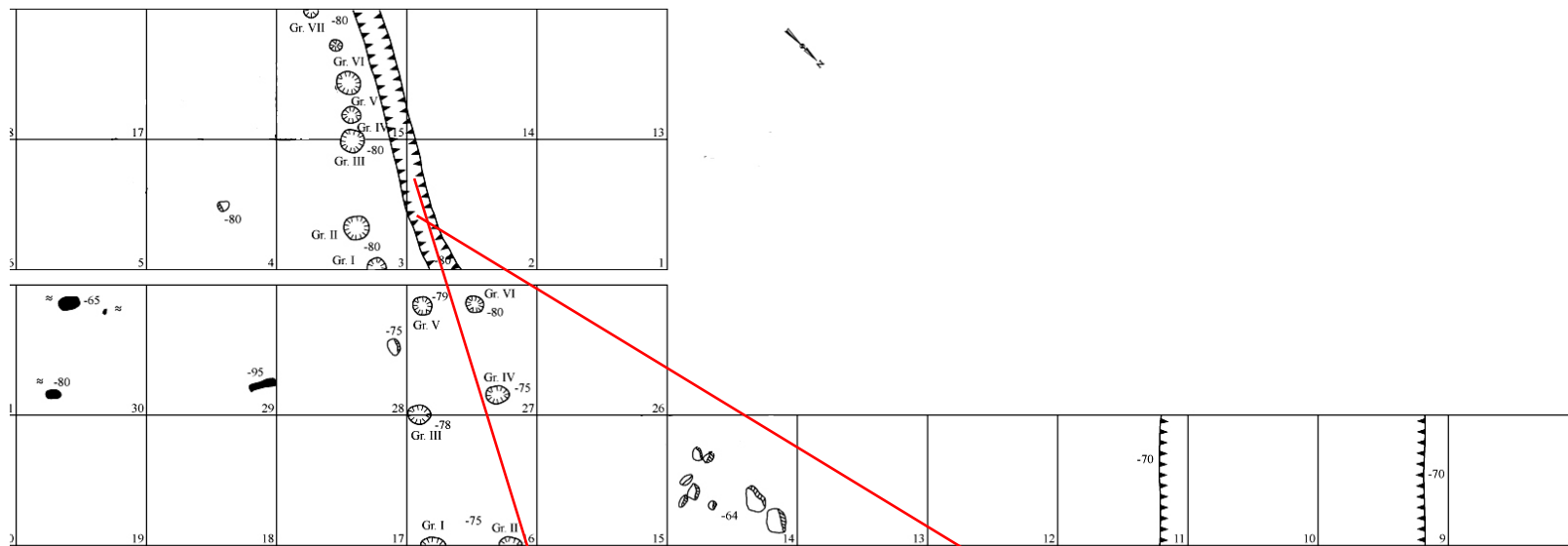

Legenda: ↓ conturul sistemului defensiv / / / limita așezării deschise

0 50 250
m

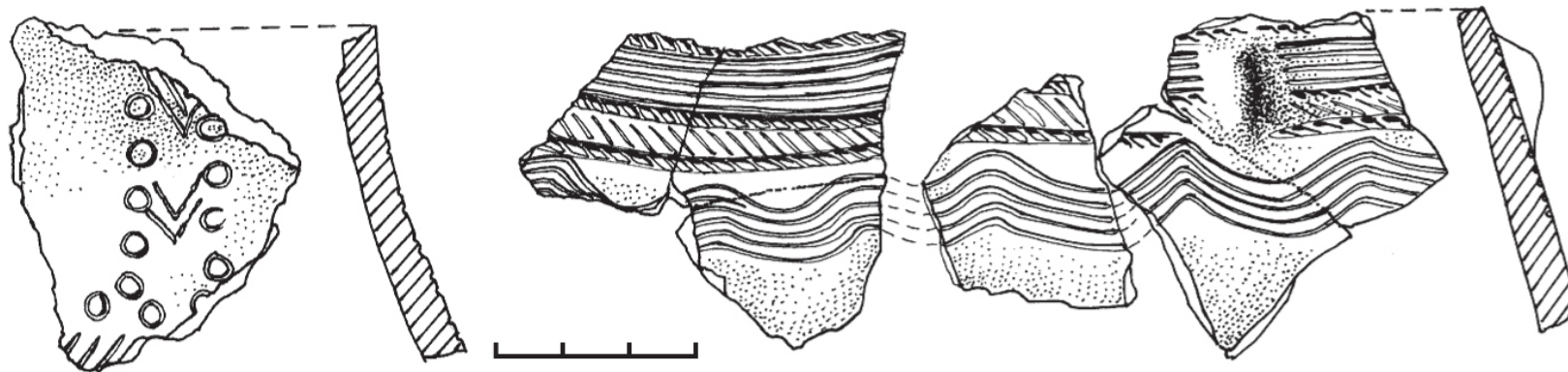
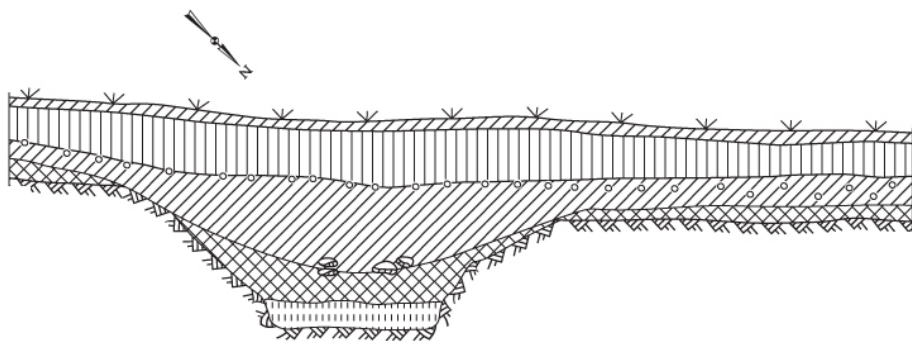
Saharna Mare. Vestigiile sistemului defensiv

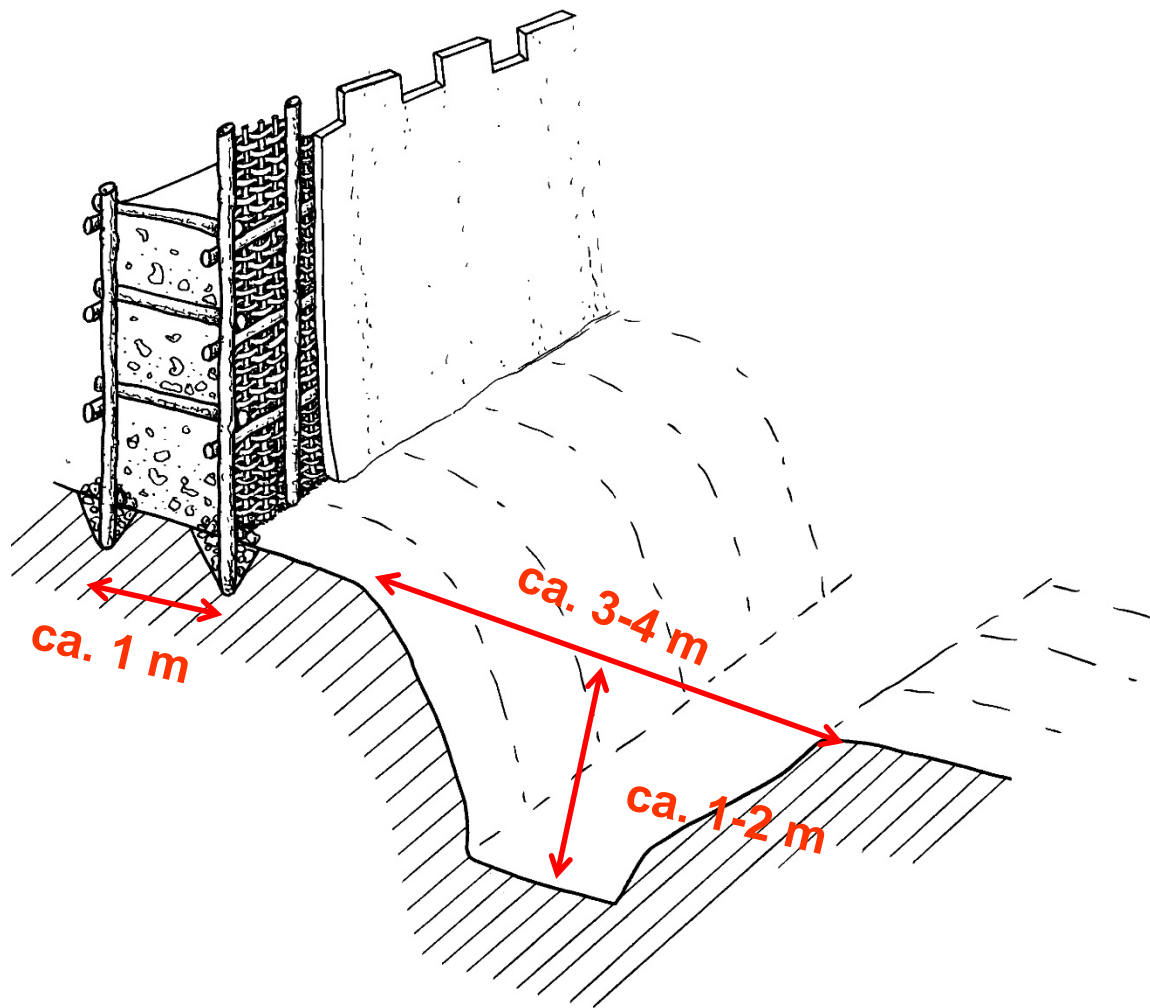
Saharna Mare. Ceramică din sistemul defensiv

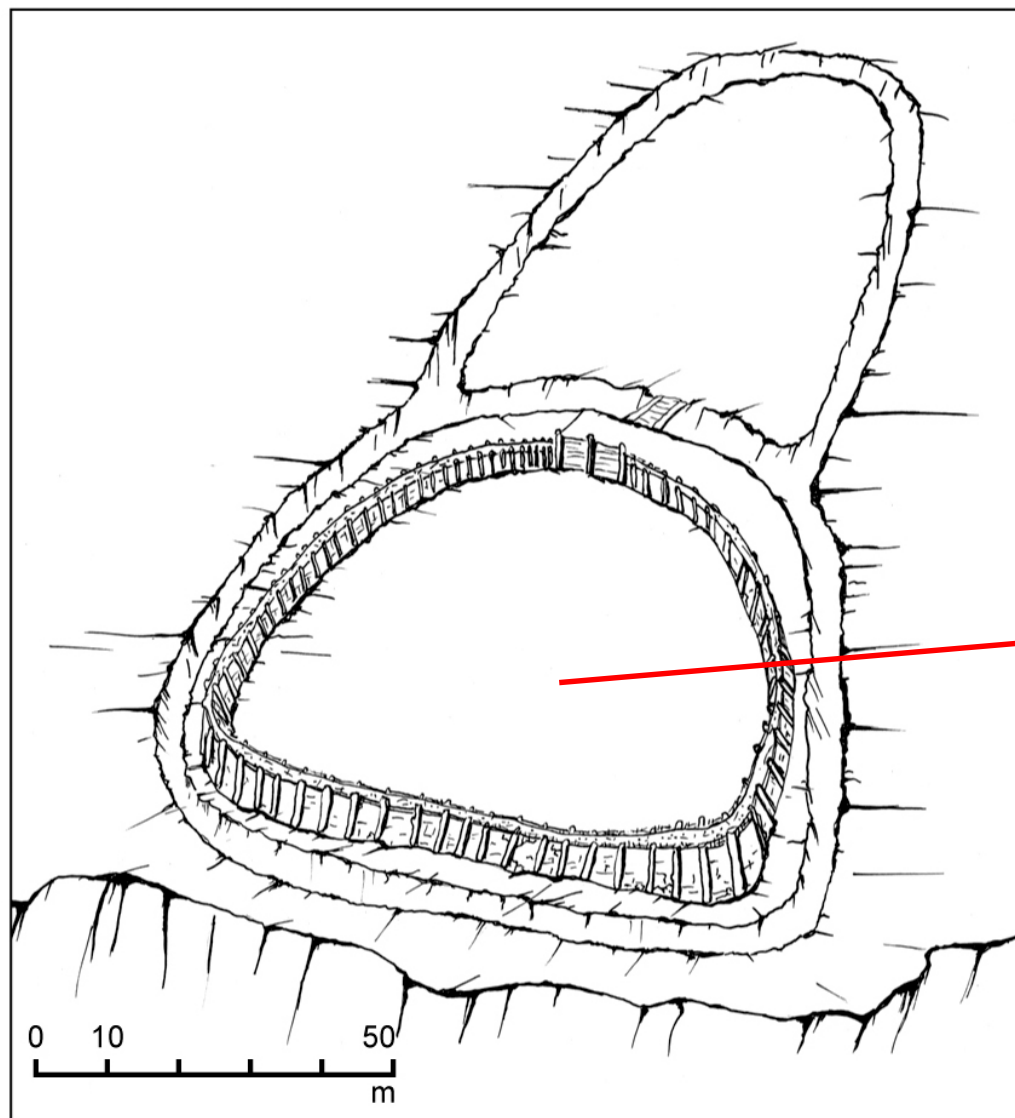
Saharna Mare. Șanțul de apărare

Saharna Mare. Variantă de reconstituire a elementelor defensive

Saharna Mare. Incinta

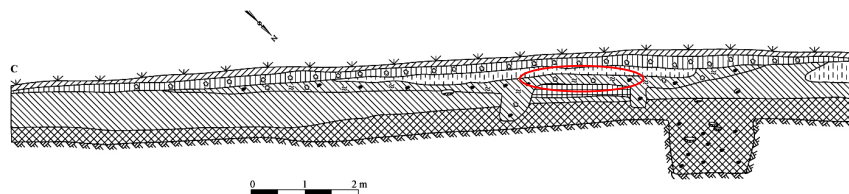
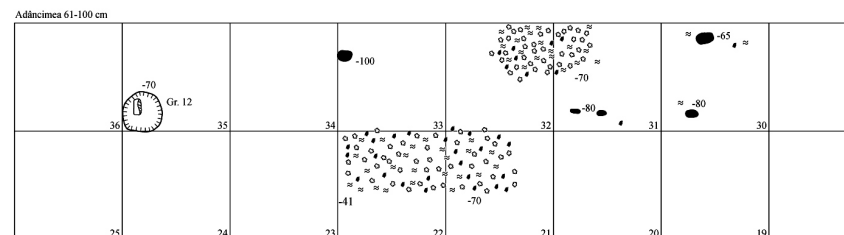
Săpături
508 m²

1 locuință

62 gropi menajere

1 loc de cult

Saharna Mare. Vestigiile locuinței

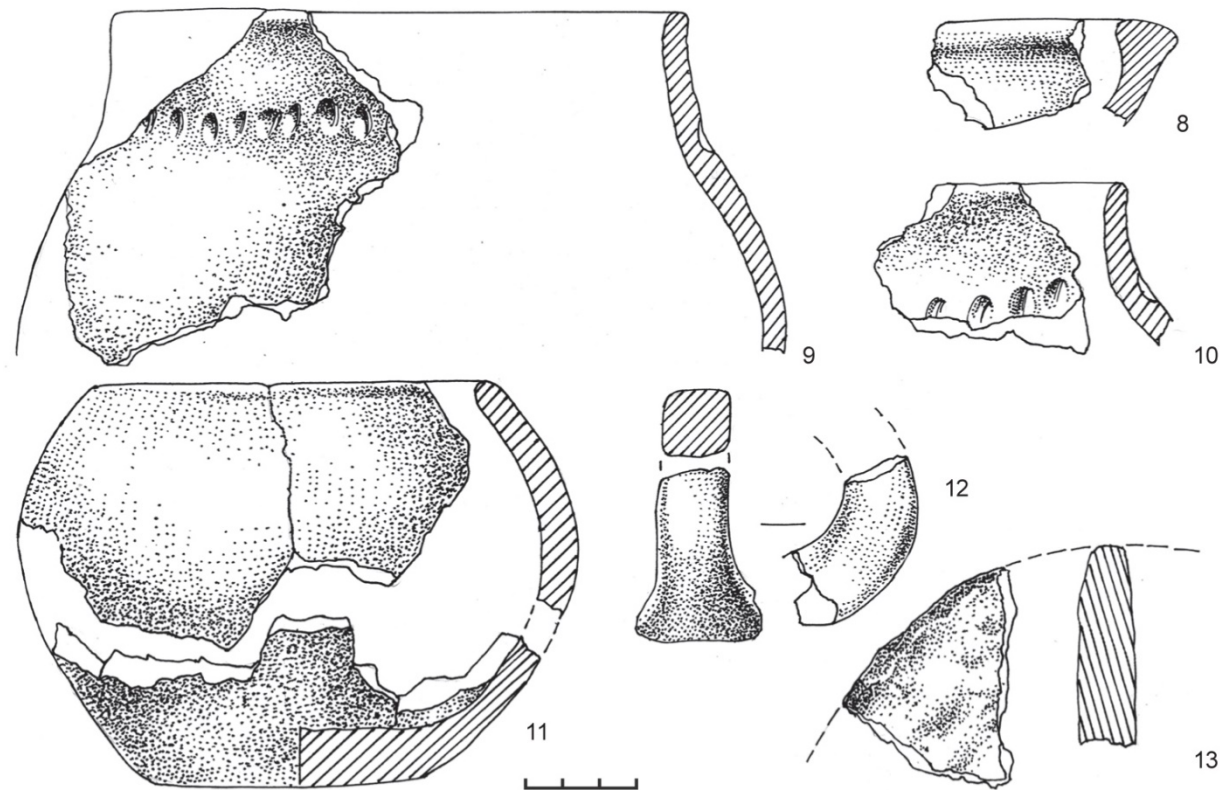
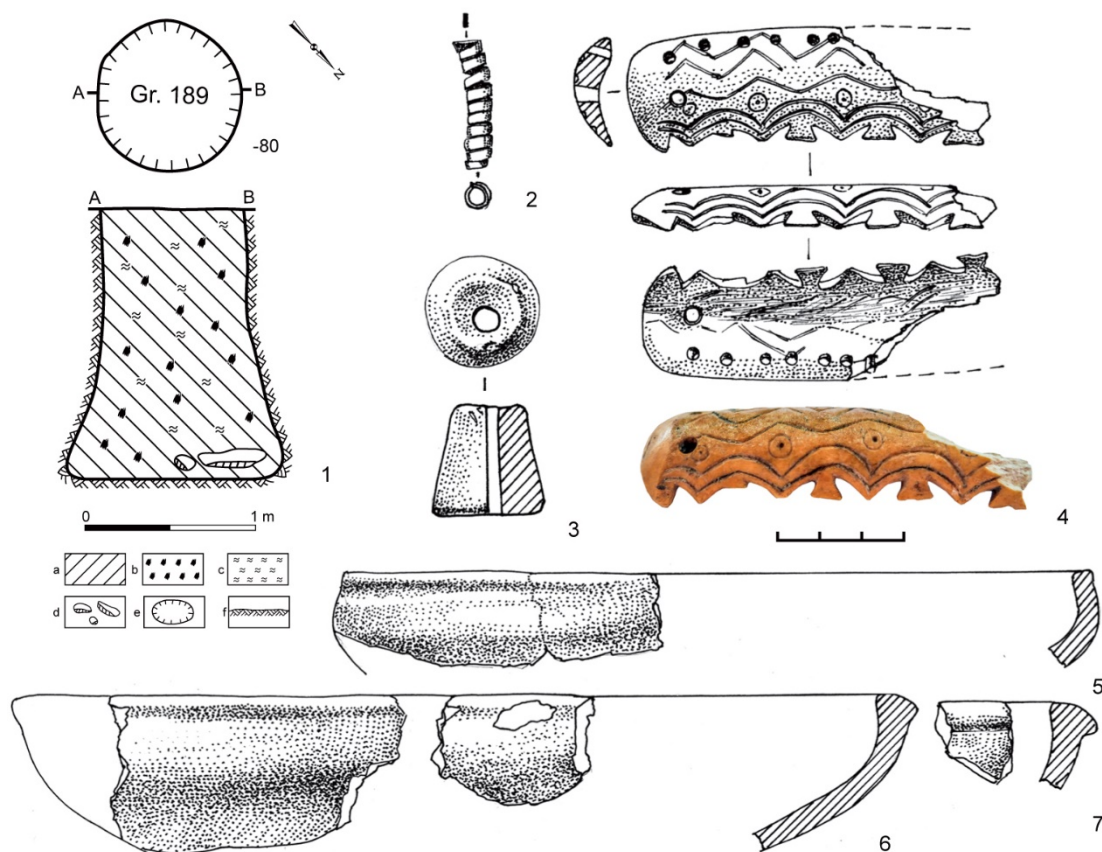
Saharna Mare. Ceramică din locuință

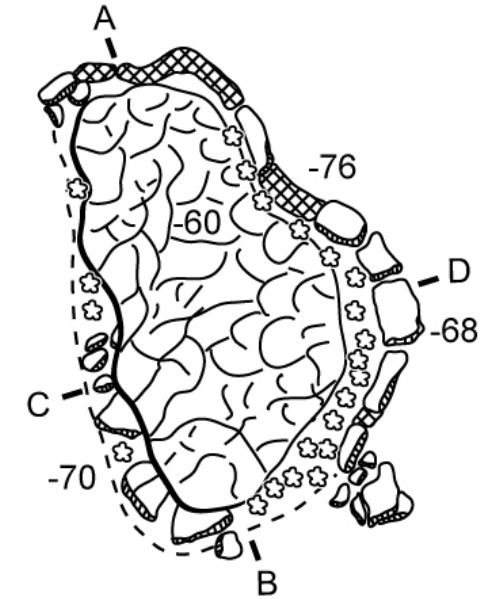
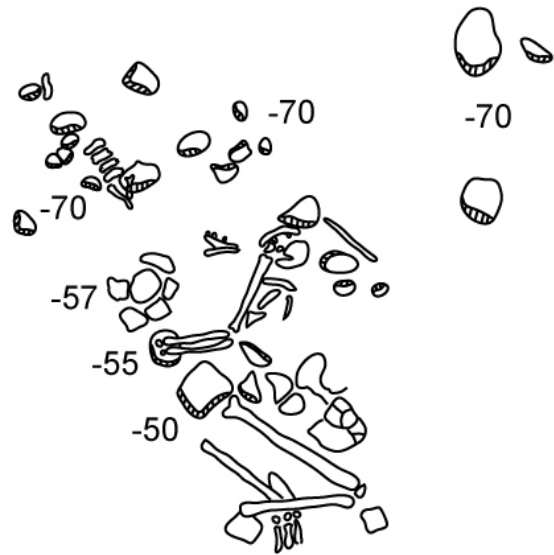
Saharna Mare. Gropi

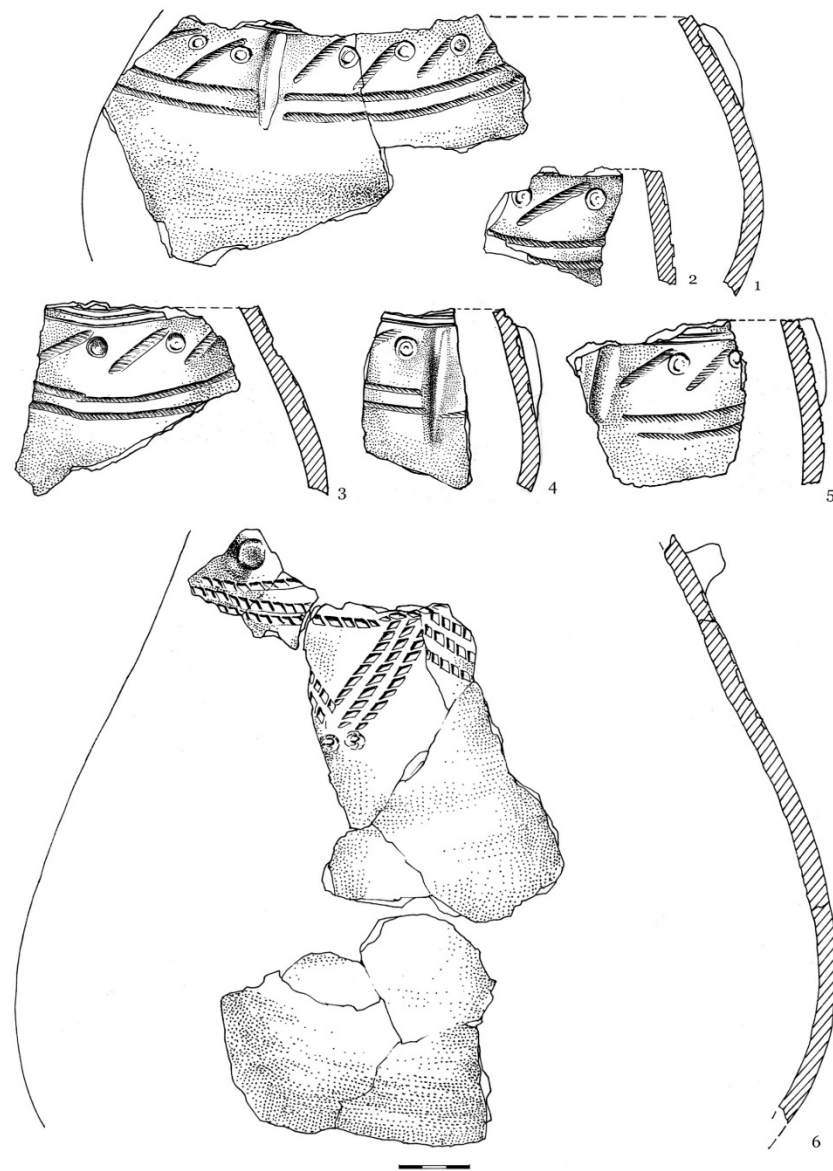
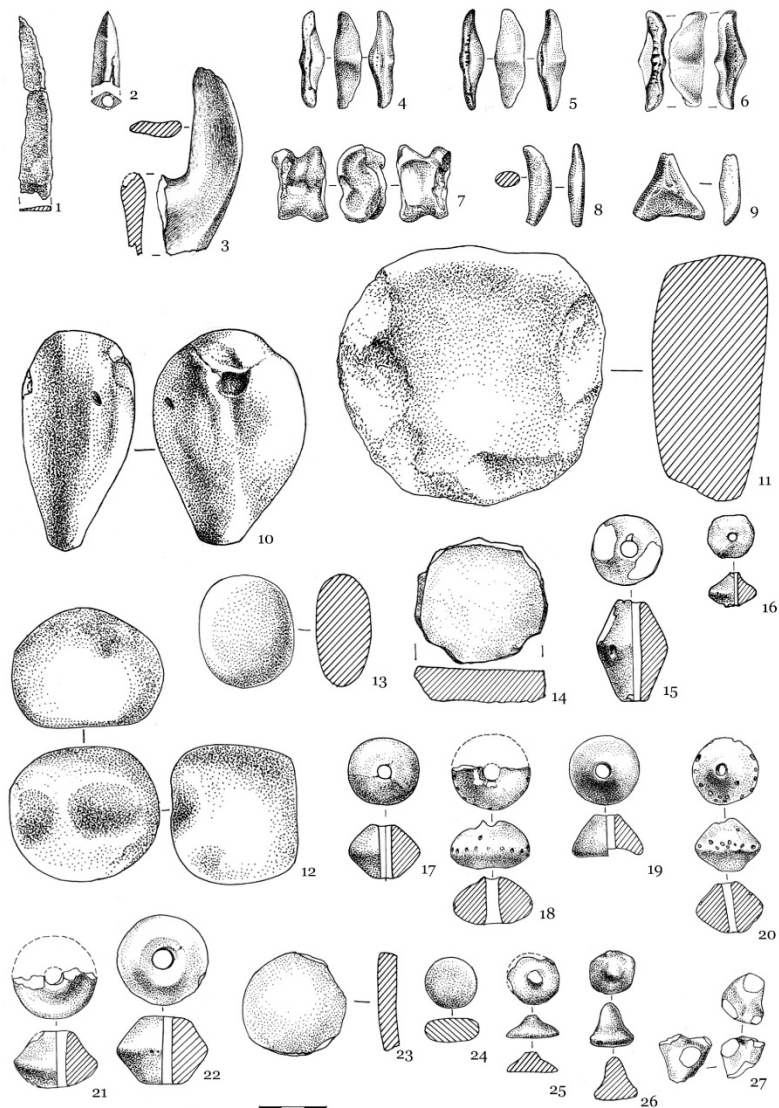
Saharna Mare. Inventar descoperit în gropi

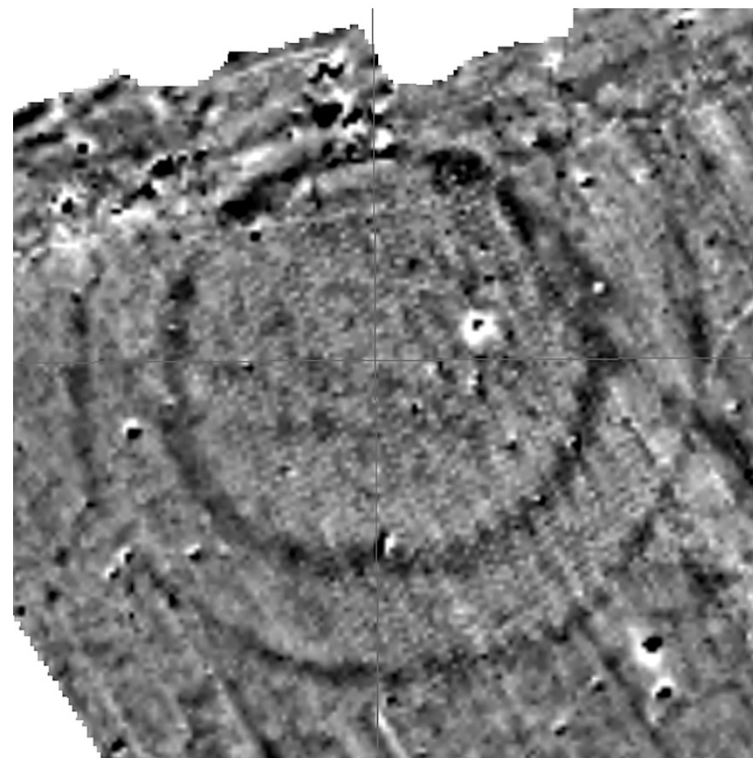
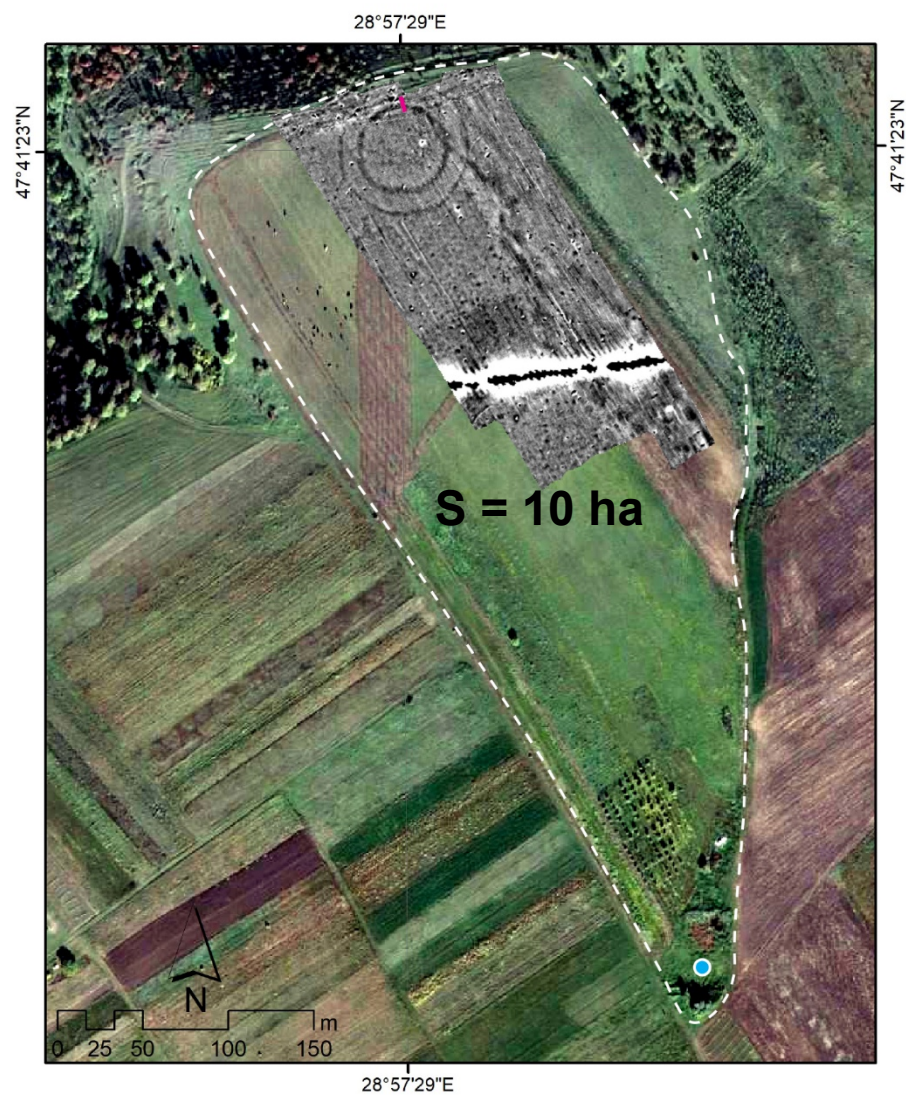
Saharna Mare. Loc de cult

Saharna Mare. Descoperiri din stratul cultural

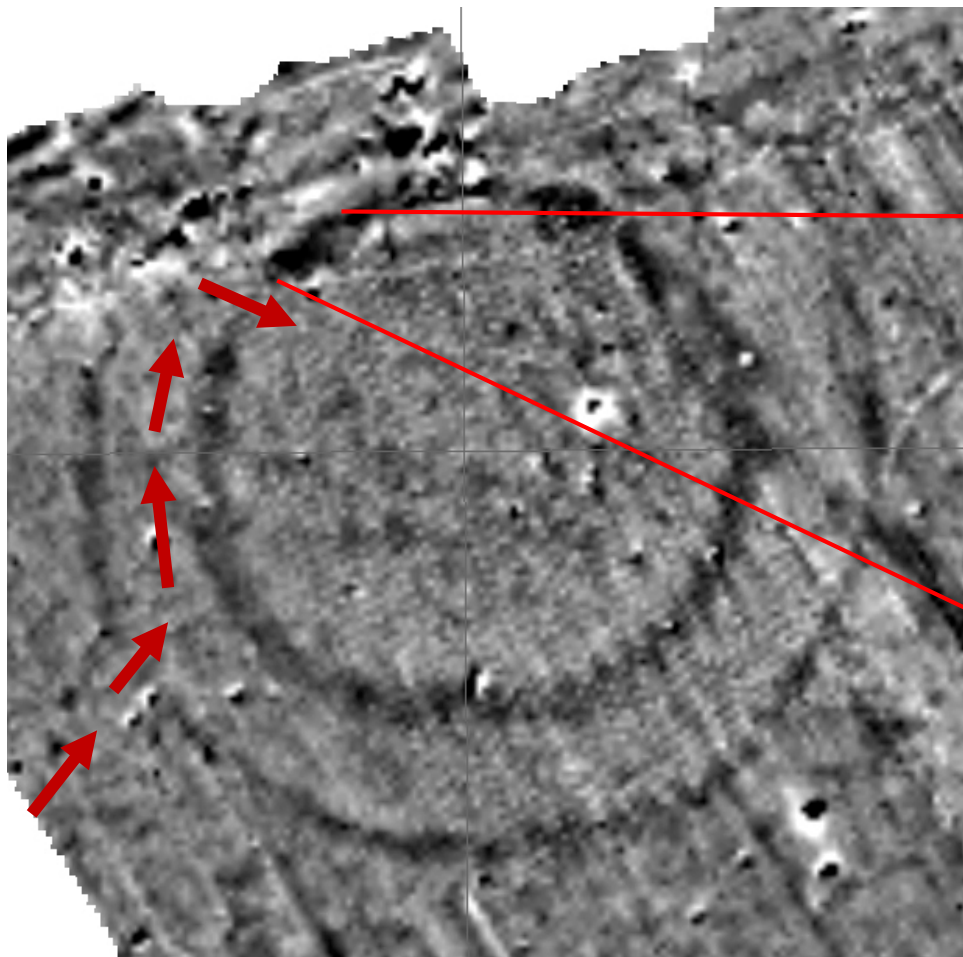

Fortificația și așezarea Saharna „Rude“

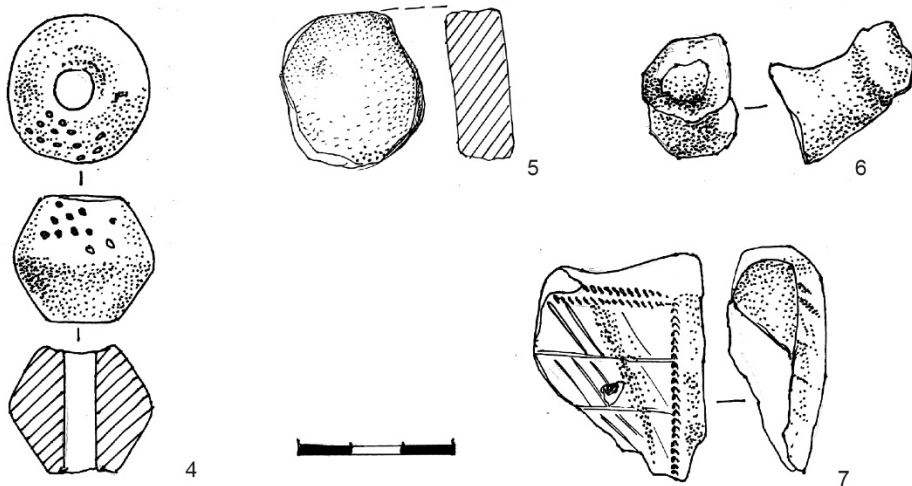
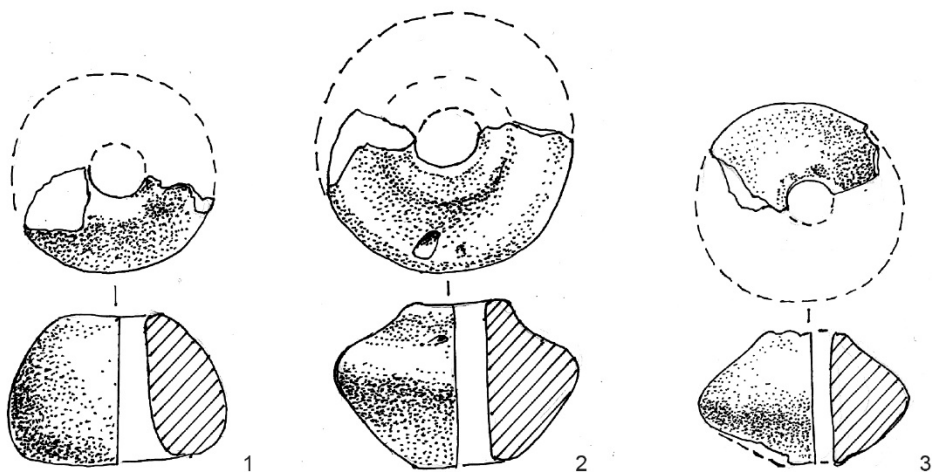

D1 = 50 m
D2 = 70 m

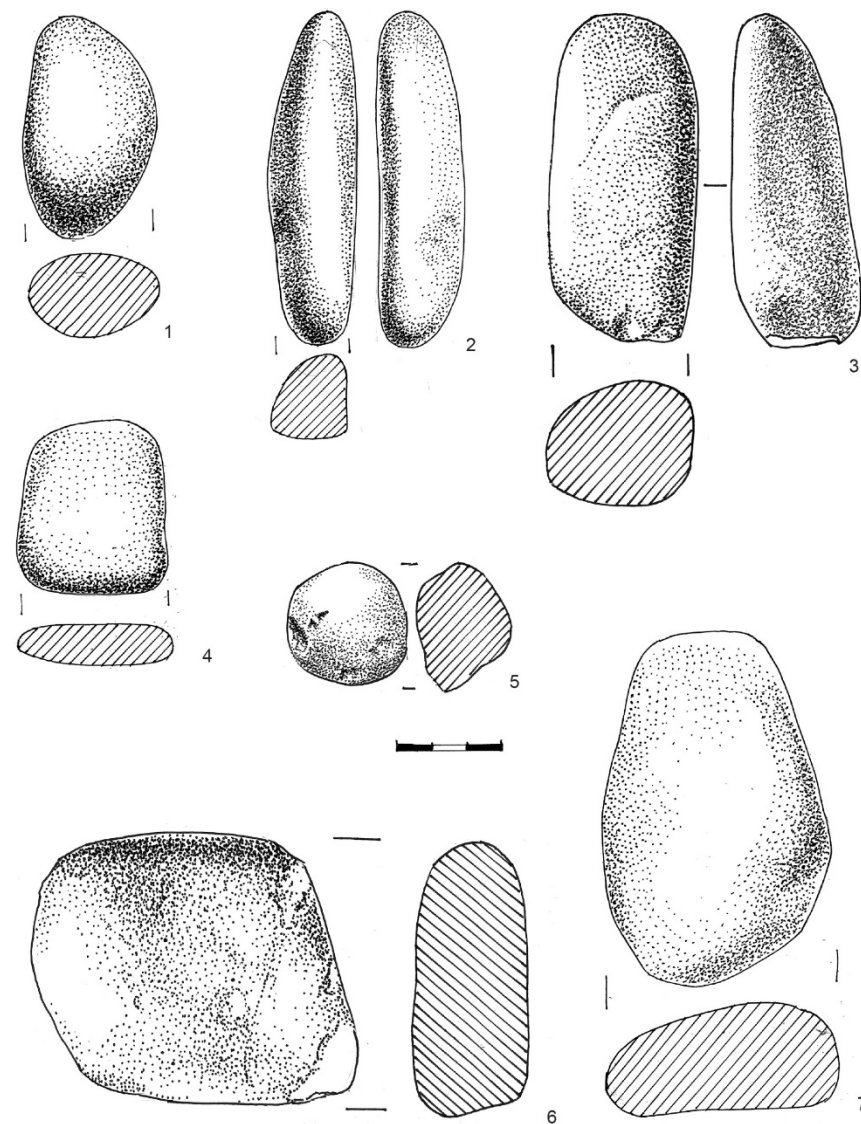
Saharna „Rude“. Sistemul defensiv

Saharna „Rude“. Inventar

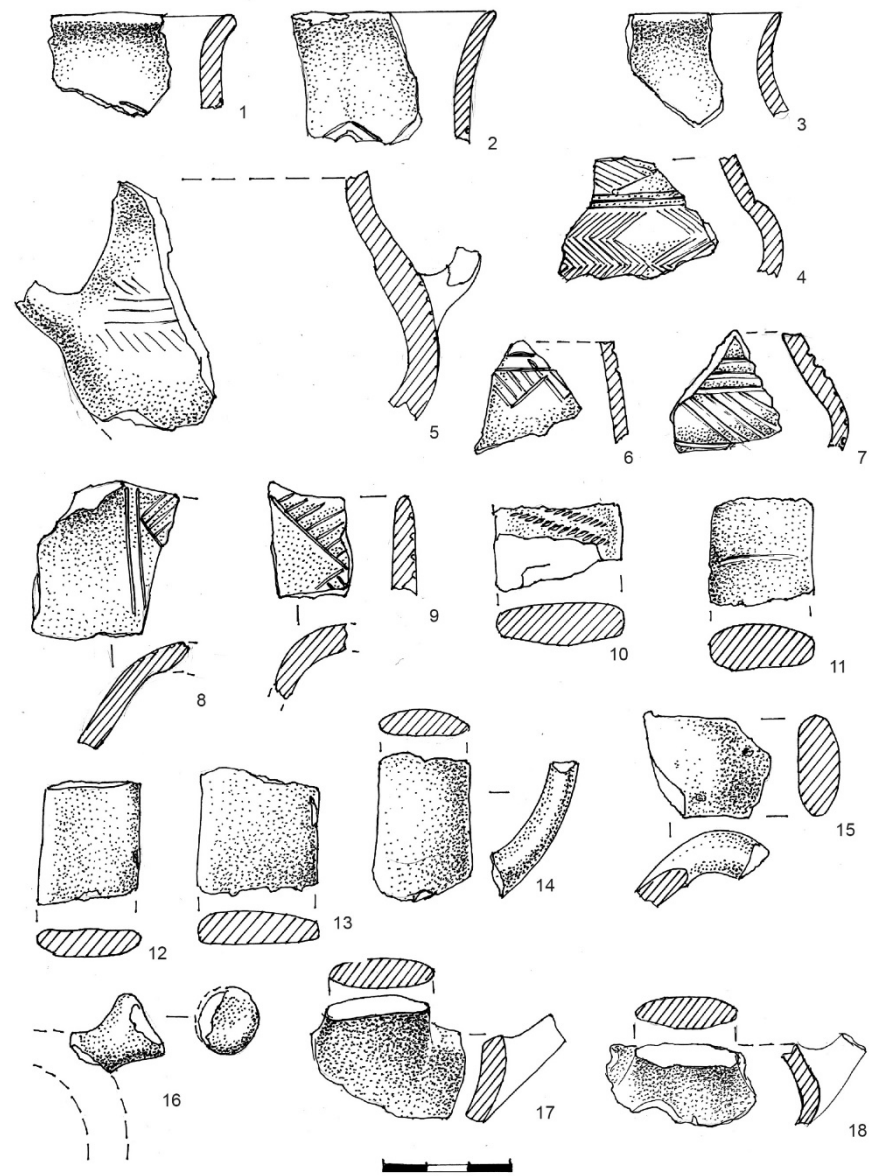
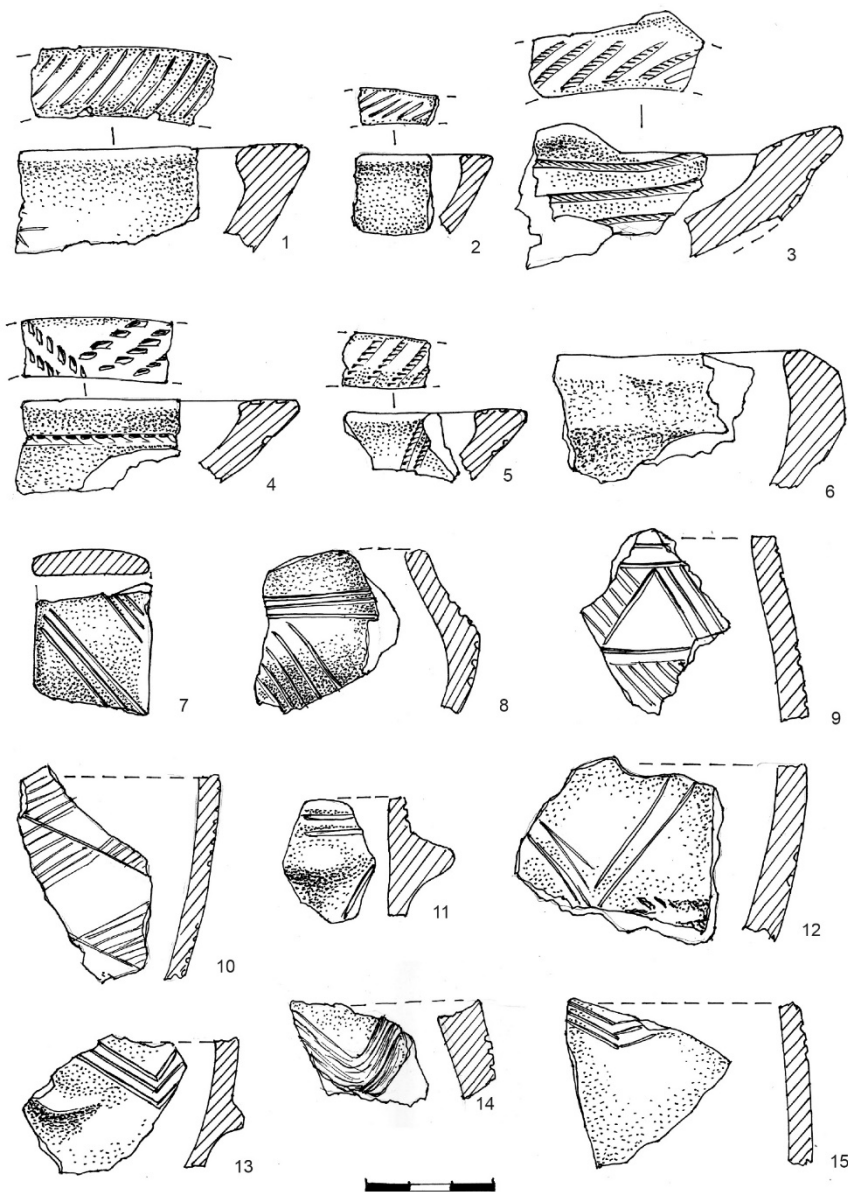

lut

piatră

Saharna „Rude“. Ceramică

Cetatea Horodiște „La Șanț” și spațiul limitrof

Legend:

Țipova

localities

fortification

open settlement

0 200 1000
m

Horodoște “La Șanț”

(vedere dinspre nord-vest)

(vedere dinspre sud-est)

Horodoște “La Șanț”. Sistemul defensiv

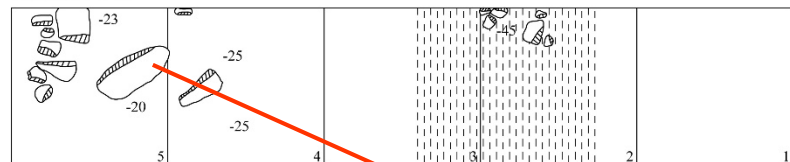

S = 57×54 m
(≈ 0,34 ha)

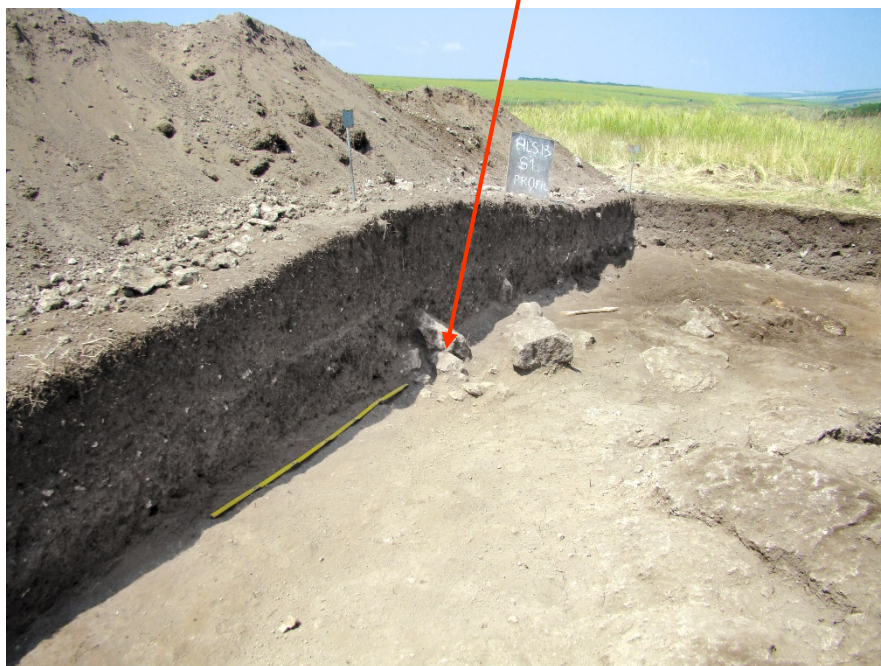
Horodoște “La Șanț”. Sistemul defensiv

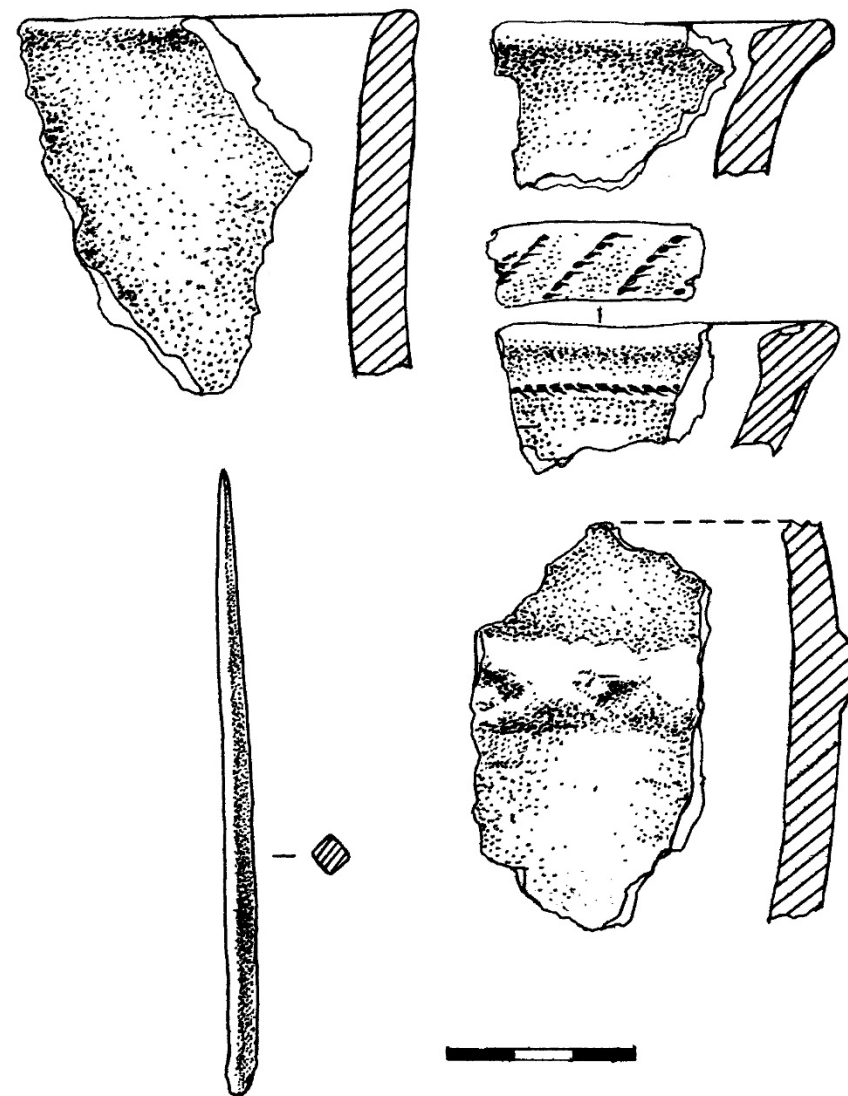
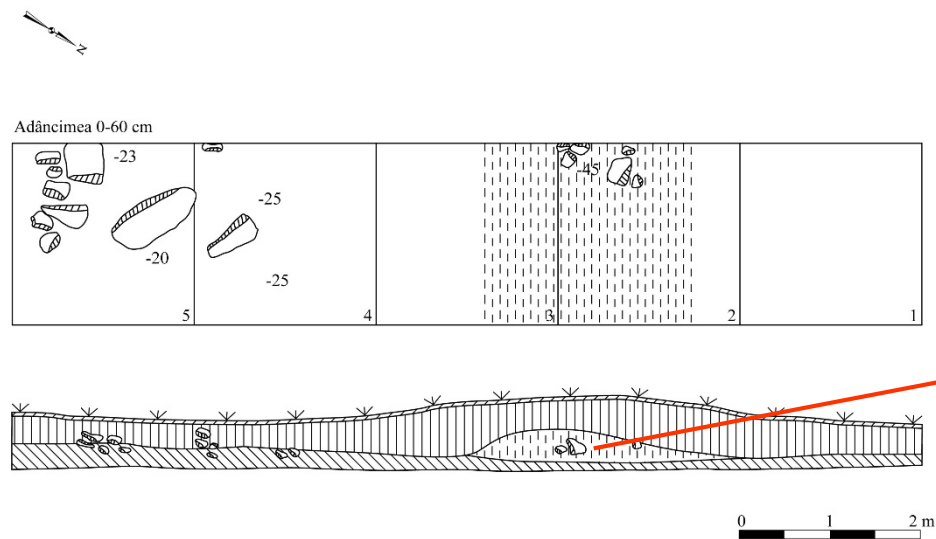
Adâncimea 0-60 cm

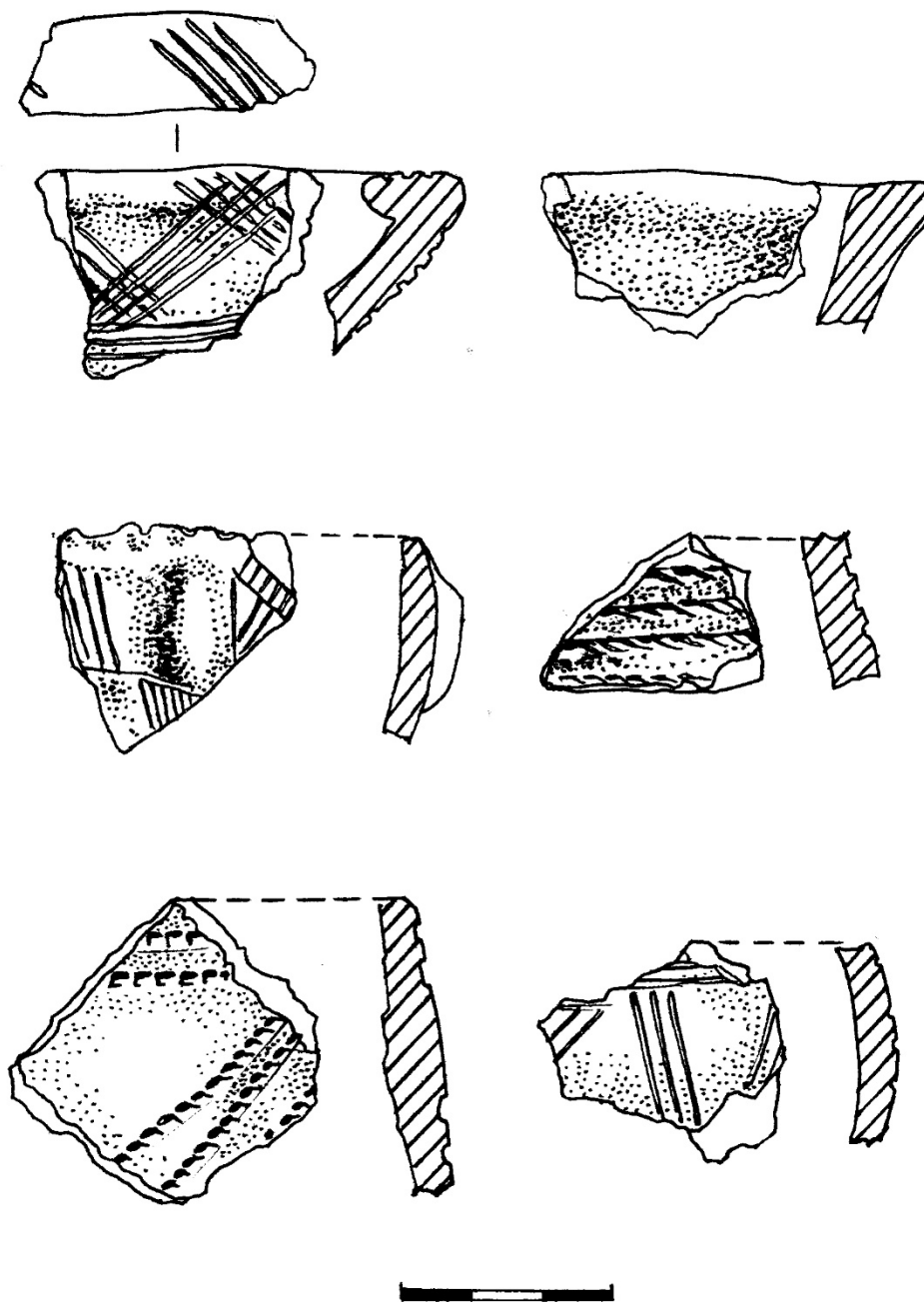
0 1 2 m

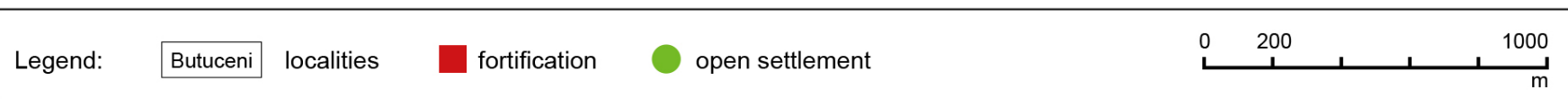
Horodoște “La Șanț”. Descoperiri din val

Horodoște “La Șanț”. Ceramică

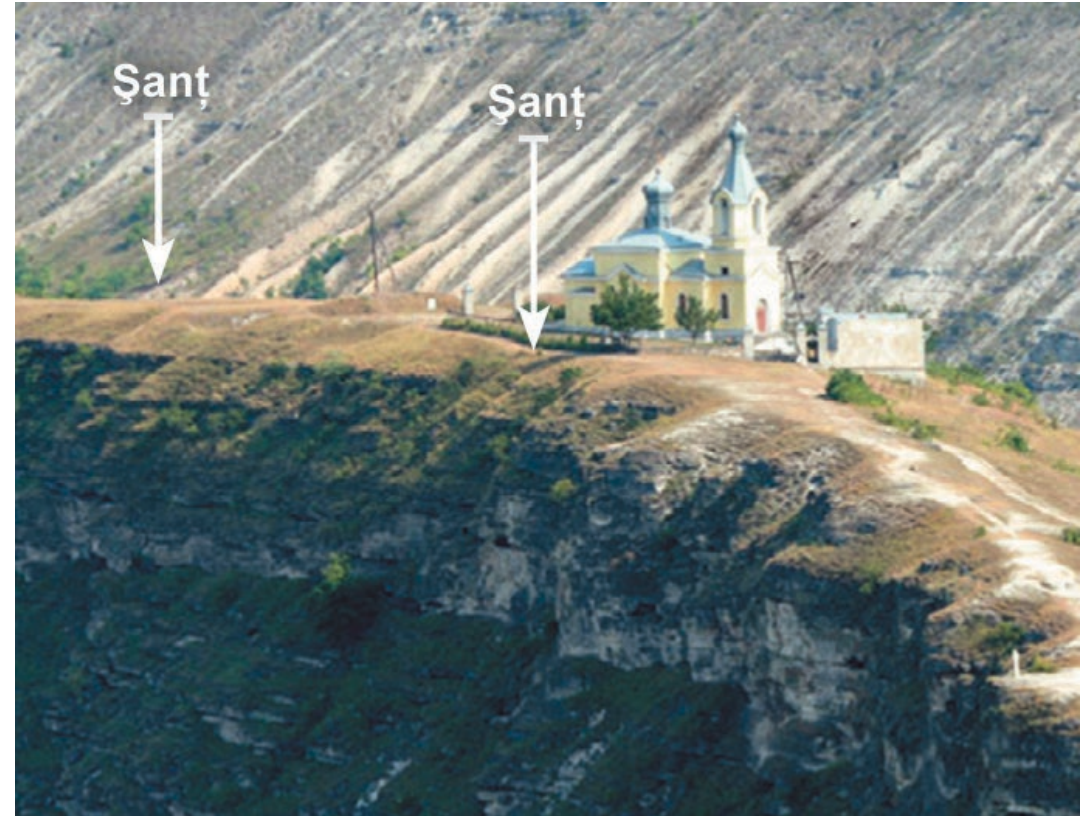
Cetatea Butuceni și spațiul limitrof

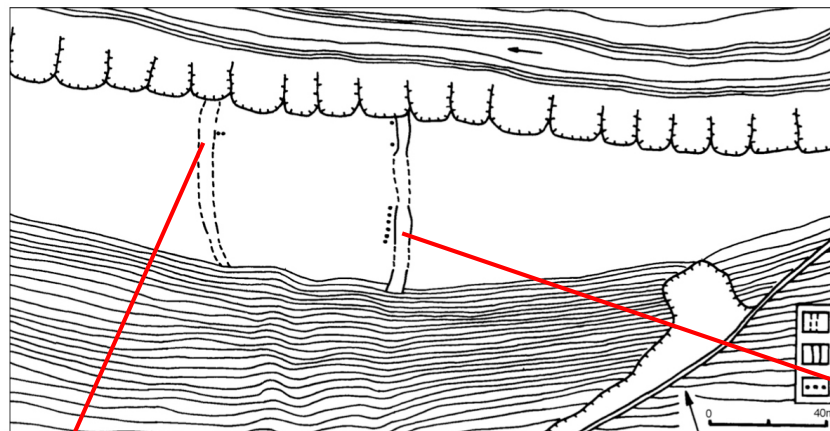
Cetatea Butuceni (vedere dinspre vest)

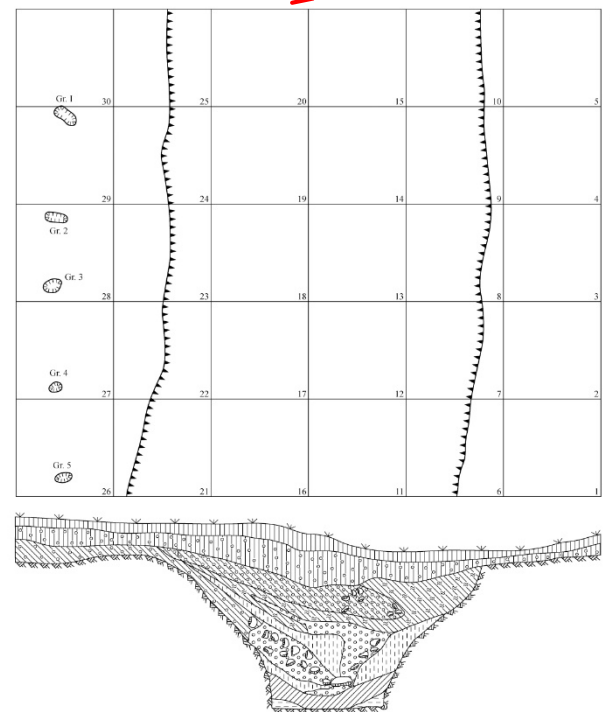
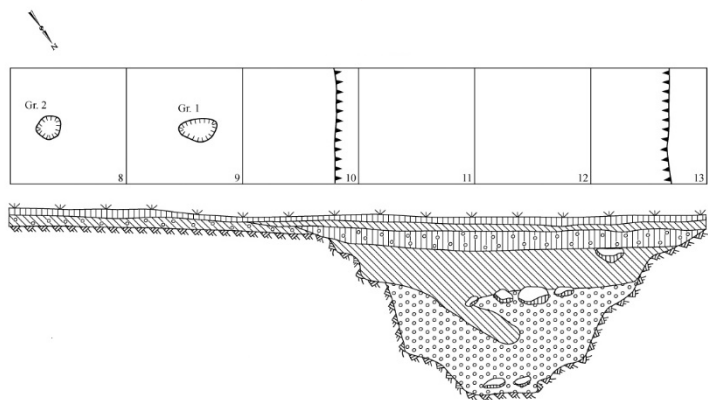
Cetatea Butuceni

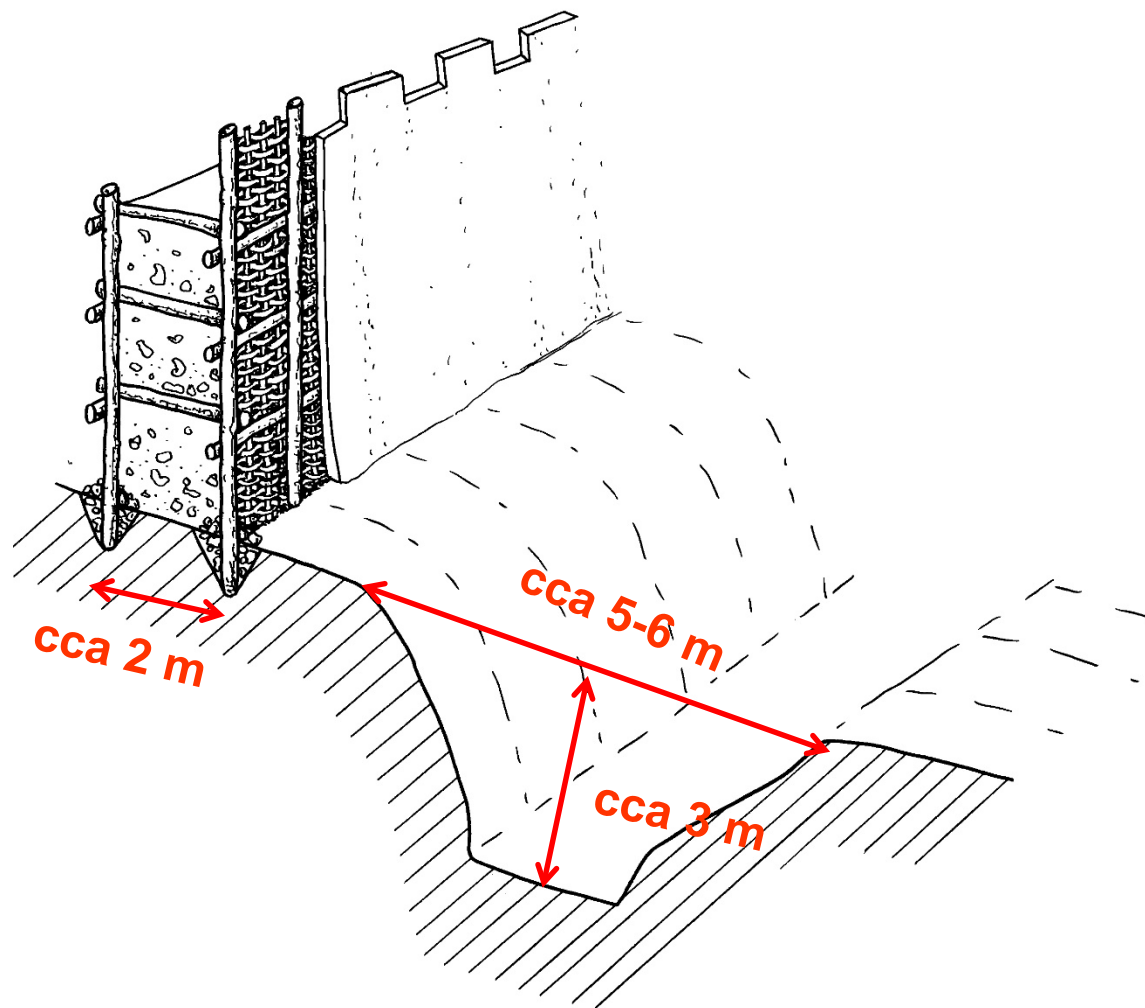
Cetatea Butuceni. Sistemul defensiv

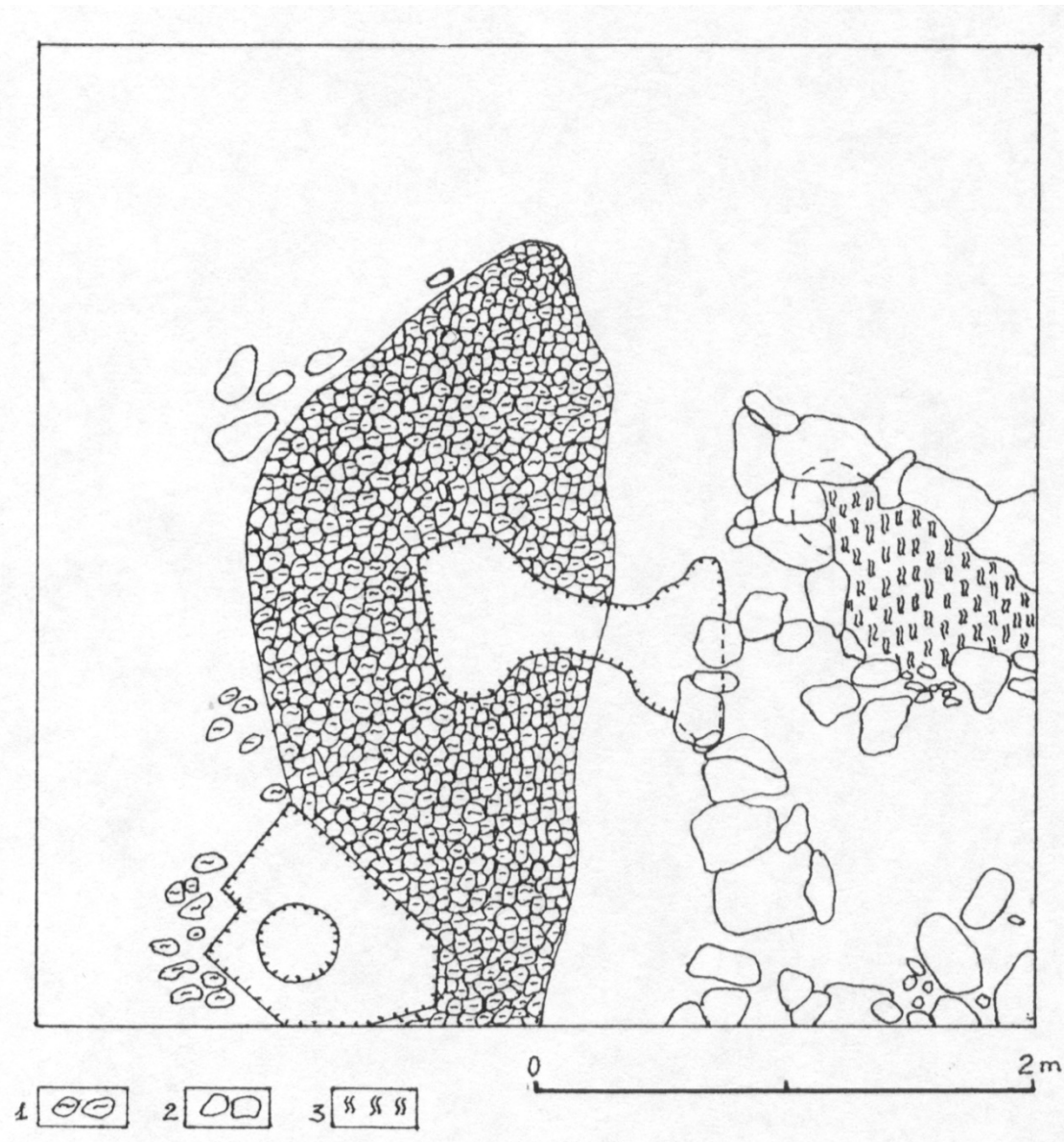
S = 65×45 m
(≈ 0,25 ha)

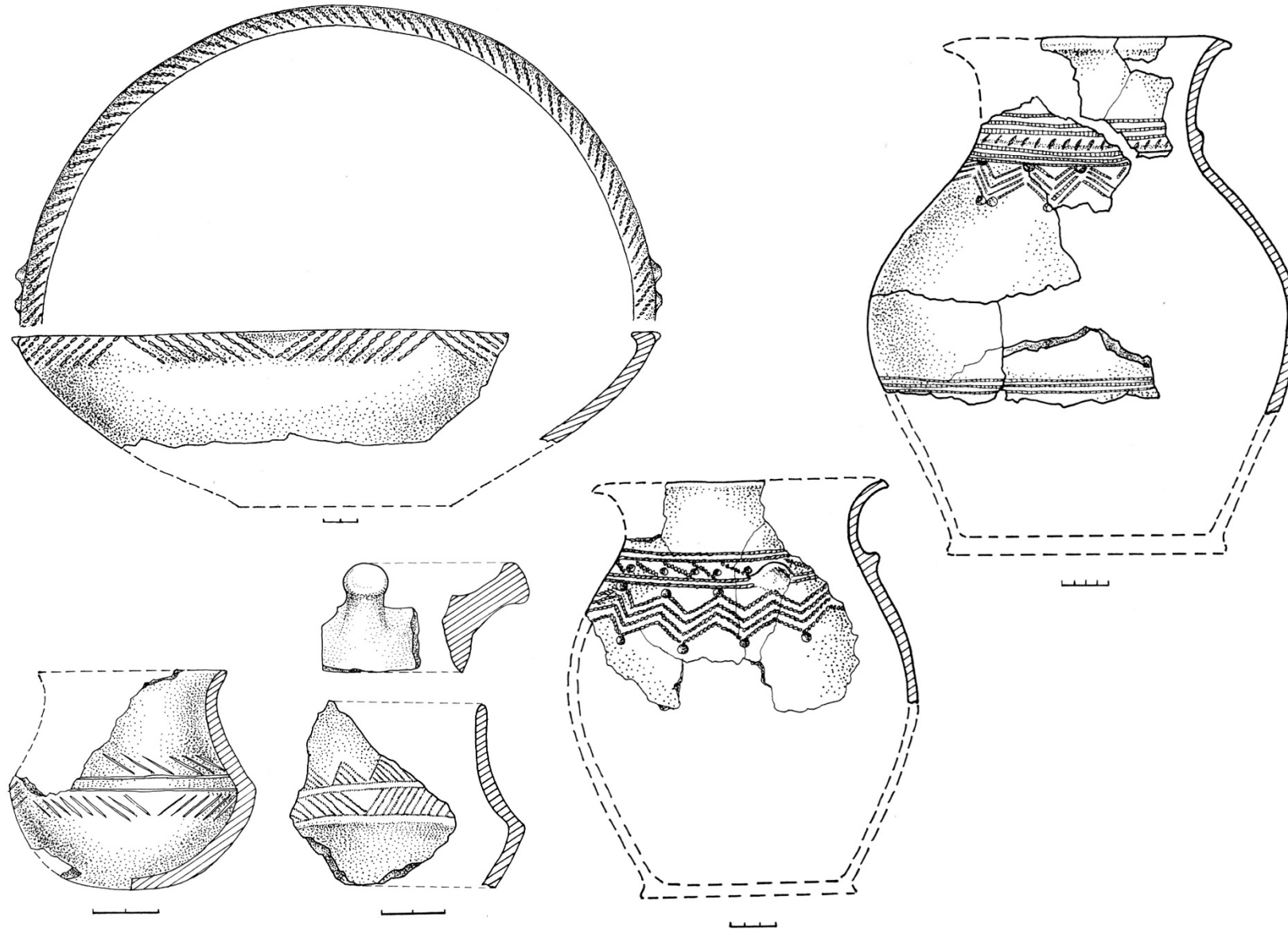
Butuceni. Reconstituire

Butuceni. Vestigiile locuinței de suprafață (după Niculiță, Teodor, Zanoci 2002)

Butuceni. Ceramică (după Niculiță, Teodor, Zanoci 2002)

Așezări deschise cercetate prin săpături arheologice:

Cozia

Saharna Mare „Dealul Mănăstirii“

Saharna „Țiglău“

Țahnăuți

Mateuți „La Bașne“

Solonceni „Hlinaia“

u.a.

Suprafața așezărilor variază de la 1 ha la 10 ha

Așezarea Saharna Mare „Dealul Mănăstirii“

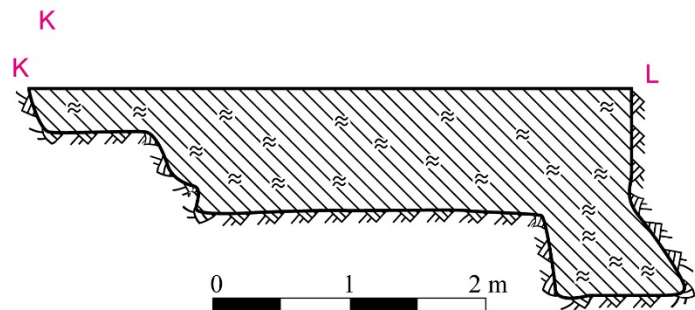
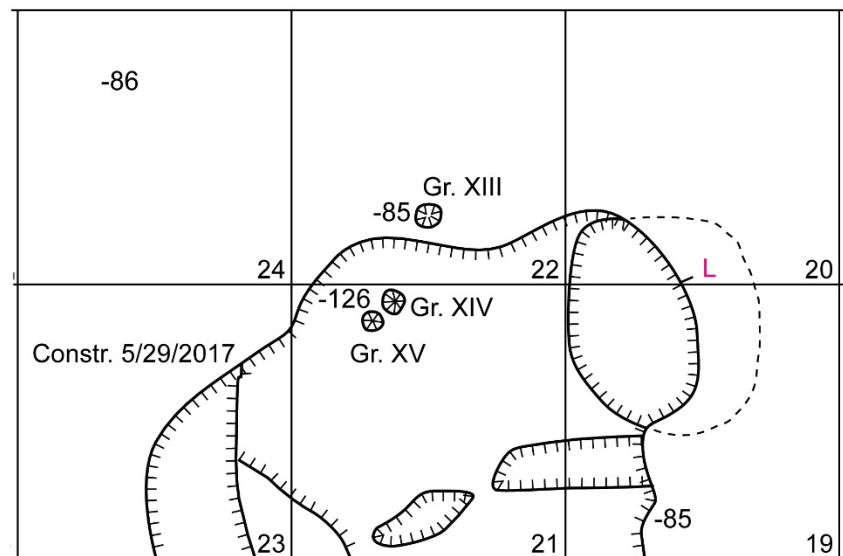

1 construcție adâncită

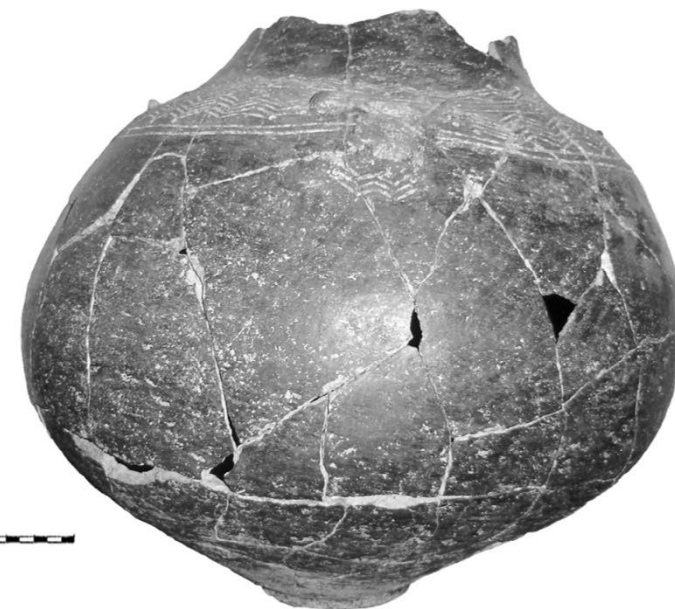
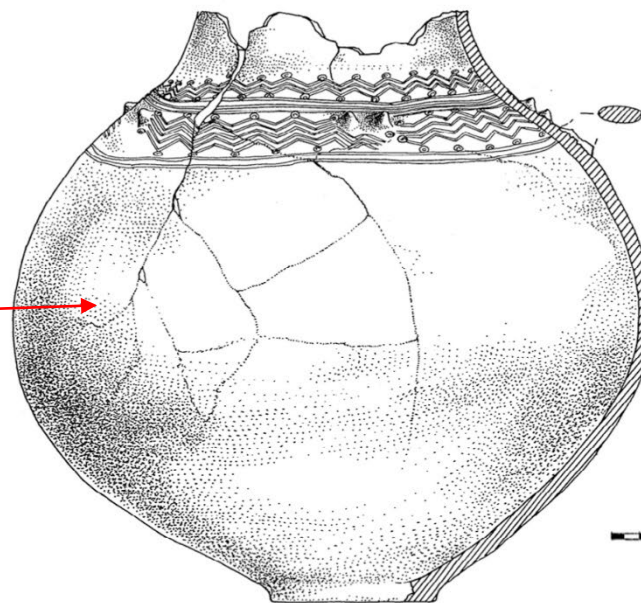
62 gropi

3 complexe funerare

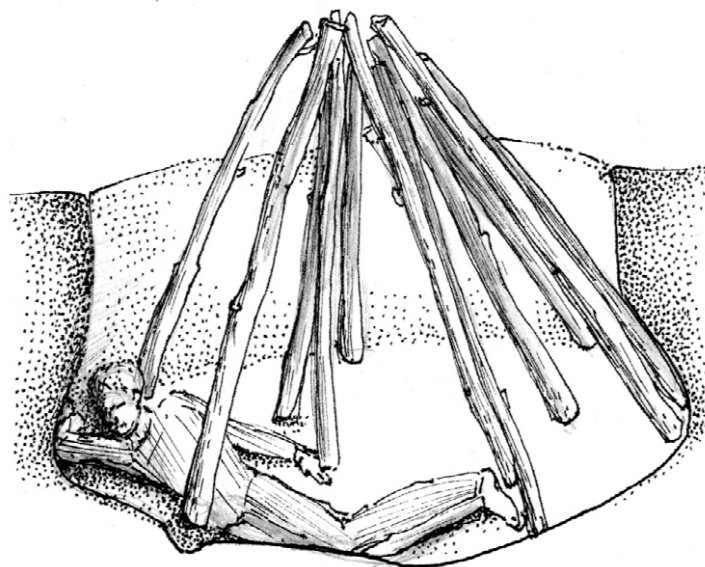
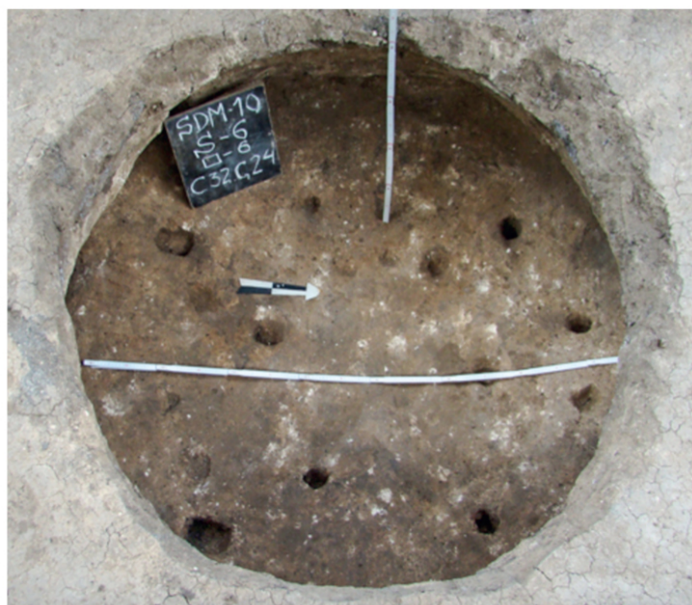
Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”. Construcția adâncită

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”. Groapa nr. 2

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

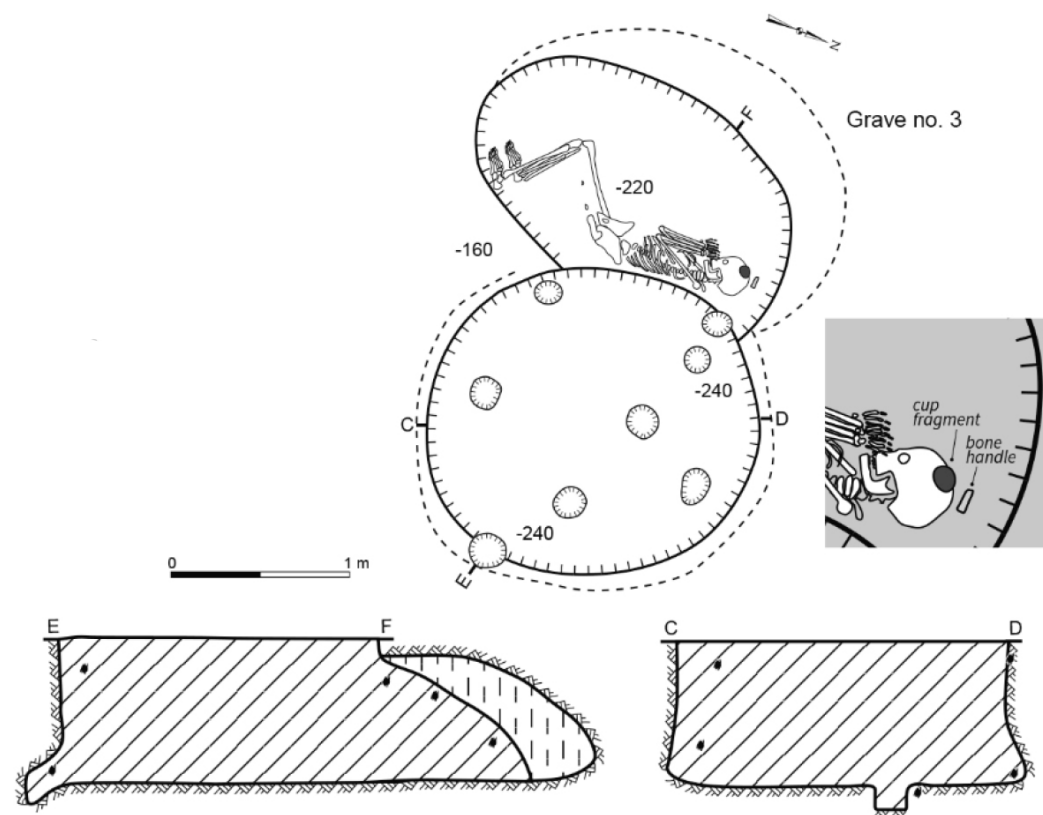

Complexul funerar nr. 2

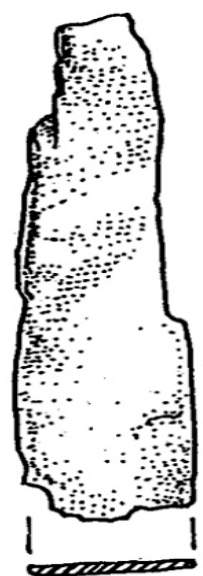
Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

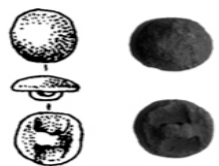
Complexul funerar nr. 3

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

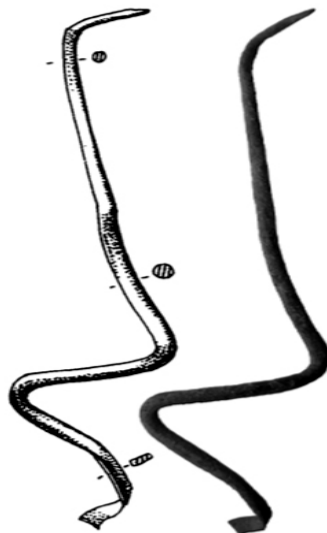
1

2

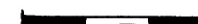
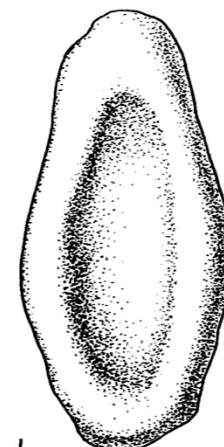
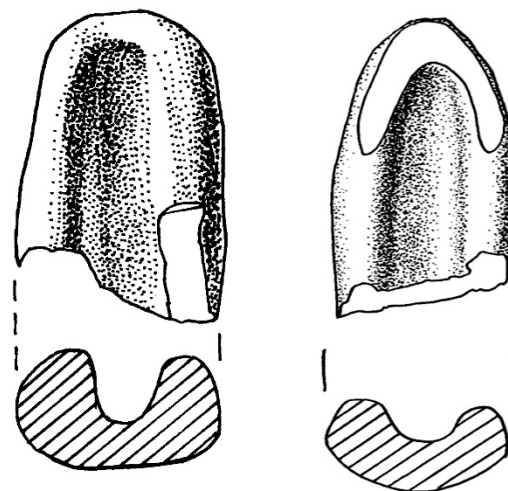

3

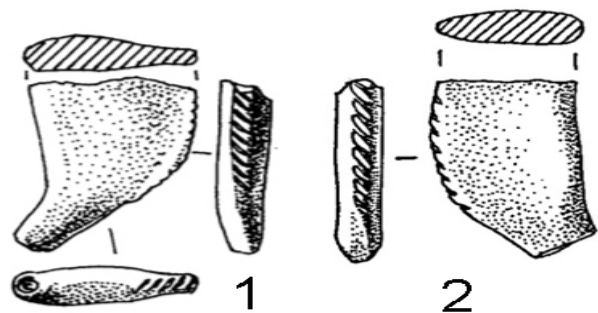
4

Piese din metal. 1 - Fier; 2-4 - bronz

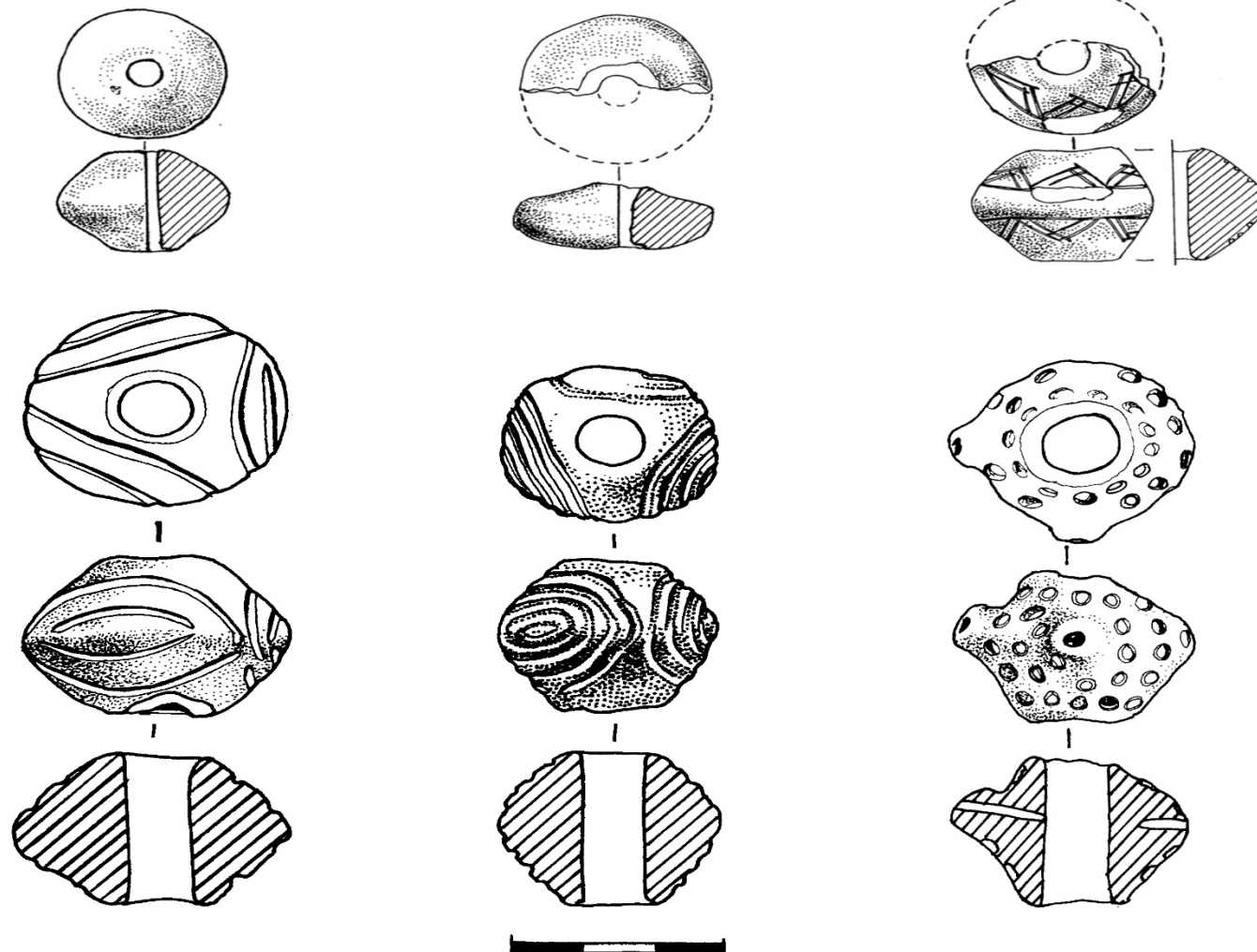

Creuzete din lut

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

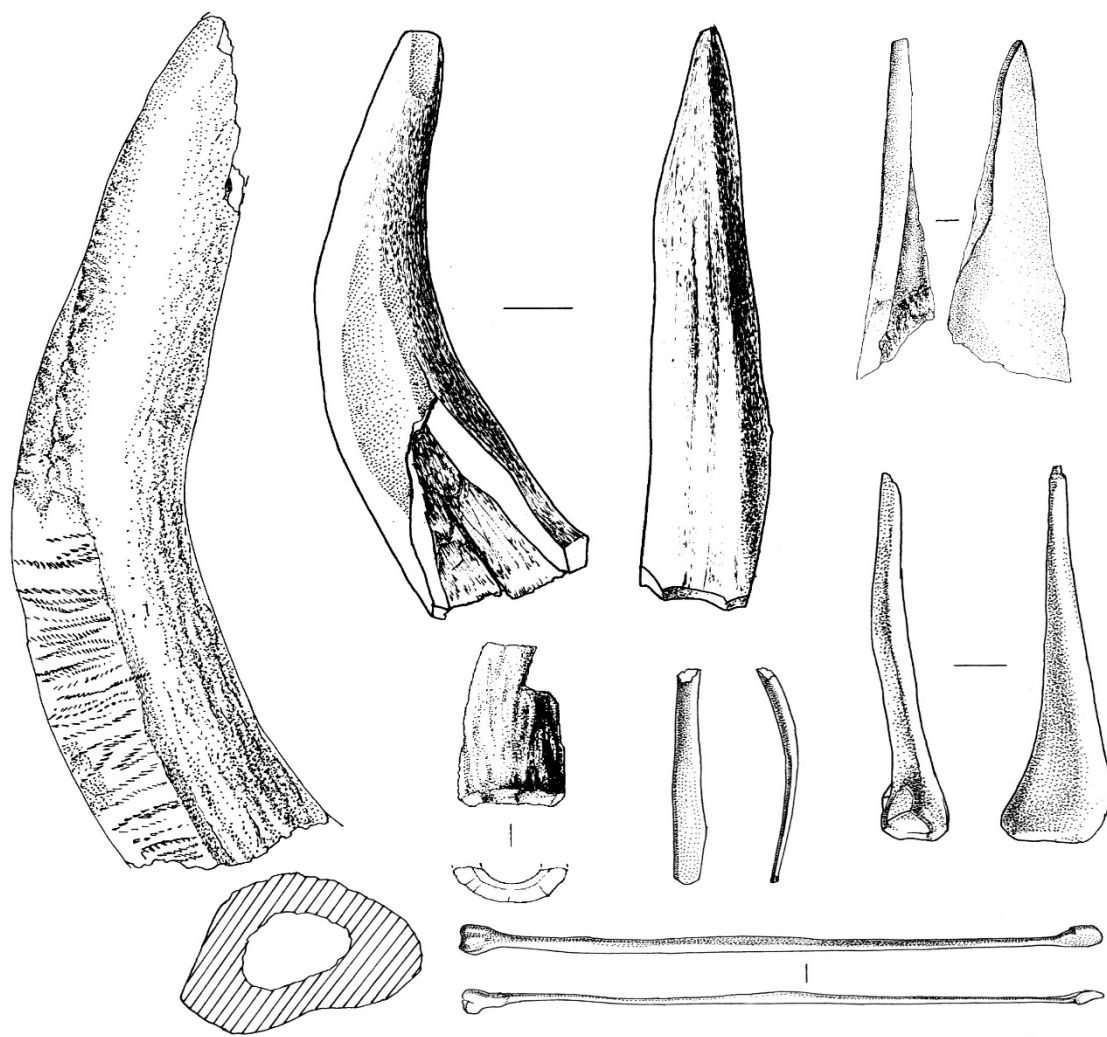

Unelte pentru ornamentarea ceramicii

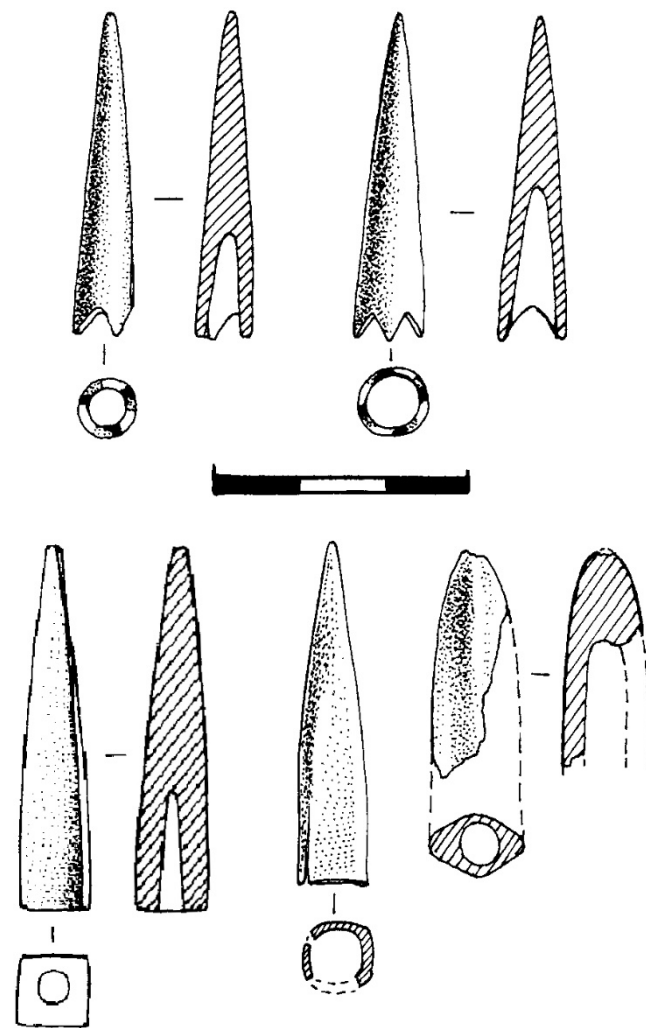

Fusaiole

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

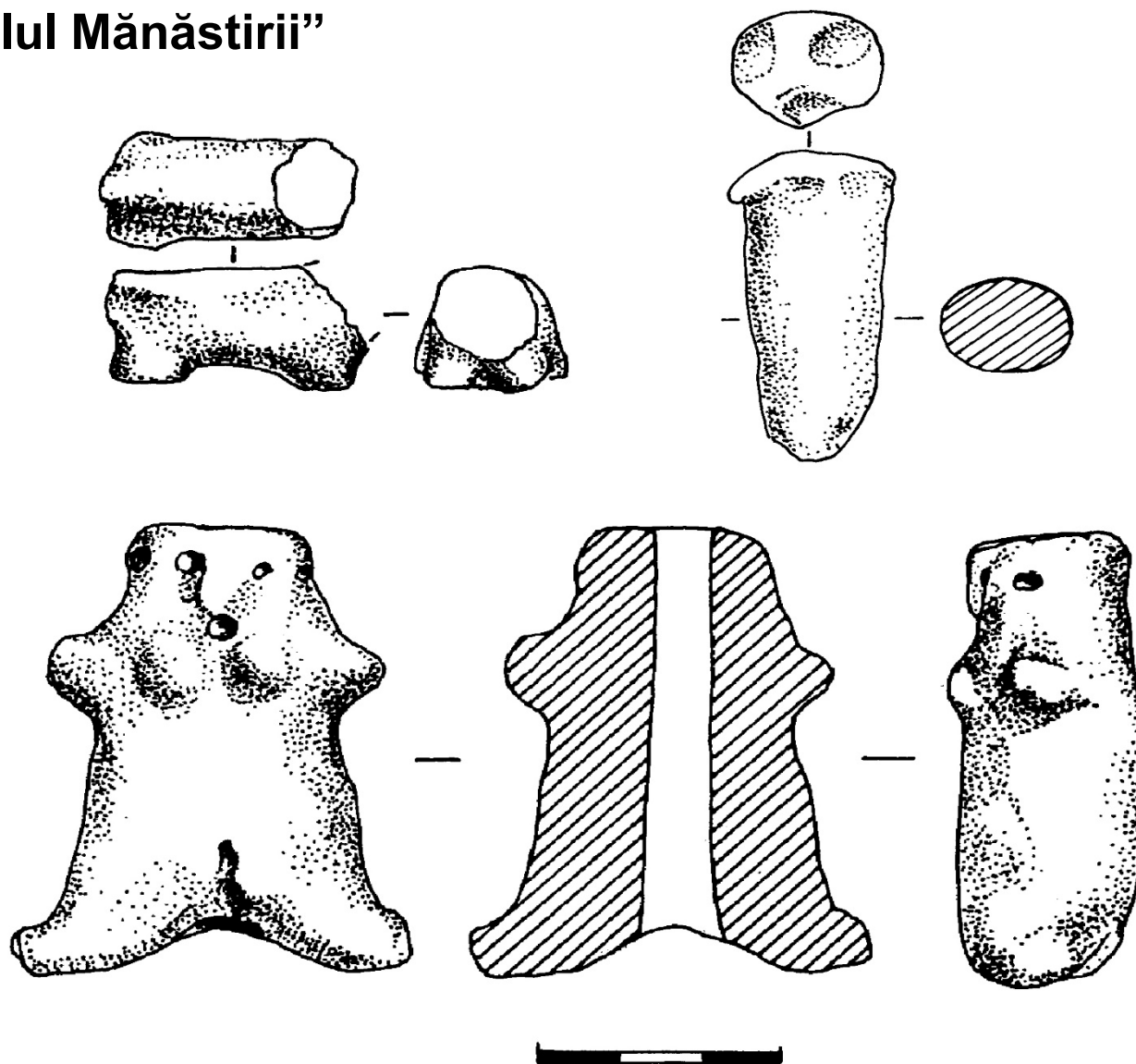

Ustensile din os

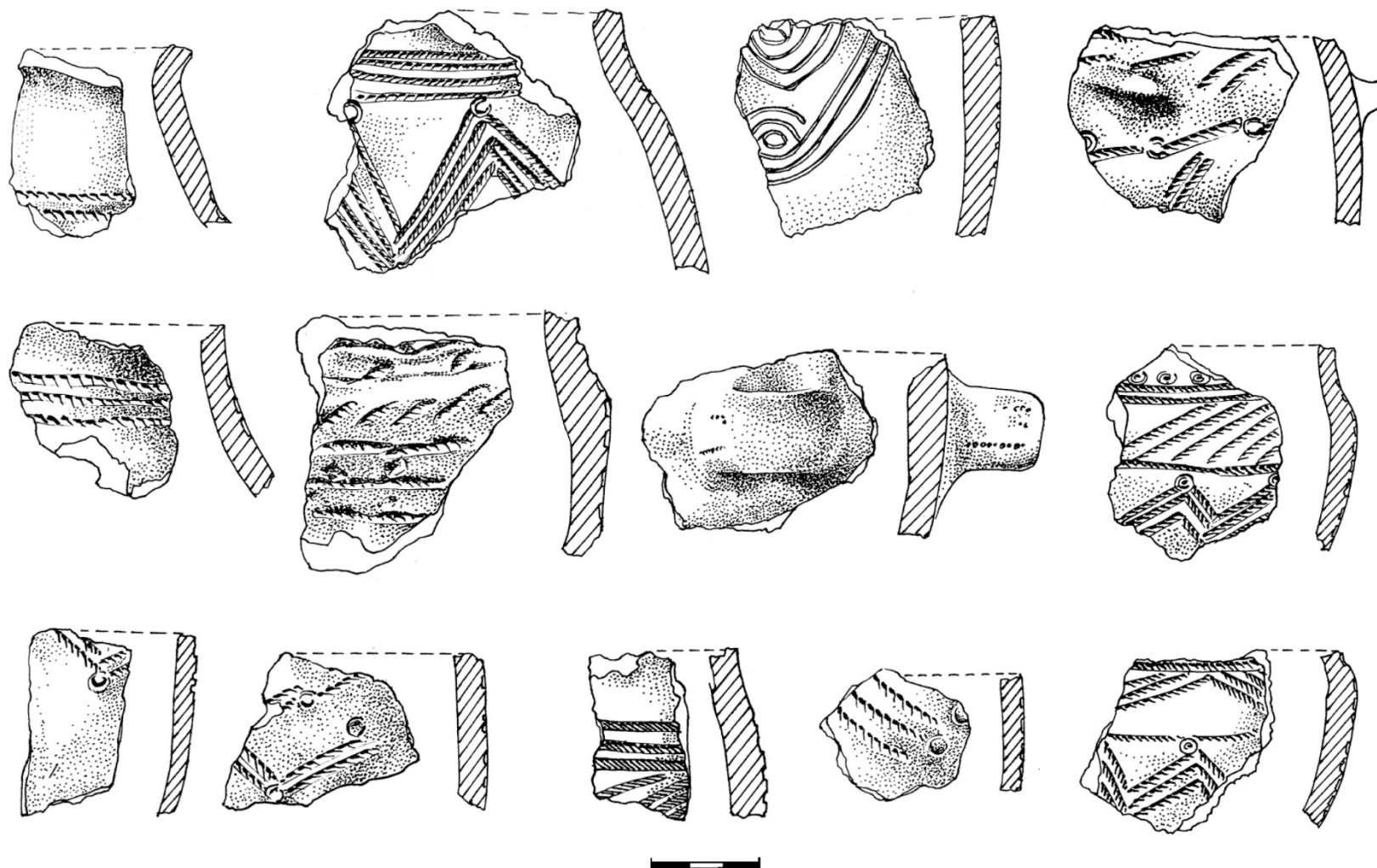
Vârfuri de săgeată din os

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

Plastică antropomorfă și zoomorfă

Saharna Mare / „Dealul Mănăstirii”

Ceramcă

Siedlung Saharna „Țiglău”

Așezare

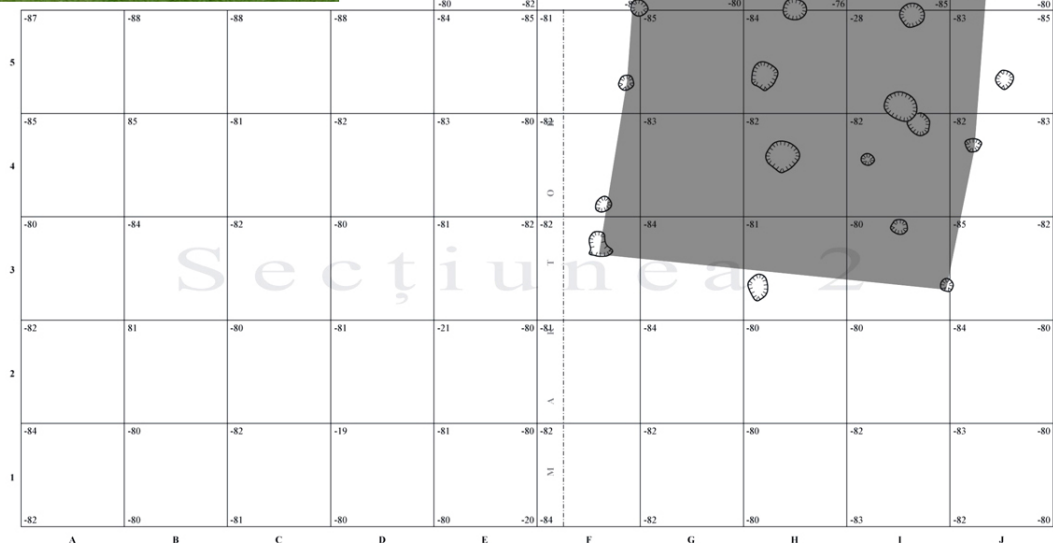
Săpături
2007-2009
I. Niculiță, A. Nicic

2021
M. Băț, A. Zanoci

Saharna „Țiglău”. Locuință de supradfață (după Niculiță, Niciu 2014)

1

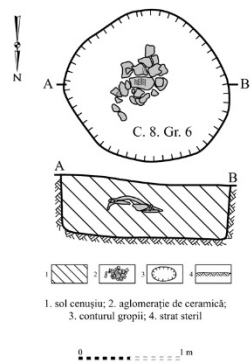
S = 10 × 6 m

2

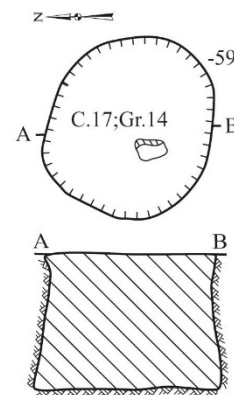
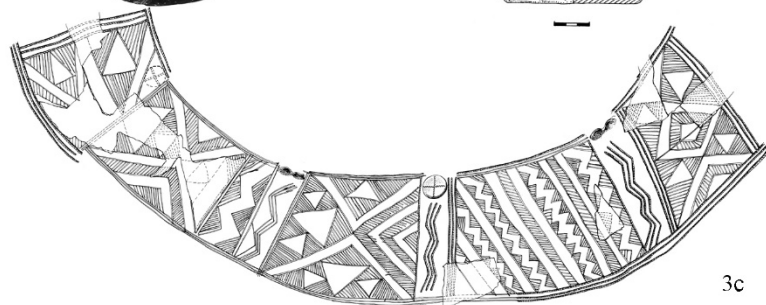

Saharna „Țiglău”. Gropi (după Niculiță, Nicic 2014)

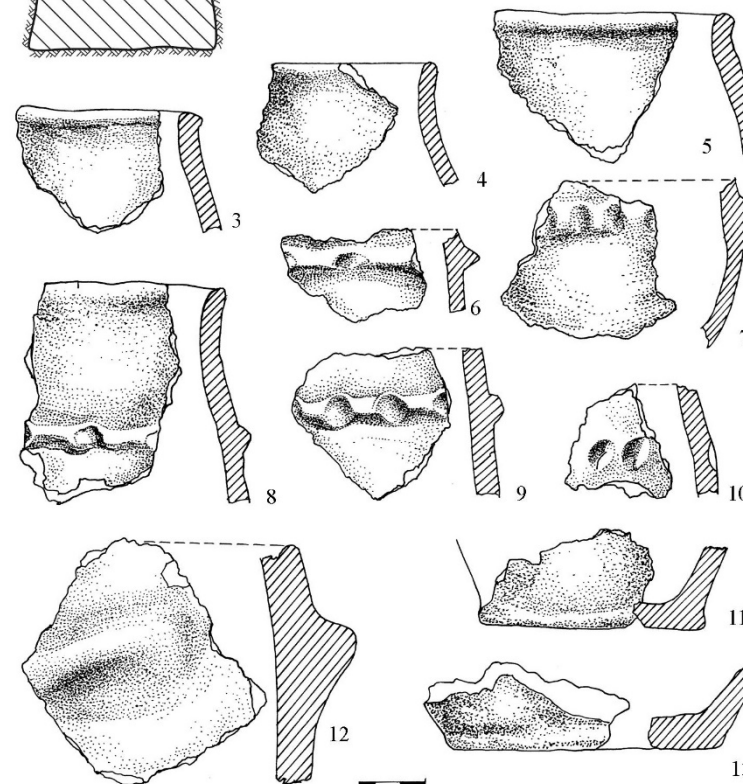

1

2

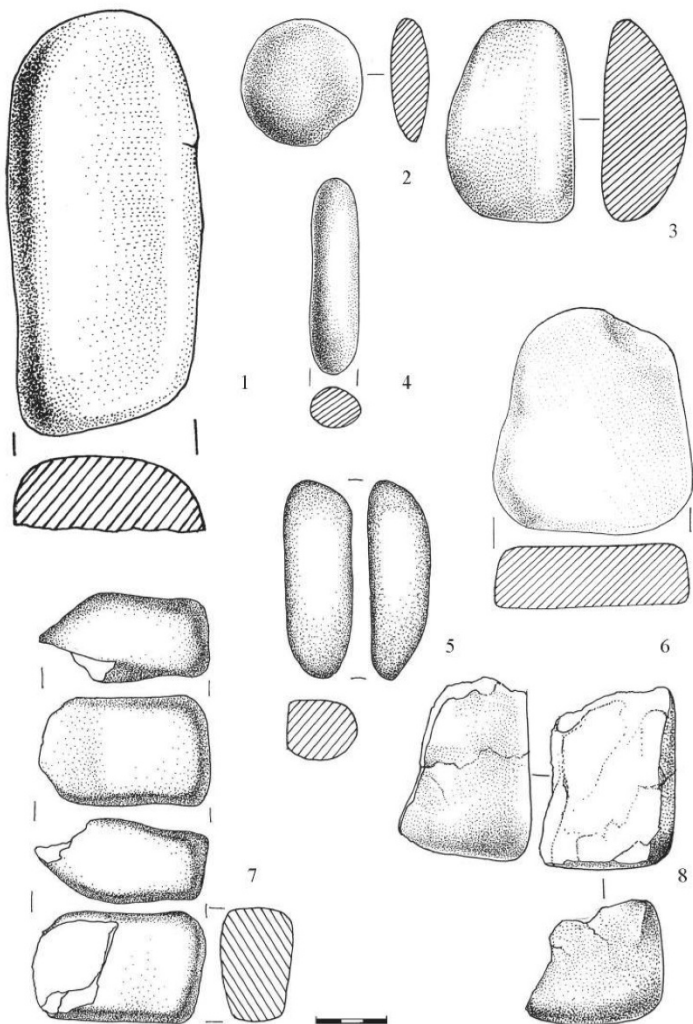
2

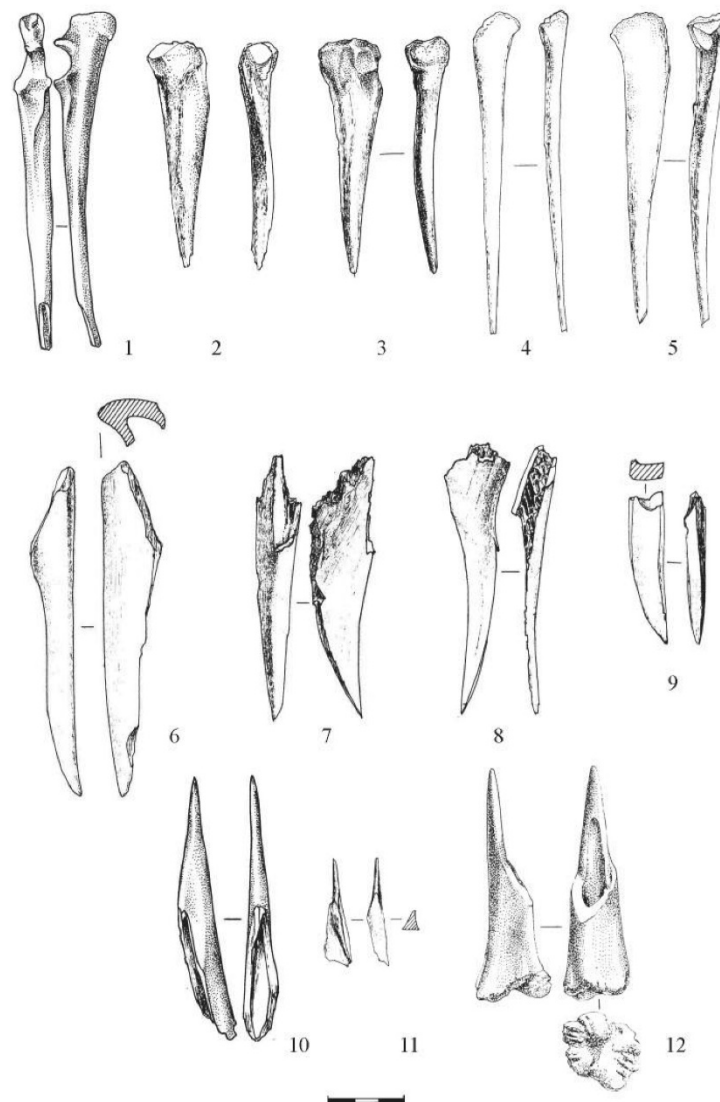
Saharna „Țiglău”. Cești și statueta

Saharna „Țiglău”. Piese de inventar (după Niculiță, Nicic 2014)

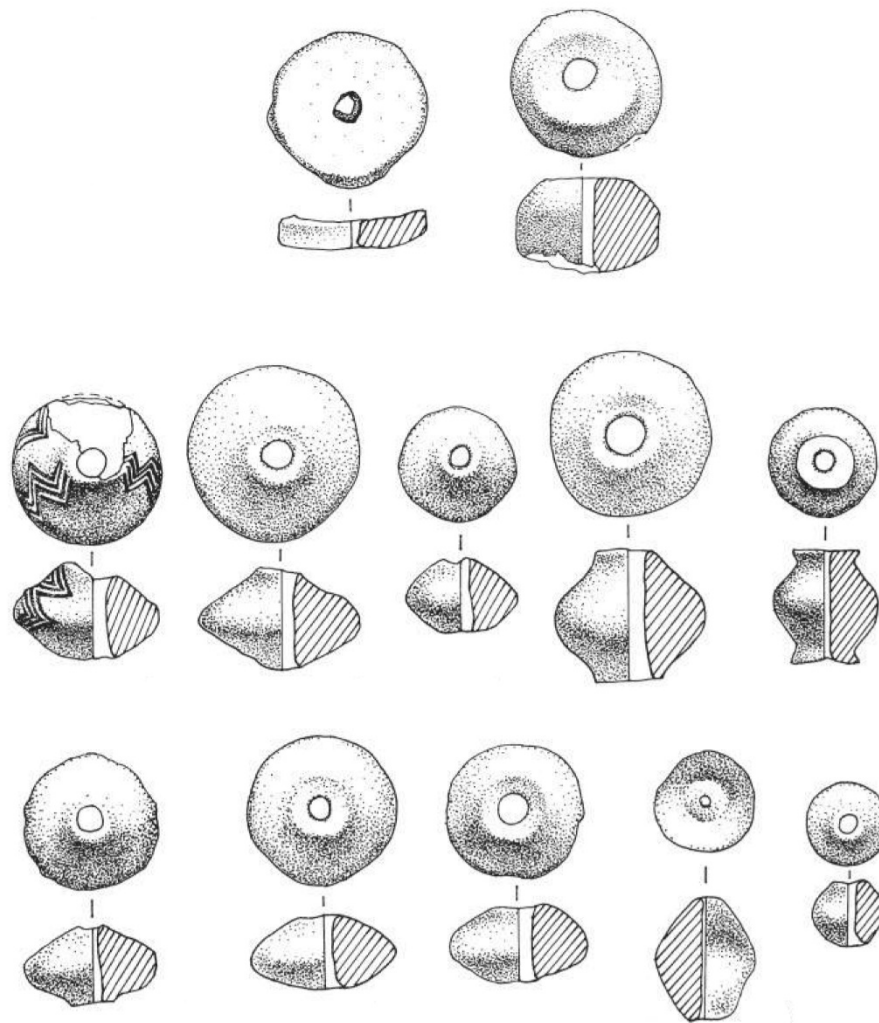
piatră

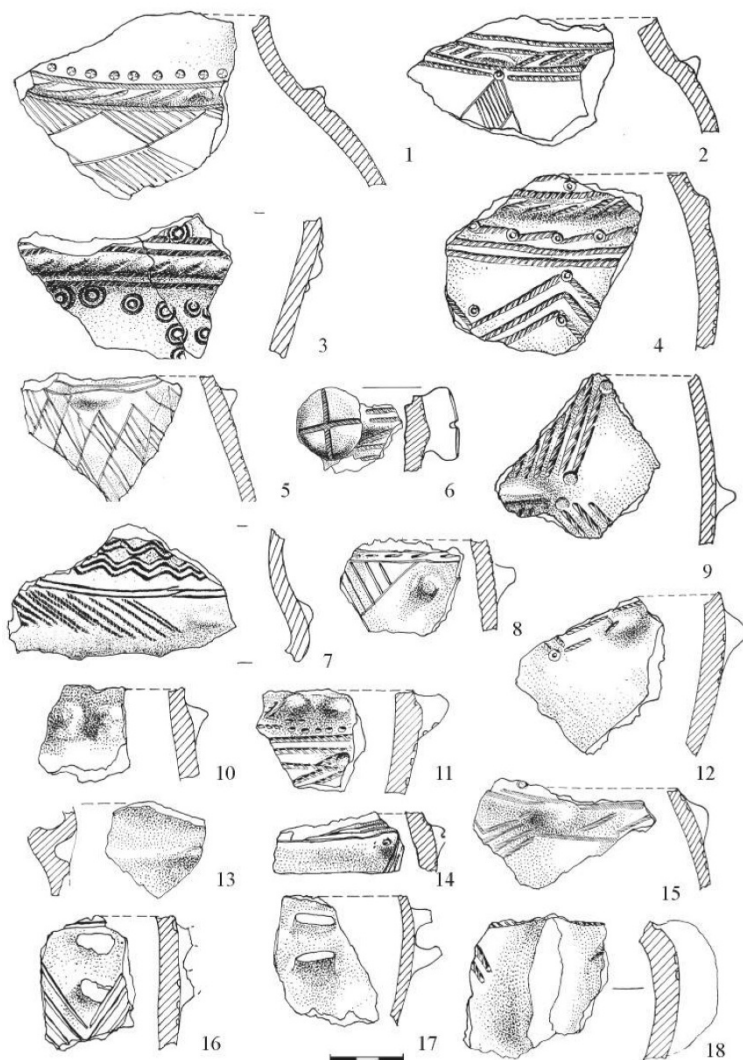
os

Saharna „Țiglău”. Funde (după Niculiță, Nicic 2014)

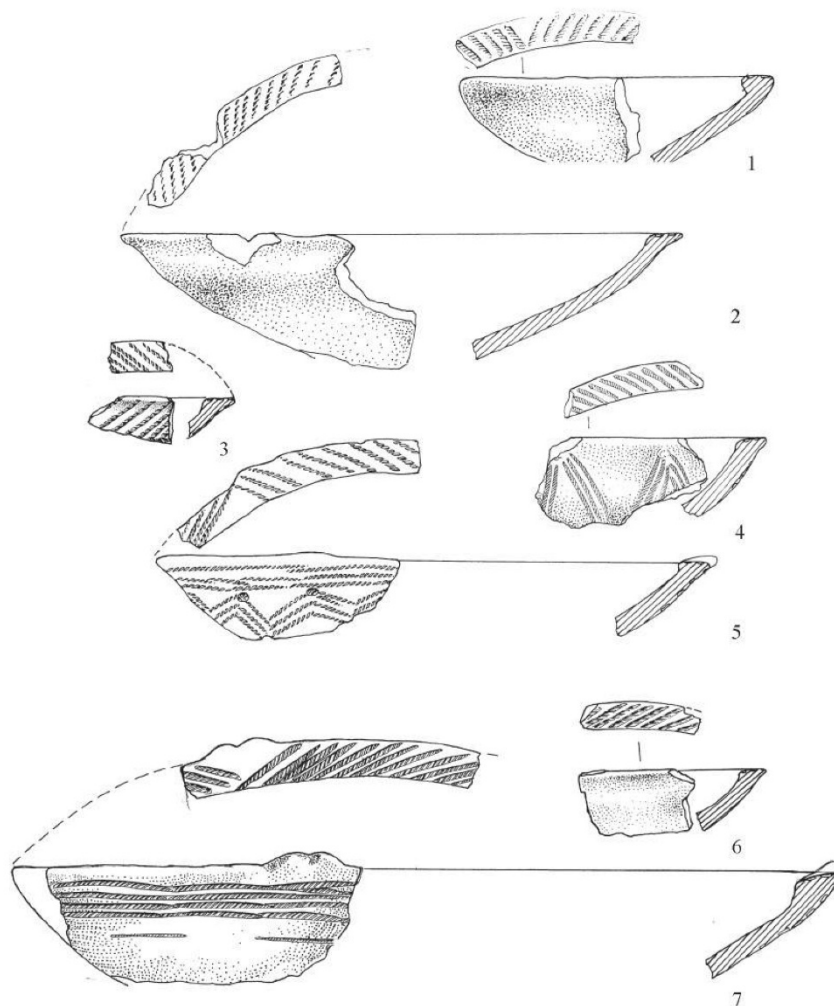
Fusaiole

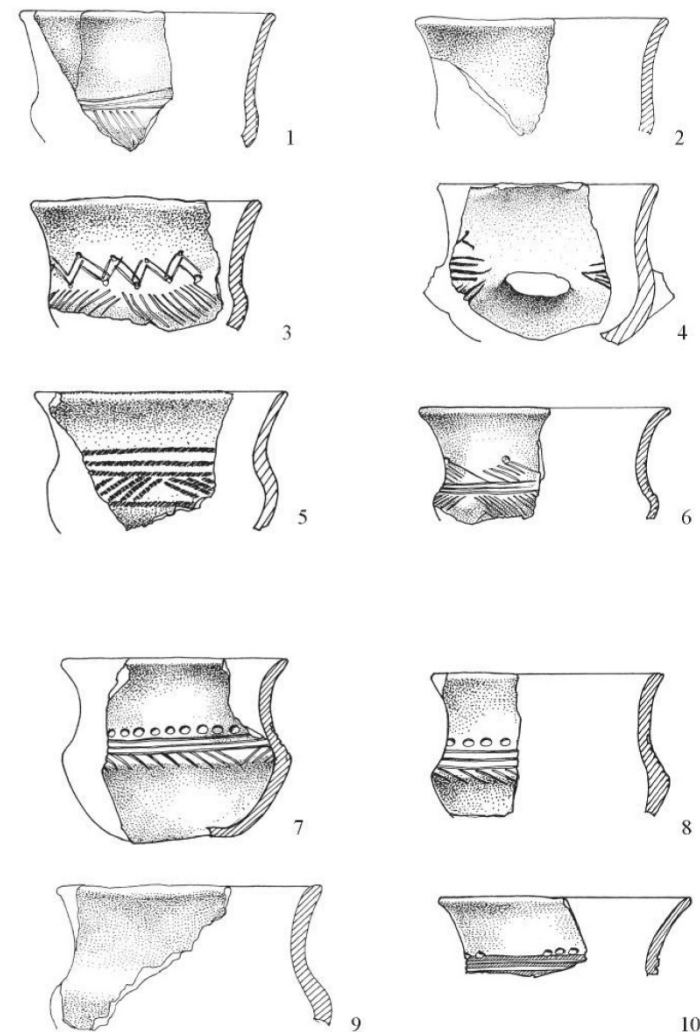
Saharna „Țiglău”. Ceramică (după Niculiță, Nicic 2014)

oale

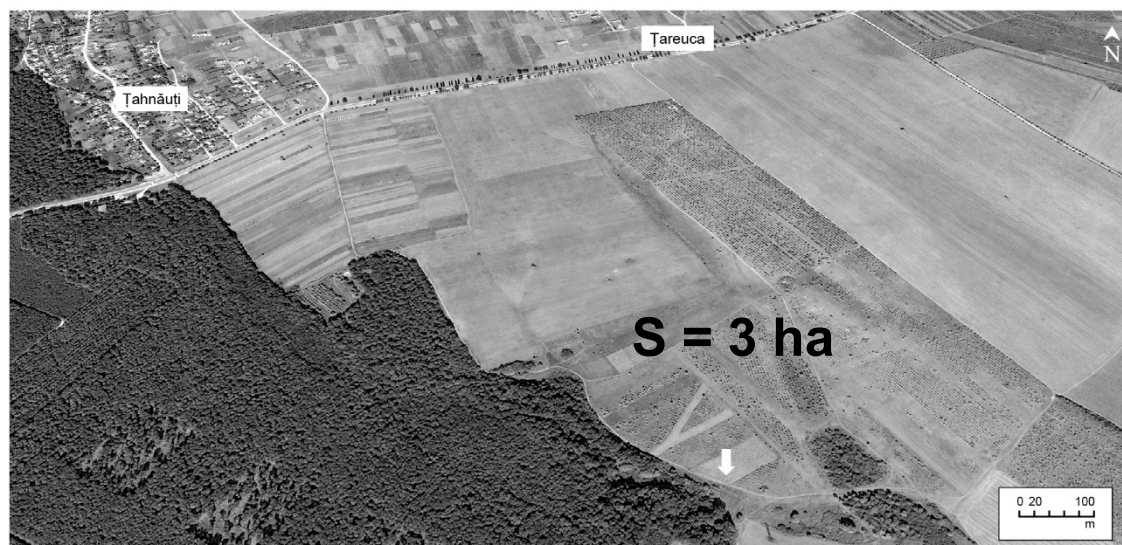
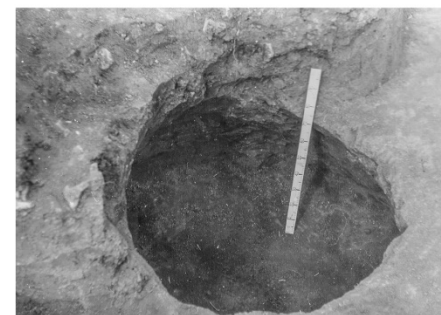
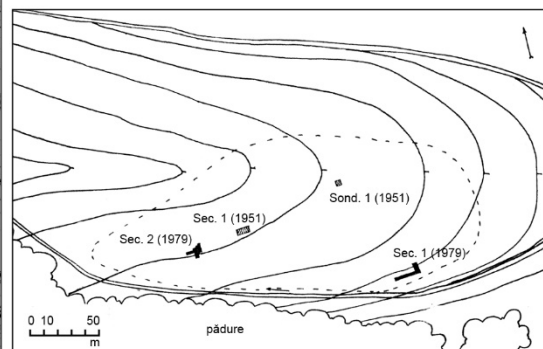
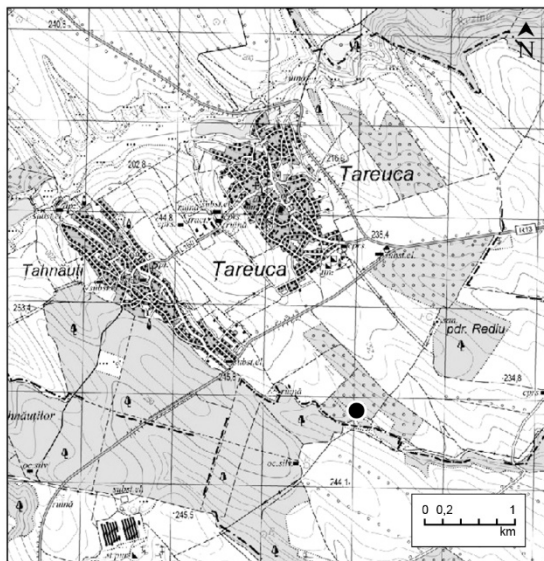
străchini

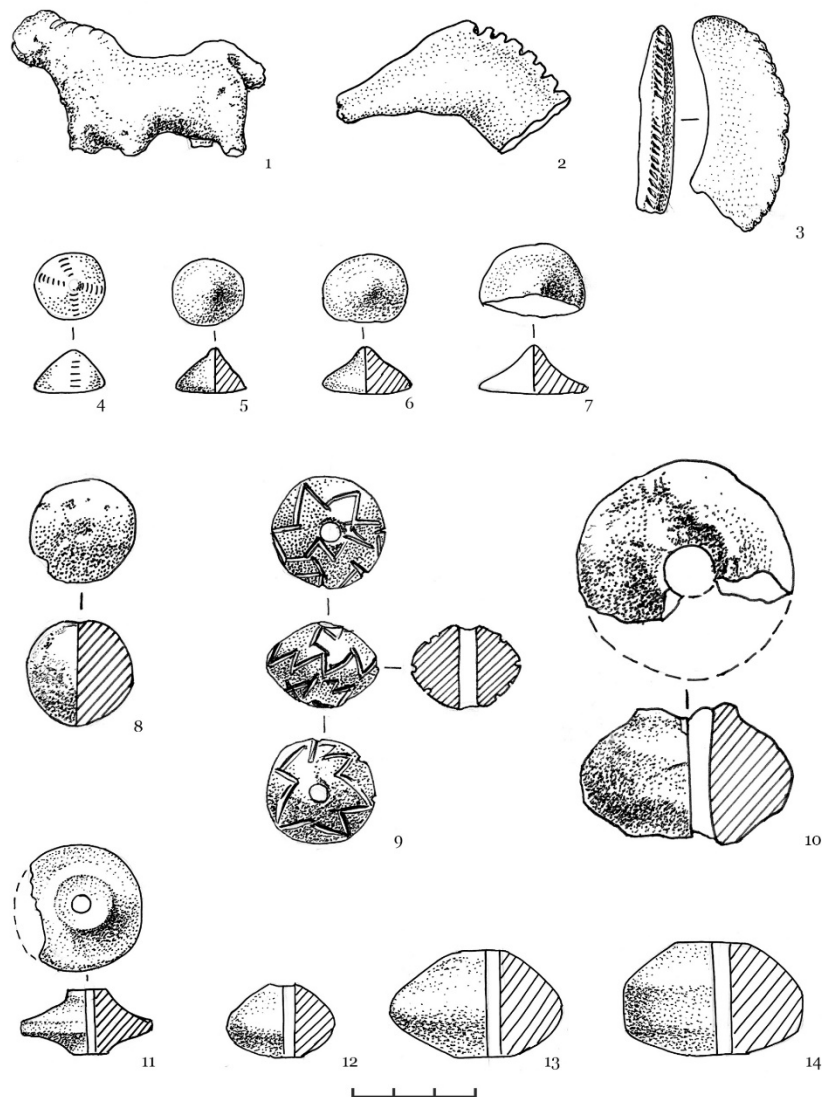
cești

Așezarea Țahnăuți (după Băț 2016)

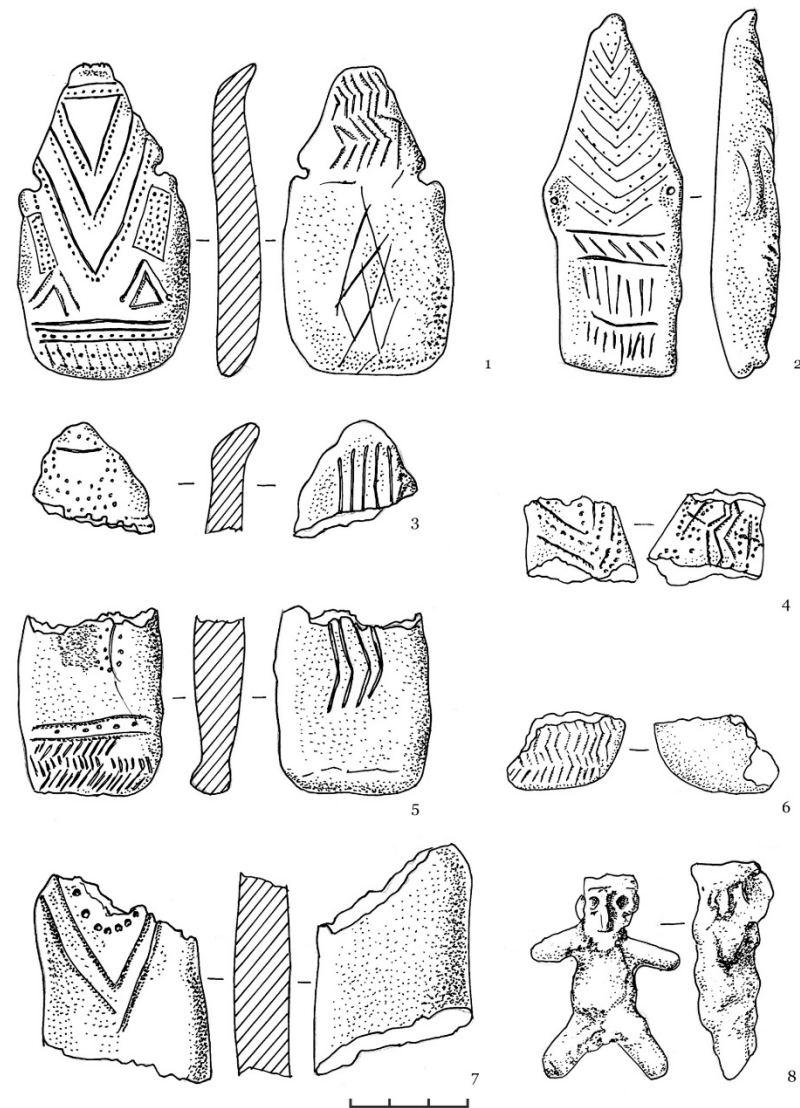
Săpături A. Meljiukova, 1979

Țahnăuți. Piese de inventar (după Băț 2016)

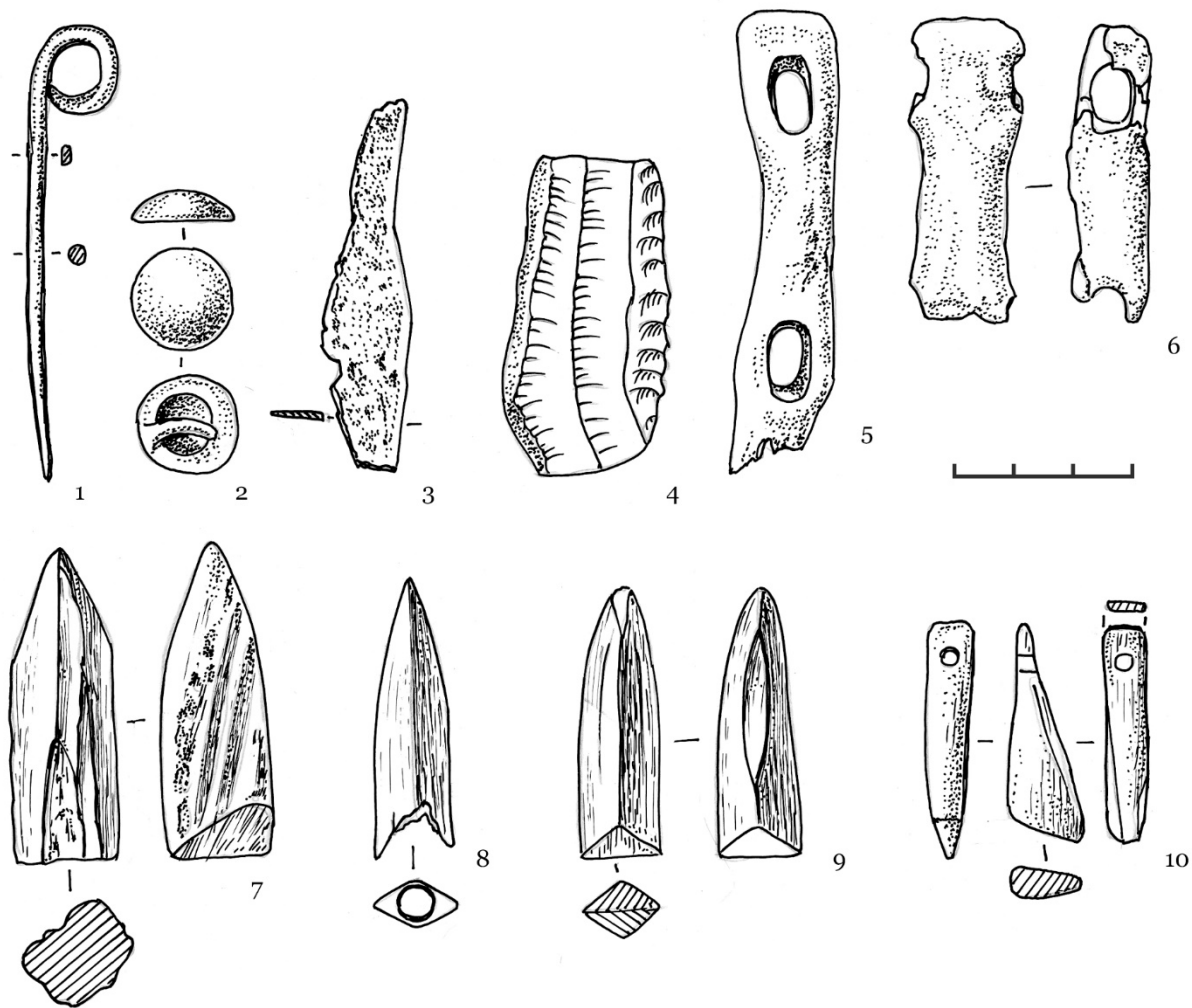

Piese din lut

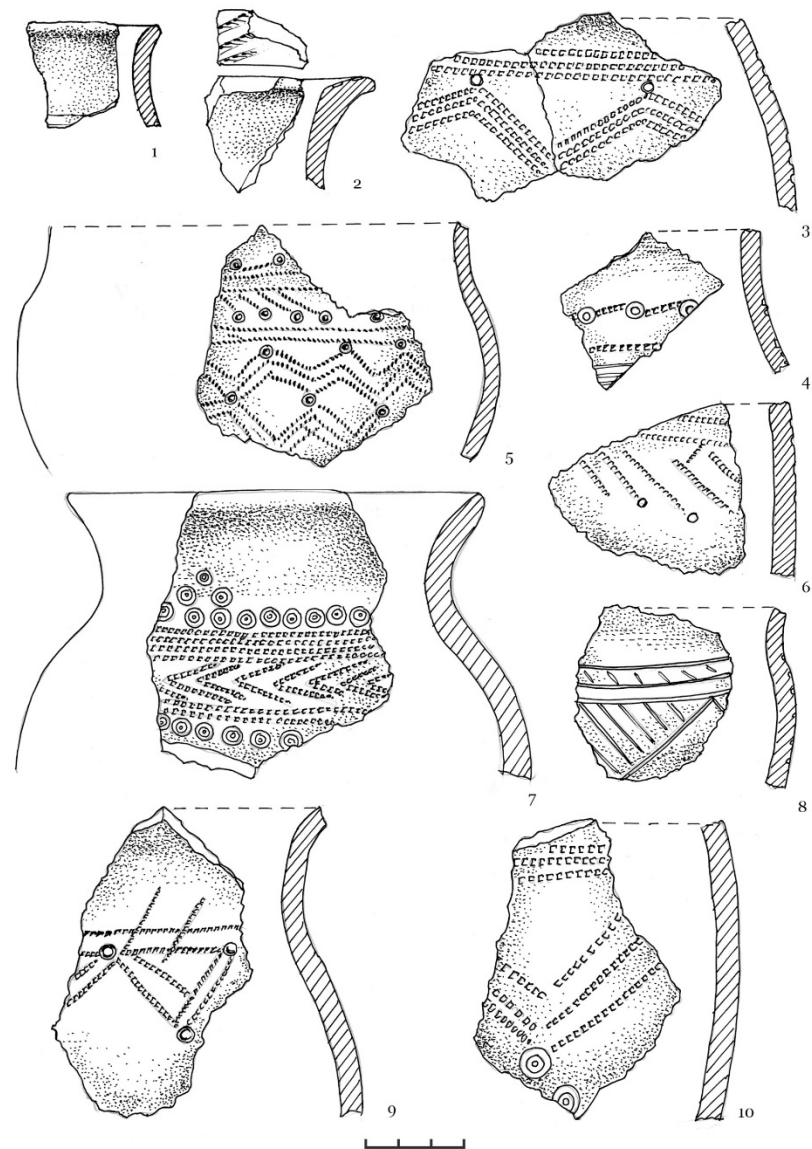
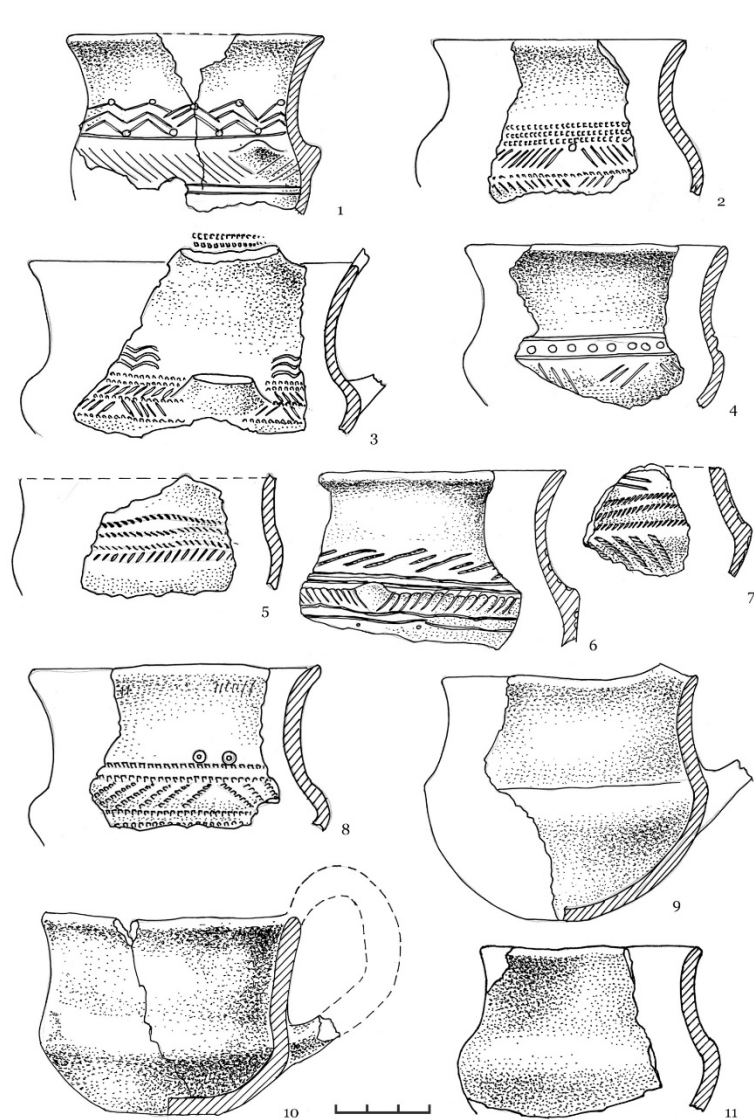

Statuete antropomorfe

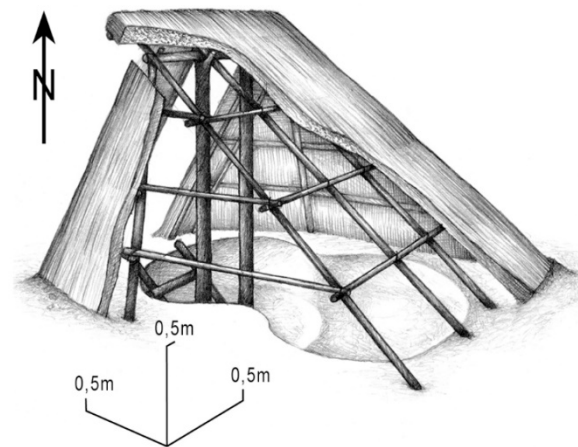
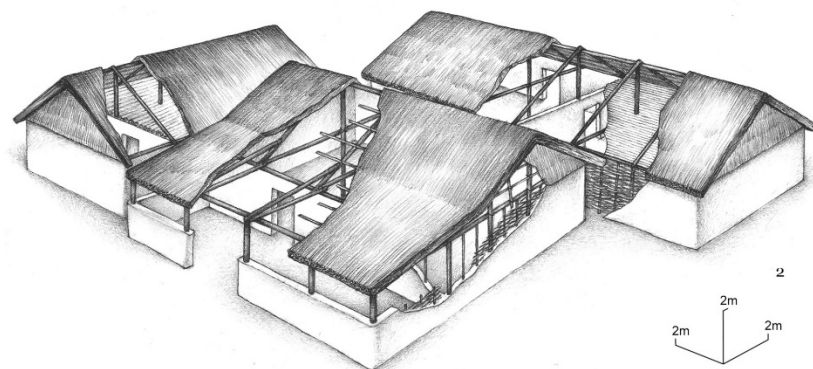
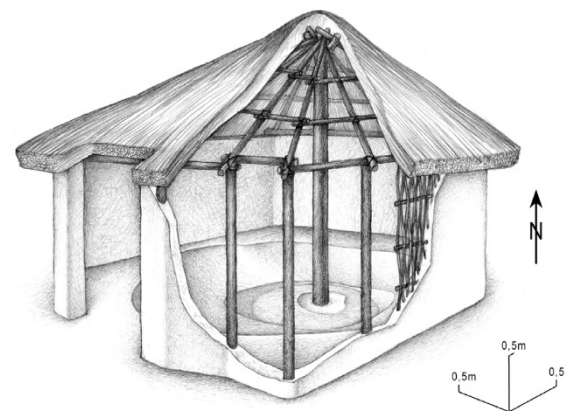
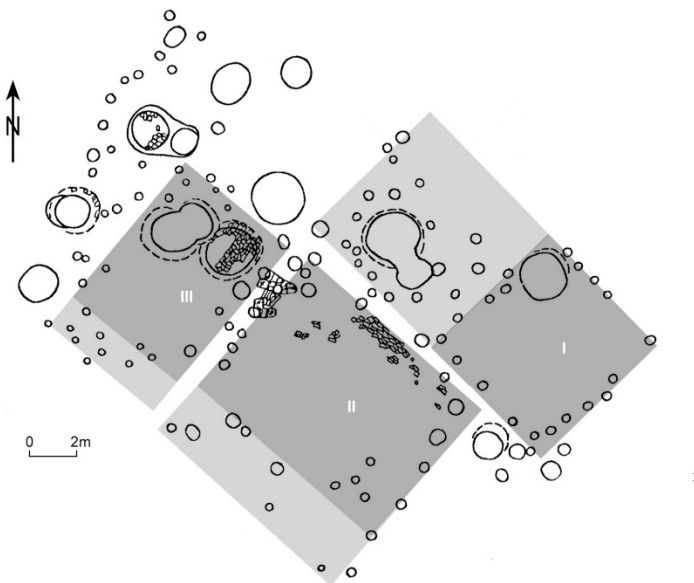
Țahnăuți. Piese de inventar (după Băț 2016)

Țahnăuți. Ceramică (după Băț 2016)

Cultura Cozia-Saharna. Variante de reconstituire a locuințelor (după Kašuba, Zanoci 2010)

Locuințe de suprafață

Locuințe adâncite

Necropole cercetate prin săpături arheologice:

Saharna „Țiglău”

Saharna „Gura Hulboacei”

Alcedar

Poiana

Climăuții de Jos

Saharna „Țiglău”

 Așezare

 Necropolă

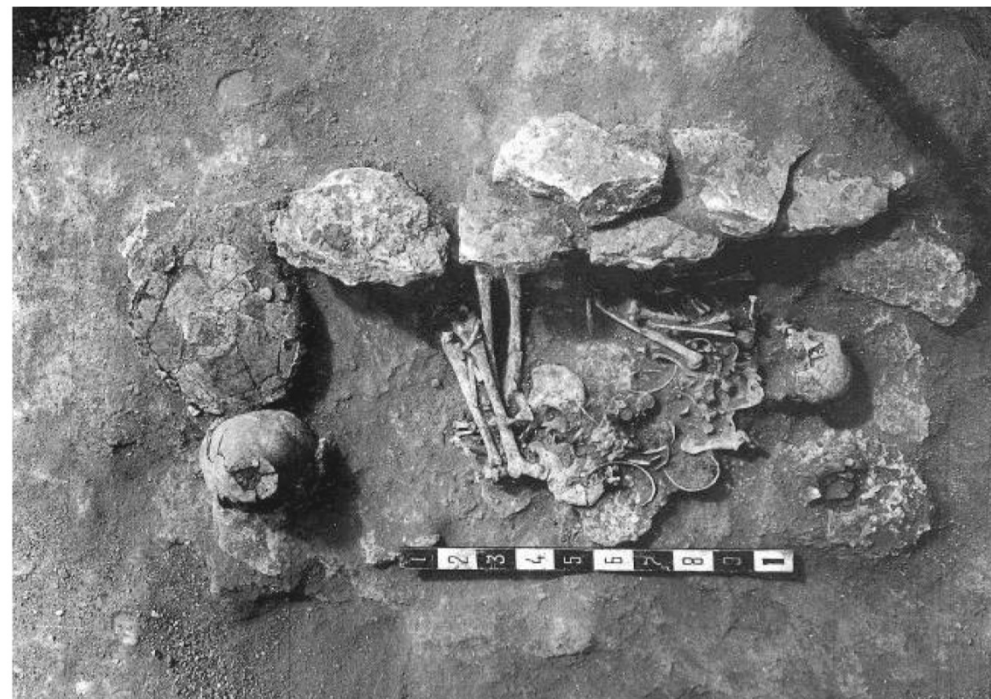
Săpături
G. Smirnov, 1950

18 tumuli
20 morminte
Inhumație

Saharna „Țiglău” (după Kașuba 2014)

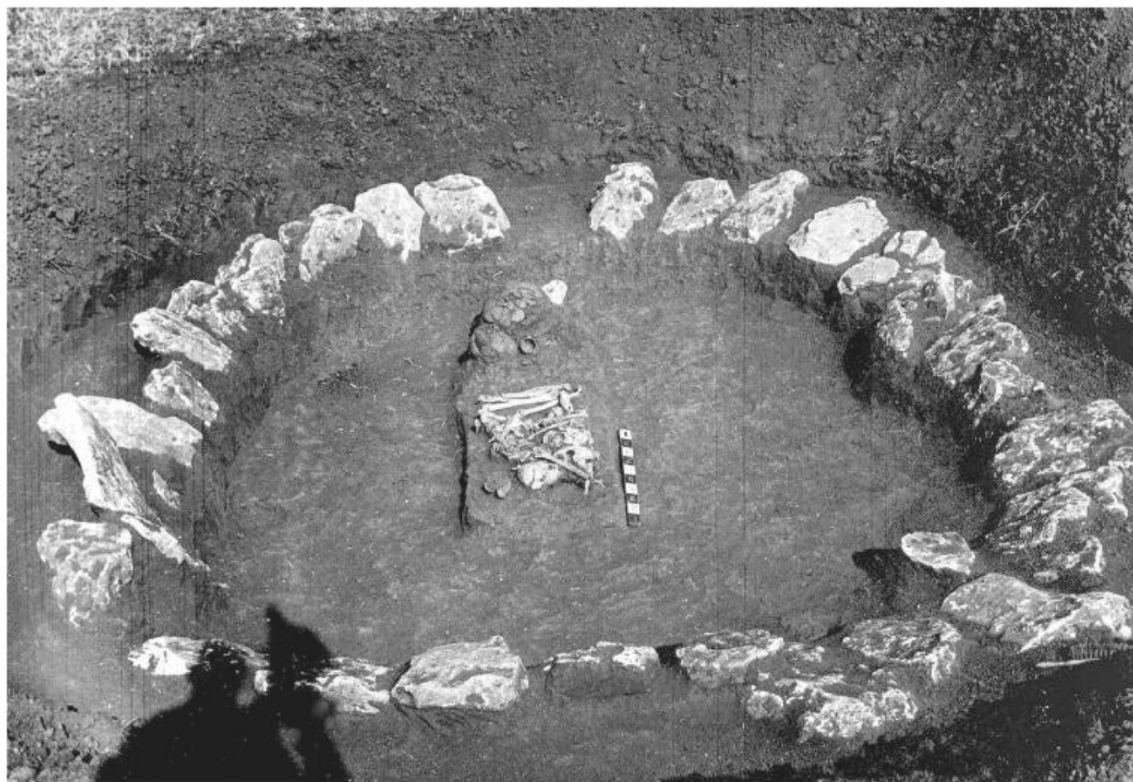

Tumul din piatră

Mormânt în ladă din piatră

Saharna „Țiglău” (după Kaşuba 2014)

Ring din piatră

Saharna „Țiglău” (după Kaşuba 2014)

Lăzi/ciste din piatră

Saharna „Țiglău”. Inventarul funerar (după Zanoci, Băț 2020)

1

2

3

4

5

6

1

2

3

4

5

6

Saharna „Țiglău”. Inventarul funerar (după Zanoci, Băț 2020)

Saharna „Gura Hulboacei”

 Așezare

 Necropolă

Săpături

G. Smirnov, 1950

A. Meljukova, 1953

6 tumuli

7 morminte

Inhumație

Saharna „Gura Hulboacei” (după Kaşuba 2000)

